

DOK HOLIDEJ

broj
37

5000
DOLARA
ZA
DOKA

★ CENA 5 DINARA ★

Frenk Larami

5.000 dolara za Doka

Nezet Stabs!

To ime značilo je nešto u Fejrbariju, na jugu Nebraske.

U Linkoln je stiglo njegovo drugo obličje: Pepe.

Pepe Stabs, jedinac sin, praćen svojim vernim senkama, Majklom Robinsonom i Terijem Ouksom, ujahao je u Linkoln, najveći grad ove države zapadno od Misurija.

Bilo je popodne, toplog septembarskog dana.

Mladić sa zlatnim koltom ujahao je u svoj nesrećan dan...

II

Imao je svetloplavu kosu uredno začešljanu i namazanu uljem; isturena brada samo je još više pojačavala oholi izraz smešten na njegovom mladalačkom licu.

Nekoliko dlačica ispod nosa nago-veštavale su brkove, ali vrlo jadne. Međutim, Pepe Stabs nije imao na-

meru da ih skine. Bio je polaskan njihovom pojavom i verovao da to svi opažaju i da ga još više poštuju.

Na sebi je imao elegantno svetlozeleno odelo sa ljubičastom kravatom i prslukom iste boje. Očigledno, bio je to ručni rad nekog dobrog majstora, a ne kupljeno u robnim kućama Omahe ili Kanzas Sitija.

Dugmad kaputa, košulje i igla na kravati bili su od čistog zlata!

I drška pripasanog kolta takođe!

Pepe Stabs je blještao na popodnevnom suncu i bio je svestan toga.

Zato se prezirivo smeškao prema zadivljenim pogledima prolaznika.

Sa sedla, odozgo, svi ostali izgledali su mu sićušni i nedostojni. Istina, ovo nije bio Fejrbari da mu se klanjaju i skidaju šešire u znak pozdrava, ali saznaće oni već ko je Pepe Stabs.

Dva pratioca s obe njegove strane jahala su samo korak iza.

Imali su samo jedno zaduženje: da paze na njega kao na svoje oči.

Tako im je naložio Nezet Stabs. A to je značilo: ako mu zafali dlaka s glave, ubiću vas!

Zato su Majkl Robinson i Teri Ouks motrili na ulicu i zgrade kao da očekuju opasnost sa svakog ćoška.

Jer, mladi Pepe je uživao da izaziva nevolje. Svojom pojavom i svojim zlatom mamio je poglede, a onda bi bahato nastupao, siguran da ima dosta novaca i zaštitnike u čije se koltove mogao pouzdati u svako doba.

Linkoln je u to vreme bio veliki grad.

Prvi veći grad u koji je kročio Stabsov naslednik iz Fejrbarija.

To više nije bila samo jedna, glavna ulica, već nekoliko većih; video je i dva trga, čitav niz trgovinskih radnji, raznih izloga osvetljenih iznutra, saluna odakle je na ulicu dopirao žagor...

Linkoln je bio zaista mnogo drukčiji nego Fejrbari.

Bilo je i manje prašine, manje mirisa goveda i balege. Zatim, ulicom je bilo vrlo malo jahača. Uglavnom su ljudi prolazili u sopstvenim čizmama. Što je najvažnije, bilo je do-

sta svetlih, dugih haljina i suncebrana u lepim rukama.

Kakav izbor!

Pepe je zategao uzde svom zelenku i sačekao da mu priđe Robinson.

— Izgleda da ćemo ovde ostati malo duže — rekao je, okrećući glave za dvema devojkama. — Šta ti misliš, Majkl?

Upitani je ovlaš pogledao za prolaznicama.

— Vi ste na potezu — samo je odgovorio.

— Bogami, i jesam! — zaključio je ovaj veselim glasom. — Nije me matori badava poslao u Linkoln. Znao je da toga ovde ima dosta.

— Samo da izaberete — dopunio ga Robinson.

— Doći će i to na red — smeškao se Pepe.

Stubovi tremova su, takođe, bili drukčiji od onih u Fejrbariju. Bili su premazani bojama i lakom, pa su prosto sijali. S ulice su se u salunima mogli videti zidovi u najrazličitijim šarama, lusteri od kristala, kožne presvlake na stolicama i, opet, načičkane glave barskih dama koje ga prate izazivačkim pogledima i uz određeno osmehe.

Lice Pepea Stabsa postajalo sve radosnije. Oči su mu caklile od najluđih misli koje su ga spopadale dok je buljio u našminkana lica iza salunskih prozora.

Njegovo oduševljenje nisu deklarisali njegovi pratioci.

Naročito Majkl Robinson.

— Pogledaj — pokazao mu je Pe-

pe — čitavi buketi najmirisavijih ruža!

Robinson je olako prešao preko Pepeovog oduševljenja.

— Mister Stabs nije mislio na salune — primetio je.

— Briga me! — ljutnu se ovaj. — Došao sam da se provedem i napravim rusvaj! A o onome... možda kasnije?

— Mister Stabs je rekao pet dana.

— Gledaj ti svoja posla — obrecnu se mladić i zabaci glavu. — Kad budem tražio savete od tebe, onda ćeš mi reći šta imaš! Jasno?

Glas mu je postao piskutav, obrazi zajapureni. Ni traga od malo-predašnje veselosti.

Robinson je klimnuo glavom i okrznuo pogledom Ouksa.

Po običaju, ovaj drugi se cerio sebi u bradu. Njega je zabavljala Robinsonova briga za momka; time je sebi olakšavao posao dušebrižnika. Imao je samo da nadgleda protivnike, a ne da izigrava dadilju. Njegovo je bilo da poteže kolt, nikako mozak.

Ouks je imao podmuklo lice, dugi nos koji mu se povijao nad gornjom usnom i nekoliko velikih, ružnih bradavica ispod oba uha.

Nikada se nije smejao glasno, jednostavno bi iskrivio usta i štektao. Oči su mu bile poluzatvorene, nezainteresovane činilo se. Ali, Teri Ouks je đavolski dobro osmatrao oko sebe.

Retko bi šta moglo da mu promakne.

Bio je omalen, krivonog i mršav.

Imao je duge ruke i tanke prste. Govorio je za sebe da je nekada svirao klavir u „Srebrnjaku”, u Kvinsiju.

Sada je, ipak, bio bolji revolveraš nego muzičar.

Veliki kolt u izlizanoj futroli nalazio mu se privezan na butini, sasvim nisko.

Na sebi je imao jarkocrvenu košulju, crni prsluk i žute pantalone. Bile su to boje toliko upadljive, da mu je inače ćutljivi i razložni Robinson često nabacivao da bi bio bolje plaćen u nekom putujućem cirkusu nego kao lični čuvar Pepea Stabsa.

Duga je bila glavna ulica u Linkolnu. Što je više zalazio u nju, Pepe Stabs se sve više oduševljavao šarenilom velikog grada.

Bilo je to nešto sasvim drugo. U poređenju s ovim, Fejrbari je bio selendra. Prava stočarska jazbina u brdima između reka Ripabliken i Misurija.

Mladi Stabs je zabacio peš kaputa kako bi zlatna drška njegovog revolvera stavila svima do znanja da on nije makar ko, bez obzira što dolazi izdaleka.

Čitao je natpise s obe strane ulice. Kao da je birao najlepše ime i svratio unutra.

Tada je podigao glavu prema velikom, dugom balkonu od belo obojenog drveta. Nalazio se iznad ulaza „Žute podvezice”.

Nekoliko raskošno obučenih devojaka bilo je načičkano na njemu; mladić je ugledao i par lepih nogu

prebačenih preko ivice. Klatile su se kao da ga pozdravljaju.

On galantno skide šešir u znak pozdrava. Trebalo je da izgleda fini i ućtiv.

One su mu uzvratile kikotanjem.

Pepe se namršti.

Smatrale su ga, verovatno, balavcem i budalom. Nisu imale pojma ko je on. Nije im mahnio svežnjem novčanica ispred napuderisanih noseva. Kad to bude učinio, proći će ih volja za podsmevanjem.

I Pepe Stabs okrete konja prema „Žutoj podvezici”.

Robinson i Ouks su ga sledili.

Mladi Stabs je sjahao sporim pokretom, svestan da je u centru pažnje.

Ljudi su zastajali, gledali, došaptavali se, mrmљjali i podgurkivali. Zlatna dugmad i zlatna drška kolta imali su magičan sjaj u njihovim očima. Mladićevo lice ih nije zanimalo; kao da ga nije ni imao.

Majkl Robinson je uputio pogled prema kancelariji čuvara zakona u Linkolnu.

Nalazila se pedesetak jardi od saluna, ukoso, na drugoj strani.

Teri Ouks je sjahao takođe, zbunjn Robinsonovim oklevanjem.

— Nešto nije u redu? — upitao je unjkavim glasom.

— U redu je — odgovori Robinson. — Doći ću za nekoliko minuta.

— Kuda ćeš? — okrete se na zvuk kopita Pepe Stabs.

Ali, revolveraš je već grabio preko ulice.

— Izgleda da se zaželeo šerifa —

cerio se Ouks. — Da nakvasimo grlo, gazda?

— Nisam ja tebi gazda — uzvratiti osorno Pepe. — Kad nije sa mnom otac, znaš kako treba da me oslovljavaš?

— Naravno... mister Stabse!

— Onda to zapamti već jednom — zateže mladić peševe i uputi se prema velikim dvokrilnim vratima, iznad kojih je, okačena o klin, bila prebačena džinovska podvezica žute boje.

III.

Majkl Robinson je skliznuo sa sedla i u dva koraka se našao pred vratima šerifove kancelarije. Nekoliko časaka je stajao neodlučno ispred, a onda zakucao.

Dubok glas ga je pozvao iznutra.

Robinson otvori vrata.

Čovek za stolom sedeo je lako zavaljen u kožnoj naslonjači, prekrštenih nogu, turpijajući nokte na levoj šaci.

Izgledao je tako besposlen i mrzovoljan, da se imao utisak da je Linkoln dozlaboga miran i dosadan grad, u kome se oko čuvara zakona samo plete paučina.

Prostorija je bila oskudna, starskog nameštaja i sjaja: dva ormara do same tavanice izljuštenih površina, pisači sto kao zakovan za pod, zidovi požuteli od prašine i dima, izlepljeni zastarelim i novijim poternicama. Velika lampa sa zelenim abažurom stajala je na samoj ivici stola.

Iza šerifovih leđa nalazila su se

rešetkasta vratanca koja su mogle jedino da vode u zatvorske ćelije.

Čelična kasa stajala je takođe, uza zid, ali je bilo malo verovatno da u njoj ima novaca. Kao da ju je neko nekada tu zaboravio, a niko nije imao volje da je premesti na drugo mesto.

Tučana peć s iskrivljenim čunkovima zauzimala je deo prostorije prema severnom zidu.

Veliki zidni sat otkucavao je četiri časa popodne.

U pet se već hvatao sumrak.

— Šerif? — upitao je Robinson, umesto svakog drugog pozdrava.

Čovek sa zvezdom je odvojio pogled od noktiju i prošao njime po došljaku od glave do pete.

— Ja sam — rekao je lenjo. — Šta želite?

Elton Đuk, čuvar reda u Linkolnu, odložio je turpiju na sto i sumnjičavo zadržao pogled svojih tamnih zenica na visokom strancu.

Pritom je svoj šešir vratio sa potiljka na čelo.

Bio je to visok, lepo skrojen čovek između četrdeset pet i pedeset godina, prosede kovrdžave kose i snažne vilice. Donja usna bila mu je primetno veća i isturenija i, činilo se, uvek spremna na podsmeh.

Koža mu je bila opaljena suncem, oči crne, razmaknute i uglaste, ušne školjke tako malecne da su se jedva primećivale iza dugih, ukovrdžanih zulufa.

Elton Đuk je sedeo samo u plavoj košulji sa tregerima, i odavao je pre nekog farmera na svojoj verandi posle napornog dana, nego na čo-

veka koji drži u rukama tako veliki grad.

Robinson zaključio da je zvezdosac sam, bez pomoćnika.

Verovatno ih je otposlao nekuda da umesto njega završavaju poslove.

On je, sa svoje strane, delovao vrlo pospano i sigurno mu nije prijala poseta nepoznatog. Četiri časa popodne svakako nije bilo vreme za posete.

— A ko ste vi? — upita ga Đuk.

— Zovem se Robinson — odgovorio je ovaj bez okolišenja i seo na stolicu prekoputa, ne sačekavši da bude ponuđen. — Dolazim iz Fejrbarija.

— Prilično daleko — primeti Đuk i ponovo dohvati turpijicu za nokte. — Dakle?

— Mogao sam da ne svratim, ali ipak bolje je da znate.

— Šta to? — namršti se šerif.

— Došao sam ovde prateći sina Nezeta Stabsa. Čuli ste za Stabsa? Đuk klimnu glavom.

— Stočarski kralj, tako nešto? Malo verujem u priče.

— Može se reći da je pravi kralj — složi se Robinson. — Pašnjaci oko Fejrbarija, osim sa zapadne strane, svi su njegovi. I polja grada, računajući na trgovinu i banku. Moćan čovek.

— Šta, u stvari, hoćete? — nestrpljivo će šerif.

— Može doći do gužve — odgovori Robinson, gledajući pravo šerifu u oči — i ne bih želeo da pogrešno protumačite.

— Niste baš jasni! — primeti

Đuk. Po strančevom ponašanju, po mirnoći glasa i sigurnosti u pokretu, naslutio je da ne troši uludo reči i reši se da ga pažljivo sasluša.

— Stabsov sin je... malo razmažen — nastavi revolveraš suvim glasom. — Voli devojke, voli da se kocka, da popije. Voli da se napravi važan, kraće rečeno. Međutim, nikad nije prekoračio dozvoljeno. Samo je galamio. Ja garantujem da će tako biti i ovde.

Šerif žmirnu očima.

— Mislim da vas shvatam — reče. — Ne želite da se mešam ako bude preglasan?

— Tačno!

— Treba da ga pustim da se izduva, da plati štetu i da mirno ode.

— Tačno!

Đuk se nervozno nasmeja.

— A ako ne pristanem da budem u rupi dok on luduje? — upita prigušeno.

Robinson palcem pomeri obod svog šešira naviše.

— Ima nas dvojica koji ga pratimo — reče. — Dali smo reč da mu neće faliti dlaka s glave. I to ćemo održati.

— Reč? kakvu reč?

— Reč koja se plaća dve hiljade dolara mesečno.

Elton Đuk odbaci turpiju od sebe, vidno oneraspoložen.

— Ako je taj Stabs nešto u Fejbariju, ovde nije ništa. Pred zakonom je isti, podjednako s ostalima. Zato... ne pravite gužvu, mister! Bolje da odjašete dalje ili natrag.

— Ostaćemo pet dana najviše — dodaci Robinson.

— Mora da ste tvrdi na ušima — odmahnu glavom šerif. — Ne mogu da vas oteram pre nego što ne napravite kakvu svinjariju. Cenim to što me unapred obaveštavate, ali to ne pravda Stabsovo ponašanje.

— Nje moje da to procenjujem — podiže se Robinson sa stolice. — Moje je da bdim nad njim. Po svaku cenu.

Poslednje reči je naglasio upadljivo.

Elton Đuk oseti laku jezu u kičmi. Robinson se nije igrao rečima; sve što bi rekao, bilo je odmereno i tačno.

Međutim, iako je pokušavao da se seti ovog imena i lika, priznao je da mu to ne uspeva.

Robinson je svakako pripadao onoj vrsti ljudi koja skupo prodaje svoje usluge. Da li je imao tamnu prošlost i neki zločin na duši, to je Đuk mogao da proverava kasnije.

Sada ga je zapimalo nešto drugo.

— Zašto baš pet dana? — upitao je.

Revolveraš sleže ramenima.

— Toliko je mister Stabs odredio da Pepe nađe ženu.

— Ženu?

— Tačno to, šerife. Rešio je da ga oženi, umiri i veže za sebe. Starem je već šezdeset godina. Kasno je dobio naslednika, a imanje je ogromno.

Elton Đuk je imao sliku pred očima: čovek koji svom snagom želi da ga sin nasledi u svemu, a ovaj se tome odupire i čini zapravo sve suprotno.

Umesto privrženosti zemlji, lake žene i kocka.

Umesto poslova sa stokom i računskim knjigama, orgijanje i pucnjave u senci telohranitelja.

Jedan takav momak bio je napast za bilo koji grad.

Gori od tuceta pijanih kauboja. Gori od ovejanih revolveraša. A Nezet Stabs... koliko je čuo, imao je dobre veze i u samim vrhovima vlade.

Nadao se da će ga neka devojka uloviti pre roka!

— Biću u blizini — procedio je šerif.

— Meni je svejedno — odgovorio je Robinson i izišao.

Šerif je gledao za njim.

Revolveraš je bio naročit; visok, snažan, širokih ramena i dugih nogu. Lice mu je bilo tamnoputo, sastavljenih veda, bustavog pogleda i stisnutih usta. Imao je pravu kosu koja mu je pokrivala uši, pri dnu oštro porezana i poravnata.

Nosio je kožni kaput boje cigle i crnu košulju ispod. Preko sivih, somotskih pantalona bio je prebačen širok opasač od bivolje kože.

Uprkos svom zanimanju i zvanju, Robinson je delovao dosta elegantno. I hod mu je bio takav: lak, gibak, eksplozivan.

Samo, sve je to mogla da bude varka, kojom bi se pokrivala prava Robinsonova priroda.

Šerif Elton Duk bio je dobro prodrman iz popodnevene učmalosti. Predosećao je buru, a nije znao kako bi najbolje mogao da joj stane na put.

Preostalo mu je da čeka.

Ali, niko sličan Robinsonu ili bo-

lji od njega ne može mu nametnuti svoje odluke. Linkoln nije bio jazbina slična Fejrbariju u kome bi siledžije sprovodile svoj zakon.

Ako bude pokušao, pokajaće se...

IV

Prvo što je uradio kada je seo za sto, Pepe Stabs se mašio džepa i izvukao svežanj dolara. Bučno ga je spustio na sto i prezrivo pogledao devojke kraj šanka.

Nekoliko časaka bila je tišina.

Teri Oukš je zauzeo stolicu sa mladićeve desne strane. Za razliku od Robinsona, on je uživao u Stabsovim obestima i spretno mu se pridružio na njegov mig.

Salun "Žuta podvezica" pripadala je Polu Van Holtegenu, Holandninu.

Vlasnik je stajao za šankom, ali nije posluživao. To su umesto njega činila dva momka obučena u čiste, bele košulje i tamne pantalone. Van Holtegen je pazio da svi budu usluženi i na određene znake slao svoje ljude da prane porudžbinu.

I on je ugledao hrpu dolara na stolu ispred novajlije sa zlatnim dugmićima.

Mirisalo je na novac... ali i na nevolje.

— Hoću piće! — povikao je mladi Stabs i raskopčao kaput da mu se vidi zlatni kundak kolta. — Ili se ovde možda toči mleko za bebe i dame?

Zatim je podigao novac i prezrivo rasuo po ploči.

— Ovo nije sve — viknuo je. —

Imam još. Ali, samo za najljepše cure. Koja će prva do mene?

Van Holtegen je neprimetno dao znak kapcima i devojke su poletele prema gostu.

Zatim su kelneri poneli poslužavnike napunjene pićem za sve njih. S tom razlikom, što se čaše za Stabsa i Ouksa bile napunjene pravim viskijem, a one ostale obojenim čajem.

Dve dame već su zauzele kolena mladom uobraženku koji se smeškao blaženo.

Gosti, istina retki, unapred su sažaljevali parajliju. Dame Van Holtegena mogle su da izmuzu i mnogo okorelijeg kavaljera nego što je bio ovaj balavac.

— Živeli! — podigao je Stabs čašu. Buket ženskih ruku mu se pridruži, uz smejanje.

Ouks je pazio da nečija ruka ne zaluta prema novcu. U tom slučaju, njegov zadatak bi bio da drškom kolta prebije prste ljupkom, ženskom lopovu.

Pošto je ispio do dna, mladić baci čašu na pod i dograbi jednu od devojka, ljubeći je u usta. Uradio je to grčevito, s nekom ludom željom da joj poljupcem napakosti, a ne da sebi pričini zadovoljstvo.

Teri Ouks se smejljio, ali ne baš mnogo srdačno. Jer, on nije imao šta da ponudi dekoltiranim damama. Ni novaca, ni svoju spoljašnost. Zato se zadovoljavao da uživa u Stabsovom uživanju.

Iznenada, mladi Stabs je odmakao devojku od sebe i grubo joj zarvnuo ruku.

Ona je vrisnula, s bolnim izrazom na licu.

— Prokleta devojčuro! — dreknuo je Pepe i prodrmao je svom snagom. — Šta to piješ...?

Dohvatio je čašu ispred nje i prineo je lice.

— Ovo nije viski, prokletstvo! — opsovaio je, uveliko zagrejan prvom, naglo ispijenom čašom. — Koga to zavatlavaš? Pepea?

I opali joj šamar.

Ouks se i dalje smejljio; ali fiksirajući pogledom oko sebe.

Devojka je od udarca pala sa Stabsovih kolena i opružila se po podu. Duga haljina sa karnerima povukla je stolicu a ova je, opet, pomerila sto i čaše su poletele po devojci.

Mladić dohvati čašu i zavatlja prema šanku.

Jedan od kelnera se u pravom trenutku sagao i izbegao udarac. Međutim, stradalo je veliko ogledalo.

Lice vlasnika „Žute podvezice“ se smračilo.

— Proklete varalice! — besneo je Pepe. — Služite čaj a naplaćujete viski! Pepea da namagarčite? Mogu da vas kupim sve zajedno. Sa celim nameštajem! Ja sam od Stabsovih, iz Fejrbarija! Toliko da znate!

Sada je ostao sam. Dame su uspele da se otrgnu i pobegnu stepeništem na sprat, cičeći.

Teri Ouks stavi čizme na sto i zavalio se.

Stabs dohvati drugu čašu i preko glave baci prema kristalnom lusteru. Za dloku ga je promašio.

— Kakav je ovo salun? — pitao

se Stabs. — Nema čovek šta da razbije. Nema nikog ni da ga spreči. Ima li?

Bio je izazov polupijanog momaka, ali, niko nije imao nameru da ga prihvati.

Pogotovu što je Teri Ouks bio sasvim blizu njega, zategnutog lica i očiju koje sve vide i uočavaju. U Linkolnu je šerif Elton Đuk još uvek zvodio red sa svoja tri pomoćnika; trebalo je samo neko da mu javi šta se dešava i balavi pijanac će se naći iza rešetaka.

Ali, niko još nije izlazio.

Pepe Stabs je slabo podnosio piće. Prva čaša mu je mutila mozak, druga vezivala jezik, treća nagonila na gluposti.

Četvrtu obično nije stizao da popije.

Ili bi zaspao na jastuku kakve prostitutke, ili bi ga Robinson i Ouks odnosili do sobe.

Ovog puta je prestao da viče, seo na stolicu i nasmejao se. Njegov novac još je ležao na stolu; kao da je začikivao Van Holtegena, ili će ga uslužiti u svemu ili će pokušati da mu se suprotstavi.

— Ne sviđa mi se ovde mnogo — promrmeljao je Pepe, obraćajući se Ouksu. — Da menjamo?

— Tek ste počeli, mister Stabse? — podseti ga ovaj.

— Imaš pravo, bradavičavi — klimnu glavom mladić i pogleda gore, prema spratu. Dame su, stisnute, očekivale dalji nastavak straćevog besa.

Van Holtegen dade znak jednom od svojih momaka. On skide sa ruke

peškir, obuče kaput i pođe prema izlazu. Međutim, Ouks poturi nogu i zaustavi ga.

— Kuda?

— Imam posla — promemlja čovek, ustuknuvši.

Ouks se isceri pakosno.

— Čeka te posao iza šanka — pokazao prema vlasniku. — Ili te je gazda nekuda poslao? Jesi li? — okrenuo se sasvim prema Van Holtegnu.

— Jesam — odgovorio je Holanđanin i ispravio se.

— Po šerifa?

Pepe Stabs kao da je tek tada bio svestan razgovora. Lice mu se iskrivi uružnu grimasu.

— Mene hoće da zaplaši šerifom? — nasmejao se plahovito. — Mene? Baš bih voleo to da vidim!

I on izvuče svoj kolt sa zlatnom drškom. Držao ga je nekoliko trenutaka u ruci, birajući cilj. Onda ga je upravio prema devojkama na spratu.

One su kriknule i nagnule prema kraju hodnika.

Pepe Stabs je zabaci oglavu i smeja se.

Van Holtegen im priđe.

Nije izgledao zaplašen mladićevim ponašanjem. Kao da je već imao posla sa sličnima. Bio je to krupan, gojazan čovek, kose boje slame i visokog čela. Odelo mu je bilo sličnog kroja kao i Stabsovo, možda nešto lošijeg kvaliteta, ali vrlo čisto, izgllačano i uredno.

Uopšte, u Linkolnu su ljudi bili obučeni kao da su se brinuli samo o odevanju.

Pepe Stabs se namrštiio ugledavši Van Holtegena iznad sebe. Ustao je i isprsiio se.

— Ja sam dobar domaćin — kazao je lagano Holandanin — i sve vam stoji na usluzi. Sve osim mog nameštaja, molim vas! Šta hoćete više?

Pepe ga je gledao, kao da pred sobom ima zalutalu kravu, a ne vlasnika saluna.

— Hoću ženu — uneo mu se mladić u lice.

— Ne razumem — osmehnuo se Van Holtegen i pokazao rukom prema spratu. — Imate desetak na raspolaganju...

— Neću njih — iscerio se Stabs. — Hoću pravu ženu! Bez mrlje u prošlosti, kako kaže moj matori... Žensku koja ima čast. To hoću. Poznaješ takvu?

Van Holtegen je malo šta shvatio od onoga što je čuo.

Njemu je mladić izgledao pijaniji nego što jeste.

— Šta poručujete? — prekratio je.

Pepe Stabs se malo izmače, a onda prilepi Van Holtegenu vruć šamar.

Ouksova ruka pade na kolt.

Holandanin je prebledeo, ali je uspeo da se savlada. Samo se malo zanjihao u mestu, onda okrenuo na peti i vratio se za šank.

U „Žutoj podvezici“ je zavladao tajac.

Stabs je pokazao palcem prema Van Holtegenu.

— I to mi je čovek — reče pod-

rugljivo. — Kod nas, u Fejrbariju bi ti oči iskopali za ovo...

— Ovde su svi mnogo fini — zaključii Ouks.

Izgleda da je Van Holtegenova pomirljivost više rasplamsavala nego stišavala Stabsovu narav. Bio je nezadovoljan tišinom. Morao je da ih okrene protiv sebe.

— Dosadno je! — viknuo je glasno.

Ouks se složio klimanjem glave.

Za to vreme, Van Holtegen se sagnuo i potražio rukom ispod šanka svoju pušku. Uvreda koju mu je mladić naneo progutao je samo za toliko, koliko mu je bilo potrebno da se domogne oružja i sprovede ih do šerifa Đuka.

Teri Ouks nje video Van Holtegenov pokret, pošto ga je zaklanjala Stabsova glava.

Međutim, tog časa se na ulazu ukazao Majkl Robinson.

Pepe otvori usta da ga dozove, ali zaneme: revolveraš je munjevito izvukao oružje i uperio na desnu stranu.

— Ne bih to pokušao — čuo se njegov jasan, preteći glas.

I Van Holtegen ostavi pušku tamo gde ju je našao.

— Hulja — procedio je Pepe — hteo je s leđa?

I on povuče svoje oružje.

Istog časa kraj njega se stvori Robinson, uhvativši ga za zglob šake.

— Bez gužve, mister Stabse! — mirno ga je posavetovao. — Došli smo po devojku, a ne po grobara.

— Ti se ne mešaj! — planu Pepe.

— Moje je da vas čuvam — uzvratilo je ovaj.

— Tačno! Tvoje je da me čuvaš... Naročito leđa. A ovog mogu i sâm da naučim pameti. Skloni se!

Ali, Robinson nije popuštao.

— Najbolje da potražimo drugi lokal — predložio je potom. — Ovde je suviše mrtvo. Zar nije?

Pepe Stabs je, izgleda, priznavao da je Robinson u pravu. Ali, nije hteo tek tako da ode; pre nego što je Robinson i pozeleo da ga spreči, mladić je pripucao u veliki kristalni luster.

Srčca je zasula obližnje goste i izmamila novu ciku među devojkama na spratu.

Van Holtegen je ponovo prebledeo.

Pepe Stabs je još uvek mlatarao revolverom, sve dok ga nije upratio u preostala dva ogledala sa pozlaćenim ramom.

I opet se zvuk razbijenog stakla stopio sa zaglušujućom bukom zlatnog kolta.

Zatim se razleglo Stabsovo kiko-tanje.

Van Holtegen je žurio u njega kao u zver. Mora da je poludeo. Poludeo od obesti. A on mu ništa zasa-da nije mogao.

Kao da je pogađao njegove misli, Stabs dogra-bi sa stola hrpu novčanica i pruži prema vlasniku „žute podvezice“.

— Dođi da naplatiš štetu — pozvao ga je. — Pepe sve plaća.

Bilo je tu sigurno dva puta više nego što je koštao luster s ogleda-

lma. Van Holtegen je ocenio još izdaleka i nije se prevario.

Ali, Stabsovo lice bilo je nedokučivo: možda je smišljao neki novi prljavi potez ako mu pride?

— Uzmi! — zareža Pepe.

Van Holtegen odlučio je pride. Mladić mu tutnu novac u šaku i zadenu kolt za pojas.

Lice Terija Ouksa odavalo je krajnje razočaranje.

Izgleda da je zabava bila prekinuta na samom početku. A kad se na ulazu nadvila i senka Eltona Đuka, čuvara zakona u Linkolnu, znao je da su rekli zbogom „Žutoj podvezici“.

Đuk je jednim pogledom obuhvatio razbijenu parčad stakla i kristala po podu i šanku, a onda i blede lice vlasnika saluna.

— O čemu se, radi, Pole? — upitao je, ignorišući Stabsov divlji sjaj u očima.

— Ništa naročito — brzo je odgovorio Van Holtegen i strpao dolare u džep. — Sve je u redu...

— U redu? — upita šerif i obazre se okolo. — Polomljena ogledala, luster... To je za tebe u redu?

— Čuli ste ga: on se ne žali? — dobaci mladi Stabs. — Šta vas se tiče ostalo?

Đuk se okrete.

— Ti si Stabs? — upita.

— Mister Stabs — naglasi ovaj i uspravi leđa. Noge su ga još uvek dobro držale.

— Ako hoćeš da znaš — rekao je Đuk — imam napolju dve napoljene puške uperene u tvoja leđa. Zato ne

igraj tom igračkom od zlata ovde, već kod kuće!

Pepe se zagrcnu.

Pre nego što je smislio odgovor, šerif okrenu leđa i, prolazeći pored Robinsona, samo mu uputi dug pogled. Ništa više.

— Kućkin sin! — dreknu mladi Stabs kad je šerif već odmakao — zapamtiće on Pepea! Požaliće ovo što je kazao. Za mnomo!

Robinson i Ouks ćutke krenuše za svojim razbesnelim gazdom.

Mladić je zastao na verandi i zagledao uglove i prozore. Onda je odjurio na jednu i na drugu stranu, proveravajući nešto. Njegovi pratioci su ga posmatrali strpljivo, ali i sa nerazumevanjem.

— Slagao je, pseto šerifsko! — najzad se oglasi Pepe. — Nije imao pomoćnike sa puškama. Blefirao nas je.

— Izgleda — složi se Ouks — a mogao je i stvarno da nas upuca? Ko bi ga znao?

— Nas? — nadmeno mu se naru-ga Pepe. — Zar on misli da ja nisam kročio dalje od Fejrbarija? Uostalom... zašto stojite tu i buljite u mene?

Napolju se već hvatao sumrak.

Ulice su postajale sve praznije i, nekako, hladnije. Večeri u septembru kao da su opominjale na varljive dane, u kojima sunce može đavolski da peče, a noći da se uvuku u kosti i pod kožom da podrhtavaju.

Jedna mlada devojkica prolazila je baš tog trenutka kraj njih, noseći veliku korpu pokrivenu belim čaršavom.

Stabs primeti samo senku žene i, ne dvoumeći se, dograbi je za lakat.

Devojčina kola prekri njeno lice, ali ispod nje izroni vrisak.

— Šta vam je? — čuo je Stabs tanak glas i pod rukom oseti otpor.

Ali, on ju je i dalje držao čvrsto.

— Pustite me!

Pepe Stabs zatrepta nekoliko puta. Nebesa! Pa devojkica je bio stvarno lepuškast!

— Možda je ovo ženica za mene?

— okrenuo se on prema Robinsonu i Ouksu, koji su ga čekali na ivici ulice.

On joj šakom skloni kosu sa lica i odmače korak natrag da bi je bolje pogledao.

— Nije loša — promrmaljao je, iskrenije nego što je mislio. — Ima lepe oči, lepu kosu, lep struk, lepe bokove... Jedino joj oči sevaju, ali, to će Pepe pripitomiti. Šta vi mislite?

Pošto nije dobio odgovor, on privuče devojkicu sebi.

— Da li bi se udala za mene, sirotice? Bila bi kraljica Fejrbarija.

Očekivao je otpor, ali ga iznenadi njena opuštenost. Zatim je devojkica polako spustila korpu kraj sebe, zamahnula i prilepila Stabsu šamarčinu od koje je zazvonila cela ulica!

Onda je podigla korpu i produžila put.

— Prokletstvo! — procedio je Teri Ouks, ne mogavši da priguši cerekanje. Pepe Stabs je izgledao zaista glupo, stajao je i blenuo za devojkicom, držeći ruku na obrazu.

Majkl Robinson je zapazio kako

se Stabsovo lice, umesto u grimasu gneva, razvlači u smešak.

— Kakva cura! — pljesnuo je šakama.

Bila je to novost za njega. Devojke su se obično lepile za njegov novac i njegov spoljašni izgled. Ova devojka je uradila nešto sasvim suprotno.

— Teri, za njom! — viknuo je Stabs.

Revolveraš je izmenjao pogled sa Robinsonom.

— Za njom? — promrmljao je.

— Naravno! — nestrpljivo će Stabs. — Vidi gde stanuje i raspitaj se malo o njoj. Interesuje me ta devojka!

— U redu — sleže ramenima Ouks i udalji se.

Stabs se još uvek držao šakom za obraz.

V

Veče u Linkolnu nije se razlikovalo od ostalih prethodnih.

Međutim, za šerifa Eltona Đuka to je bilo veče zle slutnje.

Dolazak Pepea Stabsa bio je kao zloslutni oblak.

Nije se zavarao činjenicom da je Majkl Robinson obećao da neće biti prekoračenja kad se zakona tiče. Svaki namerno izazvani nered dovodio je u pitanje šerifov ugled.

Elton Đuk nije bio čovek koji bi prenaglio. On se držao slova zakona i čekao da nastupi samo onda ako je imao dobre razloge da deluje.

Pošto Van Holtegen nije imao nikakvu pritužbu na ponašanje Pepea Stabsa i njegovih revolveraša, on se povukao.

Ali, znao je da Stabs neće mirovati.

Niti će njegov novac moći sve da pokrije.

Ovog puta, bio je sa svojim pomoćnicima, i nije nameravao da se prepušta slučaju.

Šerif je preko svoje plave košulje prebacio jaknu od vune i kože. Njegovi pomoćnici su bili odabrani ljudi, vični oružju i zakonu. Bilo ih je trojica.

Ned Tamblin se nalazio u poteri za nekim konjokradicama, dok su se Piter Penel i Bari Grej pridružili Eltonu Đuku u povratku iz Elvado Springsa.

Sada su sva trojica stajali nadomak trema „Žute podvezice”. Svetlost s ulazne svetiljke jedva je očešavala rame Bariju Greju; sve ostalo pokrivala je duboka senka. Iznutra se čuo žagor, uobičajena vrevu u kojoj su se mešali povici, smeh, cikanje barskih dama, lupkanje boica i čaša.

Međutim, šerif i njegovi pomoćnici gledali su na suprotnu stranu ulice.

Tamo se nalazio „Linkoln kaba-re”, najluđa jazbina u gradu.

Da se šerif pitao, on bi ga odavno zatvorio. Ali, gradski oci su imali drugo mišljenje. Oni su pojavu jednog takvog lokala smatrali znakom prave civilizacije, naravno, uzimajući u obzir da on donosi dobar pro-

cenat njihovoj kasi, jer je imao neviđen promet poslednjih meseci.

„Linkoln kabare” držali su bračni par Denison, Lajf i Lin.

Ranije, to je bila krčma koja je jedva sastavljala kraj s krajem. A onda je preko noći procvetala!

Elton Duk nije odmah mogao da shvati zbog čega su nadležni dozvolili da se „Linkoln kabare” pretvori u javnu kuću. A onda je nanjušio da u nju zalaze i oni sami, i time je pitanje opstanka zasada bilo rešeno. Istina, sve se vodilo na diskretan način, uz diskretno osoblje, pa ipak, takva jazbina bila je mrlja na saviesti celoga grada.

Lajf i Lin Denison doveli su grupu mladih devojaka iz Omahe, rasporedila im dužnosti i obaveze, napravila cenu usluga od sata pa do cele noći, i noćni život Linkolna počeo je da se sliva u Denisonove džepove.

Cene su bile paprene, ali i devojke. Nikada nisu imale slobodnog sata. Iz njihovih soba izlazili su ljudi najrazličitijih godina i zanimanja.

Čak su i svetla u „Linkoln kabareu” bila drukčija od ostalih u gradu. Stakla svetiljki bila su crvena u sobama, dok su u prizemlju, gde se točilo piće, bila zelena.

Zbog takve svetlosti i duvanskog dima, lica gostiju su izgledala avetinska i bolesna. Sve dok se čovek na to ne navikne i ne zaključi da mu ta boja prija.

Piter Penel je u ruci držao „vinčesterku”. U njegovo oko šerif se mogao pouzdati u svako doba dana i noći.

— Ti ćeš, Penele, ostati sa mnom — kazao mu je Duk. — Pokrivaćeš ulaz, dok ja budem ulazio kasnije. A ti, Grejle, prošetaj gradom. Kad dođe Tamblin, promuvajte se svuda ali ipak budite u blizini. Ne sviđa mi se ova trojka iz Fejrbarija.

— Možda bih i ja mogao da ostanem? — predloži Bari Grej. — Odnos nije ravnopravan. Njih je trojica, vas dvojica.

— Četvorica — lupi se Duk po zvezdi. — Oni na ovo ne smeju da potegnu.

— Ipak...

— Biće, kako ja kažem — prekide ga šerif. Pogled mu je bio zakovan za velike prozore „Linkoln kabare”. — Ako mene pitate... voleo bih da demoliraju ono pacovsko gnezdo, pa tek onda da ih uhapsim.

— Znači, sačekaćete da to učine? — počea se Penel vrhom cevi po zatiljku. Bio je visok, stasit, i puška u njegovoj ruci pre je ličila na igračku nego na oružje.

— Možda — sleže ramenima Duk.

— Nisu još započeli ništa — primeti Grej.

— Još se nisu nalili viskijem. Onaj balavac će to učiniti, ali ona dvojica će svakako ostati trezni. To je ono što ne valja.

— Nisam ih našao na poternicama.

— Verovatno umeju da se čuvaju. I još nešto — dodao je Duk — taj Nezet Stabs ima uticaja. Poneo ih je još iz rata. Moramo biti pažljivi sa sinom.

Penel se namršti.

— Ja bih ga najradije tresnuo po glavi.

— I ja! Ali, ne želim da napravim nijedan pogrešan korak. Pustiću ga da se zaleti.

— Na to nećete čekati dugo, šerife — nasmeja se Grej.

— Krenimo?

Bari Grej se odvoji od njih i uputi na južnu stranu grada. Išao je desnom stranom do kraja, a onda se polako vratio suprotnom.

U drugim prilikama, taj obilazak obavljala su dva pomoćnika, a ponekad i šerif s njima. Međutim, izgleda da je Đukova zabrinutost te večeri bila vrlo vidljiva mada, po Grejovom uverenju, preuveličana.

Piter Penel premesti pušku iz leve u desnu šaku.

— Ja bih ipak na stražnji ulaz — reče.

Šerif se složi.

— Uđi malo kasnije. Pokušaj da te niko ne vidi.

— U redu!

VI

To je zaista bilo nešto drugo, pomislio je Pepe Stabs.

Drukčije nego u „Žutoj podvezi-ci“ a o Fejrbariju i da ne govorimo!

Ovde, u „Linkoln kabareu“ i zidovi su bili tapacirani. Mnoštvo teških zavesa na prozorima i separeima, svetiljke prikovane na stubove, mekane prostirke između stolova.

Nebesa!

Mladi Stabs je stajao na ulazu kao opčinjen.

Čak je i šank bio drukčiji od ostalih koje je viđao. Mesingane šipke blistale su kao od zlata skovane. Oivičavale su bar i sa gornje i sa donje strane. Lepo ukrašen sanduk iz koga se točilo pivo, zaklanjao je deo velikog klavira, a iza njega, opet, zavesom zastrt bio je podijum za igračiće.

Sve je bilo puno.

Gosti su bili mahom otmeniji, sredovečniji ljudi. Stabs zaključio da među njima nema nikog koga bi jednostavno mogao da uhvati za okovratnik, izbaciti sa stolice i zauzme njegovo mesto.

Ljudi su se uglavnom kockali. Kao da su iščekivali nešto i kartama prekraćivali vreme.

Pepe Stabs raskopča kaput; njegova zlatna dugmad ovde nisu učinila naročit utisak. Možda samo drška od kolta, ali, Linkoln nije bio tolika selendra u kojoj bi pojava ovakvog stranca izazvala događaj. Bar ne u „Linkoln kabareu“.

Niz stepenice, zastrvene uzanim tepihom, silazili su ljudi i odlazili, zagrljeni sa devojkama u dugim haljinama i golih ramena.

— Koji ćemo sto, Majkl? — upita Stabs, duboko uvređen hladnim prijemom.

— Vi izaberite — preporuči revolveraš.

Mladić izabra jedan, bliže podijumu. Odatle je imao pogled na šank, ulazna vrata i na veći deo prostorije.

— Onaj?

Robinson klimnu glavom.

Za stolom su sedela tri mlađa čoveka. Da se nisu nalazila u kicoškim odelima, Stabs bi zaključio da su po neki momci sa ranča, zalutali u poteri za odbeglim govedima i svratili da speru prašinu.

Ispred momaka nalazilo se piće u velikoj boci i čaša od kaučuka, iz koje su na sto izručivali dve kocke. Bila je to jednostavna igra, u kojoj je dobijao onaj kome bi se otvarao paran ili neparan zbir.

Pepe Stabs se približavao laganim koracima.

Iza sebe je osećao Robinsonov dah.

Vlasnik „Linkoln kabarea” je nameravao da izide u susret novim gostima, ali je zastao. Nešto u izgledu Majkla Robinsona opomenulo ga je da se ne zaleće. Pogotovu ne sa predlogom da dođu malo kasnije ili da stanu kraj šanka, pošto su stolovi bili zauzeti.

Laif Denison je pola svog veka proveo među zadimljenim salunskim zidovima. Iskustvo ga je naučilo da vrlo brzo procenjuje ljude s kojima je dolazio u dodir.

To je učinio i ovoga puta. Momak iskićen zlatom koji je koraćao napred, pripadao je vrsti obesnih i razuzdanih: onoj vrsti koja se oslanjala na tuđ novac i tuđu snagu. Takvi nikuda nisu mrdali bez pratnje.

Visoki čovek u kožnoj jakni, iza njega, samo je potvrđivao Denisonove pretpostavke.

Surov, hladnokrvan i nemilosrdan. Verovatno su ga dobro plaćali da bdi nad golobradim momkom svetloplave kose i oblog držanja.

Kuda su se uputili?

To je saznao ubrzo.

Pepe Stabs se zaustavio kraj stola koji je odredio za sebe i šakom poklopio bačene kockice.

— Ovaj sto je zauzet — rekao je.

Mladići su za trenutak zanemeli, a onda je jedan kočoperno skočio sa svog mesta.

— Ko to kaže? — uzviknuo je iza zivački.

— Ja — dobaci Robinson.

Pogled Stabsovog revolveraša uga sio je u momku svaku želju za svadom. Kao da ga je polio hladan, rastopljen čelik.

Ni ostali se nisu osećali bolje.

Međutim, nije im se rastajalo od stola, pogotovu sada, kada je trebalo da se na podijumu pojavi Kiti Kejs.

— Ovo je naš sto — usprotivio se jedan od njih i odmakao.

— Ja kažem da nije — cerio mu se Stabs u lice.

Robinsonova šaka bila je vrlo blizu revolvera. Obrve na licu kao da su mu se sastavile još više. Izgledao je da čeka prvog koji pokuša i da će uživati u tome.

Mladići su pogledom potražili Laifa Denisona, ali se vlasnik „Linkoln kabarea” našao u drugom poslu.

— Gubite se! — rekao je Robinson hladnim glasom.

Scena nije mogla da ostane nezapazena.

Zlokoban glas Stabsovog telohranitelja nadjaćao je šum karata i zvecket čaša.

Glave su se okrenule na tu stranu.

Pepe Stabs kao da je to samo če-

kao. Dograbio je prvog momka za okovratnik i odigao sa stolice.

— Zar si ogluveo? — pisnuo mu je uz obraz. — Ili hoćeš da naručim sanduk za tebe?

Potom ga je bukvalno gurnuo od sebe.

Robinson je pazio na preostalu dvojicu.

Psujući, momci se udaljiše prema šanku. Isprati ih Pepeovo zadovoljno cerenje.

Seo je i odmah podigao ruku.

— Pepe Stabs plaća piće za sve! — povikao je i dao znak Denisonu.

Vlasnik „Linkoln kabarea” je oklevao. Izgleda da niko nije želeo da prihvati strančevu ponudu.

Stabsovo lice se izduži.

— Niko neće da pije? — upitao je. Onda je petom odgurnuo stolicu ispod sebe i ispružio ruku prema Denisonu. — Ti, sedoglavi, donesi piće svima. Da vidimo ko je taj koji će da me odbije!

— Niko nije žedan — oglasi se sa strane prosed, gologlav čovek, izbo-
ranog lica i živih očiju.

— Ko si ti?

— Sudija ovog grada — odgovorio je čovek.

Stabs se namršti. Njegovo oklevanje trajalo je samo nekoliko časaka.

— Da nisam prekršio zakon? — podrugnu se mladić. — Možda je zabranjeno naručivati piće?

— Nije!

— Onda idite do đavola!

Sudija pocrvene. Možda bi ustao sa svog mesta da ga nekoliko ruku

ne zadrža. Uostalom, to je bio posao šerifa.

— Neka neko pozove Đuka — rekao je on prigušenim glasom.

— Neka pozove! — cerio se Stabs. Izgledalo je da ga sudijina srdžba zabavlja. — Pépea Stabsa niko ne može laško uhvatiti. Niko!

— Stabs? — izlete sudiji. Pogledao je u lica oko sebe. Ali, u njima nije nalazio pravi odgovor. — Nisi li ti, mladiću, u vezi sa Nezetom Stabsom?

— Jesam — iskezi se Pepe. — Da nije i to zabranjeno, vrli sude?

Čovek je promenio svoje ponašanje i nešto kao osmejak mu izbi u uglove ustiju.

— Poznavao sam Nezeta — rekao je muklim glasom. — Ko si mu ti? Nisi valjda sin?

— Ne lupetaj, sudijo. Zar mogu da budem nešto drugo nego sin? I zašto me ne ostaviš na miru?

Čovek se naglo uvuče u sebe.

Oni koji su ga poznavali, mogli su se zakleti da će ovog mladog nasrtljivca sudija pozvati na odgovornost i odrediti mu najmanje pet dana za uvredu na javnom mestu.

Međutim, na zaprepašćenje prisutnih, čovek je ustao sa stolice, promrmeljao nešto kao izvinjenje i napustio „Linkoln kabare”!

To je Pepea ohrabrilo u toj meri da je već zamišljao da ceo Linkoln drhti pri pomenu njegovog imena.

Zavalio se u stolicu, ispružio noge i lupio šakom o sto.

— Šta je s tim pićem, prokleta sudoperu? — zaurlao je. Lajf Denison više nije mogao da ignoriše no-

vajliju. Pogotovu što je bio svedok kako se sudija Leslie Lendon povukao pred uvredama nadmenog balavca.

Ako je to jedan Lendon mogao da učini, onda tu nisu čista posla!

Ili je ime Stabs zaista nešto značilo za sudiju, pa je podvijenog repa utekao iz „Linkoln kabarea“, ili je Lendon samo našao izgovor da se izvuče i potraži šerifa Đuka.

Lajf Denison je imao bujnu ali sedu kosu, lepo skrojeno skoro mladalačka usta, i isto tako sede brkove, sveže obrijano lice i podočnjake koji su njegovim očima davali neobičnu odlučnost i tvrdoću.

— Za sve, mister? — upitao je preko šanka.

Stabs se iskezio.

— Ne samo za nas dvoje! — rekao je zatim.

Vlasnik „Linkoln kabarea“ bio je odeven u neku vrstu fraka. To je bio deo njegovog smisla za utisak. Tako odeven barmen, smirivao je goste i ulivao im poverenje u kvalitet pića i uslugu.

Denison je doneo dve čaše sa tankim drškama i vešt看 pokretom spustio pred Stabsa.

Mladić napravi kiseo izraz.

I ne probavši, on obori čaše i prosu tečnost.

— Kad služiš Stabsa, onda donesi najbolje što imaš — rekao je odbojno.

Zavesa na podijumu se pomače i jedan suvonjav čovek, u kockastom kaputu drečavožute boje siđe do klavira i otvori poklopac. Zatim se

de na okruglu stoličicu i prođe prstima po dirkama.

Lajf Denison se uzdržao od komentara. U stvari, imao je on i boljeg pića, ali je smatrao da ovaj drznik ne zasluđuje ništa bolje.

Međutim, mladić je sigurno tražio razloga da mu nanese štetu.

On se vrati po novu porudžbinu. Tog puta se mašio za najbolje što je imao, u boci sa belom etiketom.

Ali, Stabs ga nije ni pogledao.

— Ni to ne valja — rekao je Stabs i ponovo prevrnuo čaše.

— Zar ste probali? — upita Denison s izveštačenim smeškom.

— Omirisao sam ga — reče Pepe i stavi čizmu na ivicu stola. — Donesi nešto bolje! Ali brzo!

Čovek je podigao glavu i preko Robinsonovog šešira dao nekomeznak.

Iz senke zelene svetlosti iskrсну žena.

Revolveraš je primetio njen oblik, ali, tek kada se približila stolu primetno se trgao. Instiktivno je skupio svoje noge i sklonio šake sa stola.

Denison iščezne istog časa kada se žena spusti na slobodnu stolicu pored Stabsa.

— Šta ti nedostaje, dušo? — čuo je mladić melodičan glas kraj svojega uha i skoro odskočio.

Robinson je s neodređenim osmehom posmatrao neznanku.

Pepe Stabs se okrenuo, spreman na novu kletvu.

Ali, odmah je zaboravio na to. Nebesa!

Kakvo je to lice bilo!

Sve što je video u svom kratkom ali burnom životu, nije moglo da se poredi sa mladom ženom koja je sedela tik uz njega i milovala mu šaku.

Prosto se preznojio!

Žena je imala krupne oči, pogled pod kojim se mutio razum, usta kroz koje su reči izlazile kao medom natopljene... Koža joj je blistala, ramena su iz haljine virila poput dva velika kolača!

Pepe Stabs bio je ošamućen u prvom udaru.

To mu se nikada dotle nije dešavalo.

Devojka je imala dubok razrez na prsima i on je očima prolazio kroz uzdignutu prsa, suvih usta i zažarena pogleda.

Nosila je tamnu haljinu, čiju boju nije mogao da odredi pod zelenom, avetinjskom svetlošću „Linkoln kabarea”.

Ali, njeno prisustvo delovalo je na Pepea kao udarac groma.

Nije bio svestan njenog dodira sve dok ga miris nekog zaludjućeg parfema nije vratio u stvarnost.

— Neka me... — procedio je, ali više nije znao šta bi mogao da kaže. Osetio se sićušan pred njom, nesposoban da se njenoj zadivljujućoj lepoti suprotstavi svojom arogantnošću.

Lajf Denison je povukao mudar potez: obesnom mladiću doveo je, umesto pića, izvrstan napitak u obliku lepe žene.

Jedino je Robinson ostao hladan.

— Mogu da učinim nešto za tebe, dušo? — pitala ga je ona.

— Kako...?

Pošto Stabs još nije dolazio do reči, ona prenese svoj pogled na Robinsona.

— Kako si, Majkl?

— Nije loše, medena — uzvratio je revoiveraš. — Zar nije Omaha veća od Linkolna?

— Jeste, ali je ovde dolar mnogo krupniji nego tamo.

Stabs je najzad uvideo da se ponaša glupo. Odjednom je krvnički pogledao u svog revolveraša.

— Po... poznajete se? — procedio je.

— Stari smo prijatelji — rekla je devojka, podignutih obrva. Imala je dugu, crnu kosu začesljanu u ras-košnu punđu sa desetak svetlih, dijamantskih igala u sebu.

— Poznajete se? — nije verovao Stabs. Kao da je zamrzao Robinsona istog časa kada je ona potvrdila njegove pretpostavke. Šta se to dešavalo s njim? Prvi put je video devojku, a izgubio je glavu.

— Odakle je znaš? — okrenuo se mladi Stabs prema svom telohranitelju.

— Iz Omahe — odgovori ovaj. — Radila je kod „Nort Pleta”.

— Radila?

Robinson se bolje zagleda u Stabsovo zajapureno lice i postade oprezan.

— To je čuvena Kiti Kejs. Pevačica... i ostalo. Možda ćete se vas dvoje bolje upoznati? — predloži devojci dajući joj znak lakim namigivanjem koji Stabs ne opazi.

— Možda — ponovila je i ona obećavajućim glasom.

Mladić iznenada dograbi devojčinu ruku i prinese usnama. Bio je to nagao, požudan poljubac.

Kiti istrže šaku.

— Polako, dušo — kazala je zaštitničkim glasom — ovi prsti služe i za brojanje novčanica...

— Koliko? — hrapavim glasom upita Stabs.

— Dok razmislim — odmakla se devojka. — Program večeras traje dugo i obično sam umorna.

— Briga me za program — ljutinu se mladić. — Otkupiću vas za mesec dana... Za dva meseca!

Kiti Kejs se osmehnu. Prvi put te večeri. Bio je to osmeh koji je Stabsa zapljusnuo kao izlazak sunca.

— Za ceo život — rekao je vatreno.

Ona se nasmeja glasno.

— Imaš neobičnog prijatelja, Majk — kazala je, obraćajući se revolverašu.

— Nije on moj prijatelj, medena — nagao se Robinson prema Kiti — već gazda.

— Gazda? Zar ti imaš gazdu?

— Imao sam ih uvek — osmehnulo se Robinson — ali nikad gospodara. Gazde su dok mogu da me plate.

Pepe Stabs lupi šakom po stolu.

— Ona nije došla ovde da s tobom naklapa o starim danima! Došla je zbog mene. I tako neka bude! Jasno?

Robinson klimnu glavom.

Kiti Kejs je nabrala obrve. Ponašanje Pepea Stabsa bilo je više

nego neukusno. Ali, ponašanje oko-relog Majkla Robinsona bilo je za priču. On, koji nije savijao glavu ni pred zakonom, sada je tripeo siktanje balavog bogataša sa zlatnim dugmićima.

Devojka ustade i Stabs sagleda liniju njenog struka i bokova. Jedva je uspeo da se, savlada a da je ne zgrabi i vrati natrag.

— Moram da idem — rekla je.

I Stabs se podiže.

— Ne želim da me napustite — rekao je suvoga glasa. — Nije trebalo uopšte ni da dolazite. Samo ste me... samo ste me općinili!

Ona ga dotače lepezom po obrazu.

— Polako, dušo — rekla je — ohladiće te jedno pivo.

On je dograbi za ruku.

— Ne pitam za cenu — rekao je.

— Večeras se ne odvajam od vas!

Kiti pogleda u Robinsona i shvati da je on ne želi izbaviti iz ove neugodne situacije. Očigledno da je imao zadatak da Stabsa potpomaže u svemu.

Ona pogleda u njegovu ruku i Stabs instiktivno olabavi prste.

Kiti im okrete leđa.

Pepe Stabs se sruči u stolicu.

— To je ona, Majkl! — kazao je, uz dubok uzdah. — Ona i nijedna druga!

— Nisam vas razumeo, mister Stabs! — oglasi se Robinson, iako se plašio da ga je razumeo vrlo dobro.

— Hoću je za ženu! — skoro povika Pepe, jer je klavir s njegove desne strane počeo da izvlači tonove. — Samo nju!

Robinson je nekoliko časaka zurio u mladog Stabsa.

— Nije ona za vas! — rekao je potom.

— Zašto nije? Za tebe je bila, a za mene nije? Šta si to imao s njom? Nemoj mi reći da si spavao, jer ću te...

Revolveraš dobi želju da se nasmeje, ali mladićevo lice je pre izazivalo sažaljenje nego podsmeh.

— Hteo sam da kažem da ona nije za Stabsovu snahu — ispravio se Robinson.

— Ne ženi se matori, već ja! — lupi se Pepe po grudima.

— Kiti Kejs je prošla mnogo — sleže ramenima Robinson — mnogo gradova i mnogo ljudi, ako me razumete šta hoće da kažem? Da popijemo nešto??

Pepe ponovo lupi šakom po stolu.

— Ne skreći — viknu. — Hoću nju za ženu! I ti ćeš mi pomoći u tome!

— Stojim vam na raspolaganju — odgovori Robinson.

— Ako je bila loša devojka, ne znači da će biti loša žena! — nastavio je Pepe da raspravlja više sa sobom nego sa Robinsonom.

— Ako je želite, lako ćemo srediti za noćas — umeša se revolveraš u njegove misli.

— Ne! — zareža Stabs. — Ne prljaj je tim navikama. Hoću je samo za sebe, zauvek!

— Starija je od vas.

— Ništa me ne interesuje!

— Možda neće pristati na vaše predloge?

Mladić se namršti.

— Pokušavaš da me odvučeš od nje? Uostalom, zašto je zoveš „medena“?

— Tako su je zvali u Omahi.

— Više je ne smeš tako zvati!

— Kako vi kažete, mister Stabs! — složi se Robinson. Mladić ne oseti prizvuk ironije u revolveraševom glasu. Bio je previše obuzet novim poznanstvom.

Mladi Stabs se okrenuo prema podijumu. Zavesa su već bile razmaknute i divna figura Kiti Kejs stajala je okružena usijanim pogledima okupljenih džentlmena i duvanskim dimom najfinijih cigara.

Klavirista je utišao svoj uvod i sačekao početak lagane pesmice. Devojka je izbacila nogu kroz prorez svoje haljine.

Bila je to noga koja je prvo izmamila glasne uzdahe, a onda pljesak i povike.

Kiti Kejs se osmehnula zanosno. Osmehnula se svima i Stabs oseti ubod ljubomore. Njega nije ni okrnula pogledom.

Jedva je slušao njenu pesmu. Verovatno je pevala dobro, ali Pepe je gledao u njene oblike, u zube, oči, stas... U njen hod, u pokrete koji su krasili gracioznost i ženstvenost. Što se više kretala, što je više postojala, Pepe Stabs se zaklinjao da će biti njegoval!

Kad je dovede i Fejrbari, svisnuće od muke. Počevši od matorog, pa do „Brendi Džoa“, poslednje pijandure u gradu.

Robinson je posmatrao Stabsovo lice kako se menja, kako gubi tvrdoću i nadmenost i pretapa u bla-

ženi izraz. Koliko se Robinson razumeo u takve stvari, Pepe je bio zaljubljen!

I to za nekoliko minuta!

Pogledao je prema ulaznim vratima. Te večeri mogao je da očekuje samo jednu značajnu posetu: čuvara zakona u Linkolnu.

Predosećao je da je u blizini i da ih čeka da naprave neku gužvu.

Međutim, pojava Kiti Kejs imala je čudesno umirujuće dejstvo na mladog Stabsa. Prosto ga je zaslepila svojim izgledom. Robinson nije umeo da nađe ništa posebno u „medenoj”; možda je bio glup i neosetljiv, ali Kiti je bila samo zgodna devojka koja je u ono vreme, u Omahi, mogla da se dobije za petnaest dolara!

Pod uslovom da joj se muškarac svidi.

Otada je verovatno napredovala. Imala je već solo tačku, izvanrednu garderobu a, takođe, i nekog otmenijeg i bogatijeg zaštitnika.

Zanet pojavom Kiti Kejs, mladi Stabs nije ni primetio da je Teri Ouks kraj njega.

Bradavičavi, krivonogi pratilac seo je na stolicu i kucnuo prstom mladića po ramenu.

— Ostavi me! — obrecnu se Stabs na njega.

Ouks se zablenu u Robinsona. Ovaj mu samo pokaza prema devojci na podijumu. Revolveraš napravi kiselo lice, ustade i odšeta do šanka.

Vratio se sa bocom i čašama.

— Video sam šerifa napolju — dobacio je Robinsonu.

— Mislio sam da je tu negde — primeti ovaj.

— Ne volim šerife — isceri se Ouks, nalivajući čašu do vrha. — Šta se dešava ovde? Nije bilo gužve?

— Nije.

— Nikakve? — čudio se Ouks.

— Nel

Kiti Kejs je završila pesmu, praćena burnim aplauzom i povicima. Poklonila se nekoliko puta dok se polvačila ispred zavese.

Pepe Stabs se podiže sa stolice.

Robinson nije stigao da ga zadrži.

Mnoštvo ruku je pohrlilo prema Kiti Kejs, ali je mladić iz Fejrbarija uspeo da se probije kroz zbijena tela razdraganih posetilaca „Linkoln saluna” i jednim skokom se našao na podijumu.

Devojka nije izgledala mnogo iznenađena pojavom vatrenog udvarača kome je služio Majkl Robinson.

Pepe Stabs se prkosno okrenuo prema licima iznenađenih i ljutih gostiju.

— Niko da je nije takao! — zaur-lao je i izvadio kolt. Niko čujete li me?

Za trenutak je u salunu zavladao tajac.

Teri Ouks odloži čašu i udalji se na drugi kraj, pored zida.

Robinson ostade na svom mestu, naizgled ravnodušan.

Stabs se lagano ispravio i lice mu ponovo dobi prirodnu boju. Čak je izmamio prezriv smešak.

— Ona je moja — rekao je i pružio ruku prema Kiti.

Međutim, nje više nije bilo na istom mestu. Kao da je iščezla u dimu.

Pepea Stabsa dočeka gromoglasan smeh.

Okrenuo se oko sebe, kao u mrežu uhvaćen. Lepa pevačica ga je ostavila bešumno. Jedino je onaj fini, omamljujući parfem sa njene kože pokazivao pravac kojim je otišla.

Besan, Stabs se okrete prema ljudima u sali i zapreti koltom.

— Umuknite! — zaurao je. — Ko se prvi bude nasmejao, prosviraću mu mozak.

Ali nije vredelo.

Možda ga nisu ni shvatili ozbiljno, tek, posedali su na svoja mešta i nastavili sa smejanjem. Nekoliko ruku se podiglo prema njemu.

On ispali dva hica iznad njihovih glava
Smeh je zamukao.

Majkl Robinson primeti kako jedan od gostiju zavlaci ruku pod kaput. Iskosio se na stolici i sačekao da čovek izvuče džepni pištolj.

Zatim je povukao, s boka.

Podmukli strelac je jauknuo i ispuštio oružje.

Lajf Denison podiže ruku i daje znak klaviristi da zasnira nešto.

Ovaj je uspeo da izvuče nekoliko tonova, a onda ga je zasula kiša metaka iz Ouksovog kolta. Klavirista se sručio sa stolice u paničnom strahu.

— Program je završen! — povika

Stabs. — Kiti Kejs više ne peva u „Linkoln kabareu”!

Robinson je čuo šum vrata s leve strane. I video je kod prisutnih izraz olakšanja. Elton Duk je ušao u „Linkoln kabare”, s rukom na koltu. Lice mu nije obećavalo da će se pridružiti Stabsovom raspoloženju.

— Ko je pucao? — pitao je, izbegavajući da se suoči sa Robinsonom. Ali, ovaj se odmah javio.

— Ja sam šerife.

— Zašto?

— Izvukao je revolver iz kaputa da ustreliti mister Stabsa.

Duk se približio čoveku čija je šaka krvarila.

— Je li to tačno, Brete?

— Jeste — odgovorio je ovaj smrknuto — ali, tek kad se ova budala popela gore i počela da puca iznad naših glava! Tvrdio je da Kiti više neće pevati za nas... I da je niko ne takne! Uhapsite ga, on je lud!...

— To je već nešto — klimnu glavom Duk. — Potvrđuju li i ostali ovo?

Lajf Denison se priseti sudije Lendona. Taj Stabs... mora da je NEKO! A nije imalo smisla da daje šerifu povoda da mu stavi na dušu ovakav skandal i da mu zabrani privremeno rad.

— To je deo programa, šerife — umešao se Denison neviđeno ljubazan. — Ovde se niko neće požaliti, zar ne? Mladi stranac je bio raspoložen Kitinom pesmom i na taj način je iskazao svoje raspoloženje...

— Ne vredaj, Lajfe — prekide ga Đuk. — To su priče za malu decu.

— Nisu, šerife — javi se i Majkl Robinson. — Mister Stabs je ovog trenutka zaprosio Kiti Kejs i normalno da je kao mladoženja raspoložen.

— Čudan način da se prose... prostitutke — primeti ironično Đuk.

Mladi Stabs skoči sa podijuma pravo pred šerifa. Lice mu ponovo dobi purpurnu boju.

— Ne vredajte je, šerife! — zapretio je prstom ispred Đukovog nosa. — Ona će biti moja žena!

— Zaista? — upita ovaj. — Šteta!

— Šteta? Za koga, šerife?

— Za nju... iako je ne podnosim.

Stabs se odmače dva koraka natrag. Tog trenutka se umeša Majkl Robinson.

— Šerife, rekao sam vam da smo došli po devojku. Bez nje ne odlazimo. A nemamo nameru da preostala četiri dana provedemo pod ključem.

Đuk ga pogleda ispod oka.

— Suprotstavljate se zakonu? — upita tiho.

— Nemate razloga da uhapsite mladića. Niko ga ne optužuje.

— Ni devojka?

— Ni ona, garantujem!

Elton Đuk se osmehnu.

— Još jedan pucanj — rekao je polako — i stavljam lisice. Još jedan samo! Zapamtite.

Lajf Denison je zurio u šerifa, slično kao što je malopre činio dok se povlačio sudija. Isto je uradio i Đuk; istina, sa više drskosti i pom-

pe, ali bila je činjenica da uzmiče pred imenom Stabs.

Šerif je osetio na sebi podrugljiv pogled mladog razmaženka iz Fejrbarija. Ali, drugačije nije mogao. Nezet Stabs bi verovatno pobesneo kad bi čuo da mu je neki šerif u Linkolnu uhapsio naslednika.

Tada bi se umešali advokati, revolveraši, senatora — i Đuk bi mogao da kaže zbogom svojoj karijeri i lepoj mesečnoj plati.

Na izlazu ga sačeka Piter Penel.

— Popustili ste? — dobaci. Lice mu se nalazilo u senci, ali je Đuk mogao da nasluti podrugljiv izraz.

— Jesam... zasada.

— Nije trebalo. Pomisliće da se plašite.

Đuk podiže glavu.

— Možda — promrmlja i uputi se preko ulice, ka „Žutoj podvezici“.

VII

S večeri se naoblačilo. S istoka, kao da su se talasi Misurija podigli i uskovitlali po nebu, noseći ljuskove i munje.

Šerif Elton Đuk se nije micao daleko od „Linkoln kabarea“. Nešto ga je grizlo i nije mu dalo mira. Nešto je očekivao da se desi.

Nešto izuzetno, nešto...

Misli su mu prekinuli odjeci konjskih kopita.

Bacio je cigaretu iz usta i zgazio čizmom. Piter Penel je odbio šerifovo naređenje da ode: ostao je kraj njega, pokušavajući da ga shvati.

Nalazili su se kraj džinovskih vrata velikog robnog magacina Dika Sajrona.

Pogašena svetla okolo i oblaci koji su zakrili mesec učinili su nevidljivim šerifa i njegovog pomoćnika.

Na ulici se ukazao jahač.

Penel se primaknu šerifu, stavljajući cev puške na levu podlakticu.

— Ko bi to mogao biti?

Đuk sleže ramenima.

U Linkoln su dolazili sa svih strana i u svako doba dana ili noći.

Nekad su to bili kauboji sa okolnih poseda, nekad prolaznici iz Elvado Springsa za Ladvil, nekad osobe kojima nije išlo u račun da ih vide danju.

Elton Đuk se uvuče još dublje u senku.

Jahač se približavao sve više, kao da je bio privučen magičnim svetlostima „Linkoln kabarea”.

Dolazio je s juga.

Šerif izvuče svoj džepni sat i prinese licu. Pokazivao je jedanaest časova.

Prilično gluvo doba za jahanje bez društva.

Čuvar zakona u Linkolnu bio je siguran da ga svetlosti noćnih lokala i uličnih svetiljki ne dotiču. Iz svog zaklona mogao je mirno da osmatra, a da ne bude primećen.

Čovek na konju je zastao na sredini ulice. Izgledalo je da se pita na koju će stranu. Ako bude rešio

prema „Linkoln kabareu”, onda će proći kraj obojice.

Životinja pod jahačem bila je snažna, sa crnobelim pegama.

Kada je šerif mislio da će konjanik produžiti put prema velikim ulaznim vratima „Linkoln kabarea”, ovaj je naglo zaustavio šarca.

Eltonu Đuku se činilo da nepoznati svojim pogledom seče tamu prema njima.

Bio je uspravan u sedlu, ucrtan u olovnosivo, mračno nebo. Samo senka od čoveka, oblik kontura. Pa ipak, šerifu se činilo da se nije zaustavio bez razloga.

Nemoguće da je video, Penela i njega!

Između šerifa i njegovog pomoćnika i stranca kao da se zategla nevidljiva nit iščekivanja.

— Šerife? — dopre do Đuka metalan glas.

Čuvar zakona se okrete prema Penelu. Nije više imao razloga da prećutkuje svoje prisustvo. On iziđe deo ulice na koju je padala večernja svetlost sivkastih oblaka i ponekog parčeta udaljene vedrine.

— Mene tražite, stranče? — upitao je Đuk. — Kako ste primetili da sam šerif?

— Mali bljesak na prsima — uzvratio je ovaj. — Morao sam da stanem, za slučaj da čekate nekoga u zasedi i da me ne pobrkate sa žrtvom.

— Vrlo mudro — primeti Đuk.

Pokušao je da razazna crte, ali jahačevo lice bilo je samo deo tame ispod oboda. Primetio je jedino

da mu je odelo tamno, a košulja blistavobela.

— Odakle dolazite?

— Elevado Springs. Ali, nije bilo soba za spavanje.

— Ostajete u Linkolnu?

— Zavisi.

— Od čega?

— Od kiše. Ako je bude ujutro, ostaću dan više.

— Trgovac? Farmer? Ili...

Stranac je za trenutak ćutao.

— Ono „ili“, šerife.

Đuk je osetio iza sebe kretanju Pi-tera Penela. Međutim, u Linkoln su dolazili i odlazili stranci. Nikome nije mogao da zaviri u dušu i proceni ga odmah. Ono što ga je držalo te noći napolju, bila je napast zvana Pepe Stabs i njegova dva revolveraša.

— Ako hoćete dobru sobu, ima je i u „Žutoj podvezici“ — rekao je Đuk.

— Šta ne valja u „Linkoln kabareu“, šerife? — upitao je jahač.

— Neki Stabs... Čekam da započne gužvu. Bolje da se ne nadete u njoj.

— Stabs? Nikada nisam čuo za njega.

— Ja jesam. I zato vam savetujem da okrenete konja na drugu stranu.

— Obično radim suprotno, šerife — reče stranac.

— To može da donese nevolje, mister!

— Navikao sam na njih.

Elton Đuk je zaustio da jahača pri upita za ime, ali ovaj je već odlazio prema Denisovom kabareu.

Šerifov pomoćnik se pridruži Đuku.

— Ko je to? — upita.

— Ne znam — promrmljao je ovaj. — Nisam mu video lice, ali glas... prosto me je rezao.

— Samo nam je falio još neko sličan Stabsu.

Elton Đuk je nervozno šetkao na prostoru od dve jarde. Ako je verovati sopstvenim slutnjama, ova noć mogla je da se otegne do praskozorja.

Nije ni slutio sa kime je izmenjao nekoliko kratkih rečenica. Istina, osetio je nešto u vazduhu, između stranca i sebe.

Nije mu video lice, ni vrstu oružja pod kaputom, ali iskustvo Etana Đuka govorilo je da se ne radi o skitnici ili običnom prolazniku.

Glas mu je bio leden.

Te oblačne noći, koja je slutila na kišu, i koja se oglašavala udaljenim sevanjem munja, u Linkoln je ujahao čovek iz Doždžije!

Dok Holidej!

VIII

Dobro raspoloženje u „Linkoln kabareu“ koje je za trenutak pokvario Pepe Stabs svojom pojavom na podijumu i pucnjavom, vratila je Kiti Kejs novim nastupima.

Ovog puta je sišla sa stepenica među stolove, obratila se svakom pogledom, osmehom, odlomkom pesme ili jednostavno dodirom prstiju.

Kuda god je prolazila, pratio ju je zažareni Stabsov pogled.

Sala je izgledala punija nego pre nekoliko časova.

Zelena svetlost postala je zbog duvanskog dima još prigušenija i nestvarnija.

Kiti Kejs je pevala staru, sentimentalnu baladu.

*„A noć kad se spusti, polegnu trave,
doći će jahač iz daljine plave,
na belom konju, na krilu zvezda,
usamljen jahač, ptica bez gnezda...”*

Ljudi nisu slušali reči, melodiju su jedva osećali, ali je zato Kiti Kejs bila vrlo uočljiva, jasna i prisutna.

Sela je na sto, za kojim se nalazilo pet oznojenih, polupijanih lica uvažanih građana Linkolna. Dolazili su tu svake večeri zbog nje, i nije mogla da ih mimoiđe, iako je znala da će neko od njih spustiti na nju svoju šaku.

*... njega su prokleli i bog i ljudi,
a on još jaše, za ljubavlju žudi...”*

Vrata su se skoro nečujno otvorila i devojčin pogled ostade na njima.

Visok stranac u beloj košulji i tamnom odelu zakoračio je u „Lincoln kabare”.

Kiti Kejs je zastala.

Dok Holidej je brzim pogledom osmotrio prostor ispred sebe ispušten dimom i muzikom. Nije bilo mesta za njega. Jedino na kraju šanka.

*„... jednom će jahač, iz gluve noći,
u moje misli i u život doći.
U pustinjama će negde kaktus da procveta
i on će doći, ko sa drugog sveta...”*

Pepe Stabs primeti da Kiti korača u ritmu svoje pesme za novim gostom.

Pratila ga je sve do šanka, ne skidajući pogled sa njegovog potiljka.

Oseti da ga crv ljubomore ponovo nagrizi.

Činilo se da samo njemu upućuje reči...

*„umesto na sedlo, na vlažnu travu,
na moje srce staviće glavu...
Jahaču mili, neznanče znani,
ne jaši dalje, ostani... ostani...”*

Lajf Denison ugleda novo, neobično lice za šankom. Poneo je bocu sa sobom, ali ovaj odmahnu rukom. Odbio je.

— Imate sobu? — upita.

— Imam, mister. Koja kategorija?

Holidej je zurio u vlasnika „Lincoln kabarea” sa vidnim iznenađenjem.

— Koliko ih imate? — upita.

— Samo dve — osmehnu se Denison, procenjujući mušteriju. — Vaša je prva.

Kiti Kejs je pevušila skoro na samom kockarevom uhu. No, on nije obratio pažnju na nju. Videlo se da mu pomalo smeta.

Očigledno, to nije bio običan gost.

Devojka je osetila da je golica radoznalost. Čovek koji se ne osvrće na njenu pesmu i na nju samu, mora da je zaista neobičan.

Naslonila je oba lakta na ploču i malo se zavalila natrag. S leve strane u nju su piljili zbijeni gosti, uglavnom mlađi ljudi, koji su bili srećno što imaju mesto za šankom i što Kiti Kejs često prolazi tuda.

Lica su im bila razvučena u zadovoljne osmehe. Da su njihove oči mogle da govore, čak bi i Kiti Kejs pocrvenela od stida.

„Okreni se onda, na moju stranu, ljubav ti moja stoji na dlanu...”

Ali, Džordžijanac se nije okretao.

Svima u sali bilo je jasno, da Kiti Kejs poslednji refren posvećuje strancu u tamnom odelu. Klavirista je odsvirao poslednje akorde i stao.

Salom se razlegao pljesak.

— Ja bih sada brendi — reče Dok.

— Dva — ubaci se devojka.

Holidej se okrenu prema njoj. Sada je mogla jasnije da ga vidi.

Nije ni stigla da mu uočava ostale crte, jer su je strančeve oči sledile. Osetila je po ramenima jezu i mahinalno je povukla krajeve dekoleta naviše. Senka od oboda „kalifornija šešira” još je više pojačavala ledenoplavi odsjaj Holidejevih zenica.

Za trenutak je pomislila da mu ne prija da drugome plaća piće bez naročitog razloga. Ali, bila je to glupa pomisao. Mislila je da ne bude nametljiva, pa ipak... izletelo je iz nje same.

Brendi nikada nije pila.

Lajf Denison je doneo novu bocu i stavio pred kockara.

Klavirista je zasvirao neku brzu melodiju kako bi popunio prazninu između Kitine tačke i iščekivanja publike za novom.

Pepe Stabs je napustio sto za kojim su sedeli Majkl Robinson i Teri Ouks.

Devojka koju je odredio sebi za ženu, prevršila je svaku meru. Staviće joj na znanje odmah, na početku, kome ima da se pokorava. I onom kicošu, s košuljom u riševima, nabiće šešir na glavu i nogom izbaciti kroz vrata!

Teri Ouks se s uzdahom odvojio od čaše.

Morao je da prati svog luckastog gazdu gde god se zaleti. A u ovoj gužvi to nije bilo baš lako. Laktovima se probijao kroz šumu ramena i telesa.

Kiti Kejs je srknula iz svoje čaše, posmatrajući liniju kockarevog profila. Ne, nikada ga nije videla. Bila je zaista šteta što takvi ljudi nisu iskršavali ranije u njenom životu.

Hladnoća s kojom ju je dočekao stranac u početku je delovala izazivački na nju. Poverovala je da će led oko njega moći da razbije svojim osmehom i sjajem u očima.

Ali, uvidela je ubrzo da je stranac uzdržan po prirodi.

— Lepa pesma — čula je njegov metalan glas i iznenadila se. Zar je slušao? Činilo se da je gluv za sve oko sebe.

— Ne izgledate baš oduševljeni — uzvratila mu je devojka.

Holidej stavi cigaretu u usta.

— Suviše je oduševljenja oko — primeti on. — Ja sam uglavnom slušao, manje gledao.

— Očigledno — nasmeja se ona.

Kockar je držao cigaretu između kažiprsta i srednjeg prsta, a sa preostalim prstima je dohvatio čašu sa brendijem. Bio je to ležeran pokret, ugodan za posmatranje. Samo su otmeni, rasni džentlmeni na taj način dohvatili svoje piće ili svoje karte.

Kiti Kejs je osetila komešanje iza sebe i okrenula se.

Ugledala je izobličeno lice Pepea Stabsa i šakom pokrila grlo.

Mladić se gurao prema Holideju.

U očima mu se ogledao divlji sjaj. Ljubomora, bes i mržnja slili su se u pogled koji se, kao usijani nož, zabijao u kockareva leđa.

Svi su to videli lepo.

Pepe Stabs je dohvatio Holideja za rame i okrenuo ga naglo prema sebi.

Bio je to nenadani, neočekivani potez i piće iz Holidejeve čaše prošlo se na njegov rukav i kaput.

— Odmakni se od nje, ti... ti prokleti gradski pacove! — prasnuo je Stabs, zaslepljen besom. A onda je osuo i na Kiti. — Zašto si pevala njemu? Video sam to! Kako si se usudila?

Ubilački bljesak u kockarevim zenicama za trenutak je ugasnuo. Polako je odložio čašu na šank. U salunu je prestao žagor.

— Ne bulji u mene — okrenuo se ponovo Stabs prema Holideju. — Ili možda očekuješ da te okupam u rakiji? Može to Pepe Stabs da učini, svakome! Pa, i tebi!

Holidej se obrati devojci, ne menjajući svoj položaj:

— Da li ovo pripada vama? — upitao je, pokazavši na Stabsa.

— Ne...

— Sigurni ste?

— Sasvim — rekla je Kiti jačim glasom.

Kockareva ruka opisa munjevit luk i njegova šaka okrete Stabsonu glavu u polukrug. Mladićev levi obraz buknuo je kao vatra.

Zatim ga dočeka drugi udarac, sa druge strane i Stabsova glava se ispravi. Međutim, noge su mu poklecnule. I, dok su mu se pred očima rojili svetlaci i u ušima zvonilo, Teri Ouks se mašio kolta.

Prasrulo je sa kockarevog boka. Niko nije video kada, i kako.

Ali, plamen je sevnuo. Najbliži posetioci „Linkoln kabarea“ ustuknuli su koliko su, onako zbijeni, mogli.

Teri Ouks je osetio da ga je žestoko opeklo po ruci.

Pogledao je u svoju šaku i zaključio da krvari. A kolt se nalazio nešto dalje, pod nečijim čizmama.

Ako se malopre i čuo kakav glas, sada je vladala stravična tišina.

Majkl Robinson je stajao kraj stola, uspravan, namršten, ali neaktivan.

Kao da su mu ruke bile vezane.

Teri Ouks je zurio u svog kompanjona.

— Ubij ga, Majkl! — proderao se. — Ubij tog psa!

Ali, ovaj se ne pomače.

Kockar pogleda u visokog revolve-raša. Čekao je.

Pepe Stabs je najzad uspostavio ravnotežu i počeo da dolazi sebi.

Onda se valjda setio svega. Pogledao je u svoje čuvarе i konstato-
vao da nešto nije u redu ni s njima. Tišina okolo samo mu je pojačavala ošamućenost. Obrazi su mu goreli, a pogledi prisutnih bili su uspravljeni u njega i u stranca sa belom košuljom i crnim odelom.

I Kiti Kejs... Ona je bila tu, zadržano gledajući u Holideja.

Šta se desilo?

Niko mu nije priskočio u pomoć.

Teri Ouks je grčio lice i stiskao ranjen zglob.

Zatajio je i Majkl Robinson! On, koji se ničega nije bojao, sada je izgledao nekako manji, udaljeniji.

Peke Stabs je uzmakao, ne misleći mnogo o onome što radi.

Mašio se revolvera!

Kockar ga je pogledao i rekao mirno.

— Ostavi to, burazeru! Možeš da se opečeš!

Ali, Pepe kao da ga nije čuo.

Prsti su mu obuhvatili zlatnu dršku i u očima buknuo sjaj paklene mržnje.

— Rekao sam ti da ostaviš!

Kockar je stajao sa rukama prekrštenim na grudima.

Lice kao da mu je od kamena.

Nijedan mišić da se pomakne.

Između njega i Stabsa odjednom se stvara prazan prostor.

Ali, mladić iz Fejrbarija vidi samo Kiti Kejs kako se pribija sasvim blizu stranca. Ništa više nije moglo da ga odvuče od odluke da ubije to hladno, neumitno lice. Lice svoje sudbine!

Sa druge strane, Majkl Robinson je instinktivno osetio opasnost po Stabsa i sebe, u obličju čoveka u crnom.

Prepoznao je to lice.

To je bio razlog njegovom oklevanju. Brzina koja je proslavila čoveka iz Džordžije, ostala je i za Robinsona legendarna i nedostižna.

Međutim, morao je da izabere: da zaštiti Stabsa i svoj položaj, ili da iskuša sudbinu i napusti Stabsovog sina onda kad mu je bio najpotrebniji.

Nezet Stabs mu to nikada ne bi oprostio.

I, dok je Pepe posezao za svojim koštom, nesvestan opasnosti kojom se time izlaže, Majkl Robinson je takođe istrgao svoje revolvere.

Kada je čuvar zakona u Linkolnu otvorio ulazna vrata zadimljene prostorije, Holidej je izmenjao hice sa svoja dva protivnika.

Prvi je potegao Stabs.

Izgledalo je da ništa ne može spasti kockara.

Njegova leva ruka sklanjala je telo Kiti Kejs iza sebe, a druga, desna, već je izbacila niklovanu cev „linkolna”.

Oblak barutnog dima zamotao je bokove legendarnog strelca; bio je to smrtonosni pokrov nad telom Pepe Stabsa. Pogođen u rame i podlakticu, miljenik kralja stočara iz Fejrbarija je pao s užasom u očima.

„Linkoln” Doka Holideja je nastavio da bljuje vatru.

Robinson je uspeo da s boka izmami samo jednu kuglu. A ona je otišla u strop, skinula kreč i zapa-

rala drvo. Onda je šerifov glas prekinuo revolverski dijalog.

— U ime zakona...!

Kockar obrte svoj kolt oko kažiprsta i vrati za opasač.

Robinsonov skliznu niz prste, na pod, zajedno sa tankim mlazom krvi.

Ali, revolveraš se nije obazirao na ogrebotinu. Oči su mu sjaktile od pritajene mržnje. Elton Đuk se nadneo nad Stabsom koji je klečao na podu i stenjao. Piter Penel ga je pratio u stopu, s puškom uperenom prema đavolskom strancu.

Šerif nije imao potrebe da pita šta se desilo.

Sve je dobro video spolja, pritajen u senci. Nije želeo da interveniše čak ni onda kada je Stabs krenuo ka oružju, a Holidej ga upozoravao i sačekivao.

Hteo je do kraja da bude nevidljivi svedok.

I kad je pucnjava rasterala goste u uglove i uz zidove, oholi mladić iz Fejrbarija bio je na kolenima. Njegovi opasni čuvari takođe su bili izbačeni iz stroja!

Kakvu je to magiju u rukama posedovao stranac sa ledenim očima i licem od kamena!

Elton Đuk je, u stvari, bio zadovoljan što su Stabs i njegovi revolveraši neočekivano dobili lekciju. Međutim, morao je da se umeša.

Pepe Stabs je počeo da puzi na kolenima prema Kiti Kejs.

Ona nije mogla da uzmakne.

Pribila se još više uz šank.

Pepe je puzio, vukući svoju desnu ruku, lice mu je bilo pretvorenu u grč očaja, oči plačne, usne iskrivljene.

— Kiti — skoro kroz suze je za-

cvileo mladić i pokušao da nasloni glavu na njene noge.

Devojka ustuknu još više.

Bio je to neočekivan potez mladog čoveka, potez na koji nije bila spremna. Niti ga je ikada doživela!

Pepe Stabs je ostao nekoliko trenutaka u tom položaju, oborene glave, jadan, pogrbljen i bezopasan.

Čuvar zakona se ustremi na Lajfa Denisona.

— Imaš li nešto da kažeš, Lajfe? — upitao je.

— Imam.

— Vrlo dobro. Obično prećutkuješ. Dakle?

Ljudima je Stabsovo ponašanje izgleda došlo preko glave.

Vlasnik „Linkoln kabarea” pokazao je glavom prema Stabsu.

— Napao je ovog gospodina bez razloga, prosuo brendi na odelo, nazivao ga pogrđnim imenima i pretio. A njegov prijatelj — Denison pokaza prema Ouksu — vadio je revolver da ga zaštiti. Gospodin je potegao brže i ranio ga. Ostalo znate, šerife.

— Zašto bih znao? — namršti se Đuk.

Na Denisonovom licu izbi osmeh.

— Video sam vas da posmatrate — reče. — Ili mi se samo pričinilo?

Šerif mu okrete leđa.

— Berte? — oslovio je najbližeg građanina.

— Sve je tačno što je rekao mister Denison — odgovorio je ovaj. — Kiti je pevala, a Stabsu se nije sviđalo da se ona obraća nekom drugom osim njemu. Pobesneo je.

— Prvi je potegao?

— Naravno! Svi su to videli.

Šerif se okrenu prema drugom.

— Ti isto to tvrdiš, Deni?

— Svakako.

— Vilijeme?

— I ja! Valjda će nas sada ostaviti na miru taj balavac?

Elton Duk zaustavi pogled na Majklu Robinsonu. Neko vreme su se posmatrali ćutke. Revolveraš nije mario za krv koja mu se slivala niz prste. Bio je блед, nekako stegnut, kao da nevidljivim nitima vezuje svoje misli i telo.

— Ništa od ženidbe, Robinsone!
— dobacio je Elton Duk. — Ujutru napustite grad.

Ostati ili vratiti se bilo je skoro isto

Ovde će mu šerif biti na vratu, a Ouks, Stabs i on bili su „načeti” i nesposobni da mu se usprotive.

Vratiti se, znači trebalo je podneti gnev Nezeta Stabsa. A još kada bude video da mu je sin ranjen na dva mesta, pobesneće. Prvo što će uraditi biće da njih kazni, ili da ih pošalje natrag, po Holideja.

A to se Robinsonu nije svidalo.

On je bio čovek koji je umeo da prizna kada je slabiji. Bar u otvorenoj borbi.

Elton Duk je čekao odgovor.

To isto čekao je i Pepe Stabs.

On se nadao da će Robinson odbaciti šerifovu naredbu kao od šale. Njegove misli bile su upućene Kiti Kejs, više nego oboletom ramenu i ruci. Njena odbojnost kao da ga je privlačila jače nego ranije. Bio je spreman na sve: da ubije, da puzi, da ljubi zemlju pod njenom cipelom.

Međutim, Robinson je prekratio njegove nade.

— Odlazimo sutra, šerife — ka-

zao je. — Ali, sad nam dajte lekara.

— Ne! — zauriao je Stabs i ponovo okrenuo pogled prema devojci. — A ona? Zar je nećemo povesiti? Kiti, zar nećeš da mi budeš žena?

Pogledala ga je sažaljivo.

— Ne — čuo je Stabs kako izgovara. — Ja pripadam salunima i pesmi, dušo, a ti ćeš biti naslednik. To je velika razlika.

— Ostaviću sve ako treba...

— Ne treba, dušo...

— Moraš biti moja! Moraš!

Ali, devojka se već udaljavala.

Stabs je gledao za njom. Izgledalo je da će zaplakati. A onda se okrenuo prema kockaru.

— Ti... Ti si je začarao! Ti si je nagovorio!

— Prvi put je vidim, burazeru — uzvratu mirno kockar.

— Ako! Da nisi ušao, ona bi pošla sa mnom. Ali sada neće, jer je videla tebe! Tebi je pevala!

— Nijam nameru da se ženim — rekao je Dok. — A ni ti nećeš to uraditi, ako budeš mnogo jurio za njom.

— Ne želim tvoje savete, prokleti kicošu! — uzviknuo je Pepe. — Sad si jači! Brz si... Ali, nećeš umaći Nezetu Stabsu! Zapamti!

— Zapamtiću — klimnuo je glavom kockar. — A sad idi tati po svoju cuclu.

Stabs je razrogačio oči.

Da je pogled mogao da ubije, njegov bi sigurno bio smrtonosan.

Otvorio je usta nekoliko puta, ali nije pustio glasa. Onda je posrnuo. Majkl Robinson se stvori kraj njege i pridržao ga.

Šerif brzo dobaci nekome.
— Nađi doktora Stajlsa! Trči!

IX

Jutro!

Nad zapaljenim istočnim nebom vlada mirno plávetnilo. Ništa od kiše, oblaci su se razili u praskozorje, pa je čak i mesec pokazao svoje lice nad tamnim obrisima zgrada.

Fest Bul bio je jedini fotograf u Linkolnu. Imao je svoju radnjicu na iskraju Ripabliken četvrti, ali se nije mogao pohvaliti da mu posao cveta.

Ljudi su nerado stajali pred njegovu crnu kutiju i blještavi magnezijum. Osim toga, fotografije su mu bile tako skupe da su dostizale polovinu vrednosti jednog dobrog sedla.

Bul je zbog toga odlazio u druga, manja mesta i poput kakvog cirkusanta, okupljao svet oko sebe i zvao da vide sebe na papiru. To bi upalilo onda kada je mogao da skupi članove neke velike porodice; oni bi lakše skupili novac između sebe, dok bi Bulovi troškovi oko izrade bili isti.

Naravno, bilo je tu sujetnih dama i obesne gospode koji su naručivali veće portrete.

Za Bula, sezona lutanja bila je pri kraju. Jeseni, a naročito zimski meseci dovođili su ga do očajanja. Da nije bilo ušteđevina od letnjih turneja između Ripabliken Rivera i Misurija, on bi pao na prosjački štap.

Ipak, verovao je da će jednom doći dan kada će ljudi više ceniti

slike. Zamišljao je da ima veću radnju, bar dva pomoćnika i dva aparata.

Tamo, u Omahi, neki Tim Fabijan napravio je od fotografisanja pravi biznis. To nije bila radnja, već atelje u koji se slivao novac najviđenijih i najbogatijih građana ovog velikog grada na obali Misurija.

Fest Bul bio je suvonjav momak, neženja četrdesetih godina, pogrbljen od stalnog nošenja aparata i nogara za njega.

Imao je neki smešni polucilinder na glavi, tršavu kosu koja mu je pokrivala uši i pola glave i dugačak, povijen nos. Sitne, žućkaste oči večito su poskakivale sa predmeta na predmet, s lica na lice i ispitivale mogućnost da pronađu dobru volju za jedan snimak.

Tog jutra nešto ga je rano probudilo.

Učinilo mu se da neko otvara vrata od hodnika, koji je delio njegovu sobu i radnjicu.

Osluškiavao je.

Kako se šum više nije ponovio, Bul zaključio da je sanjao i namestio se da odrema još koji sat.

Nijedan lopov na svetu, smeškao se on, ne bi posegao za fotoaparatom. Zašto bi? Niti bi mogao da ga proda, niti da ga upotrebi. Bila je to još za mnoge tajna, prava čarobna kutija!

Istina, jednom u Hestingsu, neki zagrejani momak je pošto-poto želeo da rasturi kutiju i zaviri u nju. Mislio je da se unutra nalazi neki nečastivi koji rukom „mala” slike i dodaje Bulu.

Jedva ga se otarasio. Nastrljivca je jednostavno odalamio nogarama, i odmaglio.

Posle toga se dugo nije usuđivao da dođe u Hastings.

Ali...

Onaj šum se opet ponovio, samo ovog puta mnogo bliže!

Jutro je u njegov sobičak donelo dovoljno svetlosti da predmeti i nameštaj dobiju svoj poznati oblik.

Koliko se sećao, ulazna vrata je dobro zaključao.

Spustio je noge na hladan pod i stresao se. Nije voleo hladnoću i potražio je rukom kaput da se ogrne.

Tada je video da se brava okreće.

— Ko...

Unutra je istog trena upao visok čovek. Imao je zavijenu, desnu šaku, kožni kaput crvenkaste boje i crnu košulju.

— Kako ste ušli, do vruga... Šta hoćete?

Bulov pogled pade na cev revolvevera uperenu u njegovo čelo.

Oblio ga je hladan znoj.

— Ko ste vi...? Šta hoćete od mene?

Nepoznati ga je ćutke posmatrao. Kao da je razmišljao na koji će način mršavog čovečuljka naterati da učini ono što bude tražio od njega.

A Majkl Robinson je već znao šta hoće.

On zape oroz, još uvek ćutljiv i nadnešen nad Bulom kao gradonosni oblak.

— Hoću da te ubijem — muklo mu je kazao Robinson.

Fest Bul je podavio noge pod sebe i prekrstio ruke preko prsiju.

— Mene? Ali... ali zašto?

I prekrsti se nekoliko puta kao da je ugledao đavola.

— Tako... Zašto te ne bih ubio?

— Ja... ja vas ne poznajem? Zašto bi...

— Umukni! — prekide ga Robinson. — Ti praviš slike?

— Pravim...

— Za koliko sati možeš da napraviš?

— Ja... treba mi nekoliko dana...

— Može jedan dan?

— Jedan? Ne može...

— Onda se prekrsti poslednji put...

Fest Bul ništa dobro po sebe nije pročitao u pogledu nepoznatog.

— Čekajte, možda bih mogao, ali...

— Ali?

— Kakve slike, gospodine? Ne razumem...

Robinson okrenu kolt i levom rukom ga stavi na desni bok. Zatim je dograbio fotografa za košulju i bacio na krevet.

— Treba da slikaš jednog čoveka, a da on to ne opazi. Ti vidi kako ćeš to da uradiš, ali njegova slika mi je potrebna.

— Teško je slikati neopaženo...

— Ti ćeš to uspeti.

— Ko je taj čovek? Gde se nalazi?

Robinson pokaza prema „Lincoln kabareu“.

— Tamo spava. Ali, mora da izađe u toku dana bar da pogleda svog konja. Ti se namesti ispred ulaza i slikaj ga.

— Ipak će primetiti — uzdahnio je Bul.

Robinson se maši svog oružja, namršteniji nego malopre.

— Neću ti ja pričati kako ćeš — kazao je. — Ali mogu: plati nekoga da stoji kraj ulaza i neka izgleda da njega slikaš. Neka stoji sve dok se taj čovek ne pojavi. I neka ti za sliku plati pred njim, da ne bude sumnjivo. Jasno?

— Jasno, samo...

— Misliš na novac?

Bul bojažljivo klimnu glavom. U poslednje vreme imao je samo toliko da se prehrani i da nabavi materijal u Omahi.

— Koliko uzimaš za sliku? — upita Robinson.

— Za običnu veličinu... za vas... deset dolara?

Revolveraš nije rekao ništa.

— Osam? — snizio je cenu Bul.

— Daću ti petnaest — rekao je Robinson i na Bulovom licu izmamio širok osmeh. — I još deset kad bude gotovo.

— Onda smatrajte da imate sliku sutra ujutru! — uzviknuo je fotograf veselim glasom.

— I zapamti — preseče ga Robinson. — Nikome ni reči...

— Ne brinite.

— I donoćeš sliku u Bredlijevu pustaru.

— Bredlijevu pustaru?

Robinson klimnu glavom.

— Bredlijeva pustara je dve milje severno od Linkolna. Ima jedna napuštena koliba. Čekaću te ujutru. Ako te ne bude bilo, doći ću i ubiću te.

Fest Bul je podigao obe ruke, kao

da se zaklinje da će biti tamo po svaku cenu. Bio je već mnogo raspoloženiji.

— Ne brinite, gospodine. Samo mi recite još nešto. Kako izgleda taj čovek?

— Lako ćeš ga prepoznati, žgoljačko — dobaci Robinson instinktivno pogledavši u zavijenu šaku. — Visok, crno odelo, bela košulja i crvena krava. Ima opasač sa dva kolta. Drške su im ukrašene slonovačom. Lako, zar ne?

— Lako — složi se fotograf.

Revolveraš se uputi vratima i tu se još jednom okrete.

— Nikome ni reči — opomenu ga, a onda baci na postelju tri krupne novčanice. — Inače...

Fest Bul se pokloni, nestrpljiv da stranac ode i da uzme poklonjene dolare. Bila je to suma o kojoj nije ni sanjao. Uostalom, fotograf je više iz navike lagao da je cena jednog sličića čitavih deset dolara. Međutim, lakoćom kojom je nepoznati pristao na cenu pa je čak i povišio nekoliko puta — govorila je da se radi o velikom poslu.

Možda je mogao da izvuče i više?

Čovek koga je trebalo slikati sigurno je bio zverka.

A čovek koji je plaćao mora da je imao dosta para.

Fest Bul protrlja ruke.

X

Pepe Stabs nije želeo da miruje u postelji. Ništa ga nije moglo zadržati prikovanog. Želeo je da se što pre vrati ocu i da mu se izjada.

Računao je da će Nezetova osveta

biti strašna. Ali, bio je svetan i oče vog gneva ako sazna da je Kiti Kejs, koju je tako naprasno zavoleo, obična salunska dama.

O njoj će mu pričati kasnije. Ili... možda mu neće ni pomenuti ko je? Kad je bude doveo i kad je matori vidi, sigurno će biti očaran kao i sin.

Teri Ouks je popeo svog mladog gazdu na konja, a onda i sam uzjahao.

Majkl Robinson je bez obšajnenja ostao u Linkolnu.

Samo je rekao da će ih stići.

Ispraćaju je prisustvovao i čuvar zakona Elton Đuk. Na licu mu se ogledalo vidno olakšanje, ali, ni Pepe Stabs nije bio ono što je juče ujahalo u grad.

Nestalo je nabusitosti, oholosti, drskosti i samouverenosti.

Od svega toga nije ostalo ništa.

Jedino tiha mržnja i nestrpljivost. Ranjen, potučen i ismejan, osećao je da će mu se sigurnost vratiti tek u Fejrbariju.

U sebi se zakleo da će ponovo doći u Linkoln po devojkju.

A o onom tamnoodevenom strelcu neka se pobrine otac.

Proklet bio!

Iste večeri, program u „Linkoln kabareu” završio se ranije nego obično.

Posle nekoliko otpevanih pesama, Kiti Kejs je poževela da je ostave na miru.

Holidej je presedeo celo veče, a da nije uputio nijedan pogled u njenom pravcu. Nijedan! Bio je zauzet razmeštanjem karata i besomučnim ispijanjem brendija.

A ona je očekivala njegov poziv! Zašto ju je ignorisao? Da li ga uopšte nešto može izvući iz te neosetljive kože? Kiti Kejs je mogla svakome da zavrti mozak ako je htela.

Samo ne njemu!

I što je bio hladniji i odbojniji, njena radoznalost se pojačavala, graničeći se sa besom. Sujete lepe žene bila je načeta.

Dok je Kiti Kejs razdirala želja da tog čoveka upozna bliže, Holidej se uništavao alkoholom.

Predosećao je da će imati đavolski tešku noć.

S vremena na vreme, dobijao bi napade kašlja kojima se nije mogao odupreti. Pokušao je da na to ne misli ispijanjem brendija.

Ali, bila je to slaba pomoć.

Nije mario za poglede okolo. Govorkali su o njemu, prepričavali sinoćnji sukob sa Stabsom i revolverašima, šaputali i nagađali o njegovom imenu.

U Linkolnu ga još nisu dobro znali. Iako je legenda o čuvenom strelcu obišla i ovaj grad, malo je bilo onih koji bi ga prepoznali i pokazali prstom na njega: to je čuveni Dok Holidej!

Međutim, njemu je to i odgovaralo.

Začudo, ni Elton Đuk se nije potrudio da sazna strančevo ime. Bio mu je, u stvari, na neki način zahvalan što ga je oslobodio bede zvana Stabs.

Ako je gnev starog kralja stočara trebalo na nekoga da se sruči, onda neka to bude on, a ne šerif.

Kada se Kiti Kejs pojavila na po

dijumu, ljudi su prestali da misle o kockaru.

Lajf Denison je tri puta donosio čaše brendija, a posle je doneo celu bocu i ćutke tavio pred kockara. Iskusni saluner je osetio da neobičnog gosta nešto tišti i nije želeo da mu postavlja pitanja.

Uskoro, po Džordžijančevim obrázima počeli su da se pojavljuju crveni pečati.

On je naglo ustao i krenuo prema svojoj sobi.

Kiti Kejs ga je pratila pogledom.

Nekoliko udvarača oko nje uzalud je pokušavalo da na sebe skrenu devojčinu pažnju. Čak je i sudija Lendon ostao u drugom planu, iako se smatrao najintimnijim Kitinim priljateljem. Uostalom, on je bio taj koji je dozvolio da Lajf Denison razvije svoj posao, zahvaljujući baš angažovanju Kiti Kejs.

Lepa devojka začarala je sudiju Lendona prvog dana.

Ali, držala ga je još uvek na odstojanju. Sve do pojave Doka Doliđeja, ona je računala da će u Linkolnu imati pravog zaštitnika. Imala je to u svim većim gradovima gde je boravila: Omaha, Kansas Siti, Topeka, Salina...

Sada više nije bila sigurna.

U poređenju sa zagonetnim, plavočkim strancem, sudija Linkolna je izgledao bedno.

Dok Holidej je naglo ostavio svoj sto i devojka odlučila da pođe za njim.

Okrenula se da ostavi čašu na šank i srela je Denisonov pogled. Bio je miran ali, ipak, podrugljiv.

— Ne isplati se, Kiti — dobacio je tiho vlasnik „Linkoln kabarea”.

— Zašto misliš? — upitala je ona.

— Tako. Taj čovek ne ostaje nigde dugo. Ne pripada nikome, možda ni samom sebi? Ne zavaravam se.

— Gledaj svoja posla — odbrusila mu je ona i ispila ostatak.

Prošla je kroz salu njišući bokovima. Pozdravljali su je, zvali, molili, zaustavljali, a ona je obećala da će se vratiti.

Klavirista je udarao po daskama.

Holidejeva soba nalazila se blizu njene. Odvajala su je samo jedna vrata. Zastala je i čula, vrlo jasno, kako iz nje dopire suv, ubistven kašalj.

Prislonila je obraz i slušala.

A onda je polako zakucala na vrata.

Kašljanje je za trenutak umirilo, da bi se posle nekoliko časaka nastavio još žešći.

Ona ponovo zakuca.

Ključ u bravi okrenuo se samo jednom. Zatim se pojavila vitka figura čoveka iz Džordžije. Bio je samo u košulji, razdrlijen, sa opasčem i koltovima na bedrima.

Levom šakom stiskao je veliku belu maramicu na ustima.

Čelo mu se sjajilo od znoja.

— Mogu da pomognem? — upitala je Kiti Kejs.

Kockar je odmahnuo glavom.

Nije pokazivao želju da je pozove unutra. Stajao je i držao vrata poluotvorena.

— Nije vam dobro? Čula sam...

— Sve je u redu — kazao je on promuklo i malo zakašljao.

— Pa, kako hoćete... Laku noć!

— Laku noć!

Oklevajući je pošla prema svojoj sobi.

Nadala se da će je pozvati, ili bar ostati duže na vratima i posmatrati je. Ali, Holidej se odmah zaključao u sobu. To je bio znak da ne želi ničije društvo, pa ni njeno.

Kiti Kejs je uzdahnula. Nije joj se više vraćalo u salu, u dim, u buku. Poželela je malo mira i tišine.

U sobi je bio mrak.

Napipala je kutiju šibica na stolu i kresnula. Velika lampa sa abažurom u raznobojnim cvetićima bila je pravo osveženje posle one lude zelene svetlosti koju Lajf Denison tvrdo glavo „gaji“ u Prizemlju kabareja.

Kiti Kejs je otkopčala stezник i pošla rukom prema bretelama prslučića.

Onda je čula šum iza sebe.

Ne, nije dolazio od vrata. Neko se nalazio u sobi, zaklonjen velikim naslonom luksuzne fotelje. Sada je jasno videla duge noge u čizmama i naslutila o kome se radi.

Majkl Robinson je ustao tiho sa svog mesta, ali bez smeha na licu.

Kiti Kejs je sačuvala hladnokrvnost.

— Ne sećam se da sam te pozvala — rekla je.

— Nisi, medena — klimnuo je glavom Robinson. — Ali, ja sam pozvao samog sebe. Nisi bila dobra sinoć.

— Misliš loše sam pevala? — okrenula se prema ogledalu da se napuderiše.

On joj je prilazio, visok, opak, nedokučiv.

— Znaš na šta mislim, medena. Na mog mladog gazdu.

— Stabsa?

— Na njega. Zaljubljen je u tebe a ti... ništa?

— Zvuči čudno, zar ne? Ja, koju svako može da kupi, odričem se bogatog, mladog naslednika kralja stočara iz Fejrbarija. Ali, i to nekada dođe.

Robinson se zaustavio blizu devojke.

— Poludeo je zbog tebe. A ti si ga namerno izazivala. I to baš sa Holidejem.

Kiti Kejs se trže.

— Sa Holidejem? O kome to govoriš?

Revolveraš skupi usta, očito neraspoložen za veliku priču.

— Čula si dobro. Holidej!

Licem Kiti Kejs razli se zagonetan osmeh. Kao da su je dodirnuli neki dragi, zaboravljeni prsti i od toga joj se povratili najlepše sećanje.

— Hoćeš da kažeš... to je bio Dok Holidej? Onaj stranac koji je..

— Koji je ranio Stabsa, Terija i mene. Da, on je.

— Čudno — promrmljala je devojka i sela u fotelju. — Kao da sam predosećala nešto.

— Predosećaj i dalje — dobaci Robinson grubim glasom. — Pakuj se!

Kiti je nabrala obrve, osetivši da u Robinsonovom glasu nema šale. Sigurno nije došao da joj se udvara.

A još manje, da se podsećaju neka-
dašnjih zajedničkih dana.

— Da se pakujem? Kuda?

— Za Fejrbari?

Devojka se nasmeja, ali nervoz-
no.

— Šališ se? Zašto bih išla tamo?

— Da obraduješ mladog Stabsa.
On te voli, mada ja ne vidim ništa
u tebi vredno toga.

— Ja bih radije da spavam,
Majkl. Umorna sam.

Revolveraš baci prema njoj ogr-
tač, koji je bio prebačen preko kri-
la velikog ormara.

— Požuri. I... ne pravi buku,
inače...

— Ja ne žurim nigde — odgovo-
rila je Kiti i uzmakla prema ivici
noćnog stočića. — Naročito ne za
Fejrbari!

— Ići ćeš — osmehnu se Robin-
son. — Ako ne budeš htela dobro-
voljno, odneću te.

— Ti si poludeo, Majkl? Ne pa-
da mi na pamet da izigravam se-
ljanku tamo! Ja pripadam ovom
svetu ovde! to i sâm dobro znaš!

— Znam da me Nezet Stabs pla-
ća tako dobro da ću učiniti sve da
ga zadovoljim.

— Ostavi me na miru!

— Rekao sam ti da se pakuješ!
— upozori je revolveraš i zgrabi
je za ruku. — Polomiću te ako pis-
neš!

— Ne!...

On je odgurnu od sebe; devojka
se spotače na ivicu postelje i pade
preko nje. Robinson je sustiže.

— Pusti me, proklet bio! — vik-

nula je Kiti Kejs bacivši se prema
masivnoj, srebrom presvučenoj pud-
rijeri. Uspela je da je dohvati i ba-
ci na Robinsona.

Revolveraš se saže i izbeže uda-
rac.

Kiti Kejs više nije imala kud.
Naslonila se iza zid i očekivala da
joj se razljućeni Robinson sasvim
približi i podigne svoju veliku šaku
nad njom.

U tom se na vratima začu snažno
kucanje.

Revolveraš stavi šaku devojci na
usta.

Nije mogla ni da se pomakne.
Jedva je disala.

Kucanje se više ne ponovi.

Robinson je pomislio da je opas-
nost prošla, jer ni brava se nije po-
merila. Verovatno neko od oboža-
valaca hoće da zakaže Kiti? Ili Lajf
Denison traži da dođe među goste?

Ali, revolveraš se varao.

Sa druge strane čuo se glas.

— Mis Kejs?

Oboje su prepoznali Holideja.

Robinson nije smeo da čeka. A'
Džordžijanac kao da je naslutio da
je devojka u nevolji. Umesto da po-
kuca ponovo ili ramenom pokuša
da izvali vrata, on je opalio u bra-
vu!

Majkl Robinson jurnu prema pro-
zoru.

Kiti Kejs nije znala na koji je
način uspeo da se sa takve visine
domogne svog kónja dole.

Kockar je ušao unutra. Bio je
bled, ali uspravan i napregnut. Jed-
nim pogledom je obuhvatio sobu.

— Da li sam pogrešio ili sam čuo uzvik? — upitao je.

— Došli ste u pravi čas — prošaputa devojka.

— Ko je bio?

— Robinson! Jedan od Stabsovih čuvara...

— Mora da mu se žurilo — skrenu Holidej pogled prema otvorenom prozoru.

Kiti Kejs više nije razmišljala o tome. Bila je sigurna da se revolversaš više neće vratiti. Bar ne dok bude pretpostavljao da je kockar u njenoj blizini.

— Hteo je da me povede. Onaj Stabs... sve vreme sinoć je jurio za mnom, terajući me da se udam za njega. A sada je poslao Robinsona da me odvede. Ne znam šta bih radila da vi niste naišli, mister Holideje...

Džordžijanac vrati svoj „linkoln” za opasač

— Znaete ko sam? — upita.

— Robinson mi je rekao. Izgleda da samo to on i ja znamo? Krijete svoje ime?

— Ne krijem. Niko me nije ni pitao.

— Slušala sam o vama mnogo, dole, u Topeki. Mislim da sam vas takvog i zamišljala...

— Zbogom, mis Kejs — okrenu se kockar i otvori vrata.

— Naljutila sam vas? — upita ga ona. —

— Stavite stolicu na vrata za svaki slučaj — posavetova je.

I izgubi se.

Kiti Kejs je gledala za njim. Čim

je Džordžijanac napustio njenu sobu, osetila se užasno usamljenom i praznom.

XI

Četiri dana kasnije, pošto se malo oporavio — Dok Holidej je napustio Linkoln i krenuo na jug.

Pregazio je Jelou Krik na dva mesta i petog dana, oko podne, sačekao poštansku kočiju za Lidvil.

Na malom prozorčetu ugledao je poznato lice, koje je prekrivala prašnjava zavesa. Kiti Kejs!

Kočijaš je zaustavio zapregu u hlad velikog drveta sekvoje i sa privezanog bureta skinuo kofu i natočio vodu za konje.

Džordžijanac je dotakao prstom obod svog šešira. Devojka ga dočeka sa setnim osmehom. Proturila je glavu napolje i pokušala da bude neusiljena:

— Nisam pojurila za vama, ako tako mislite...

— Bilo bi žalosno da vi jurite za nekim — reče kockar.

— Hoćete kočijom?

— Ne.

— Tako sam i mislila — osmehnula se ponovo. — Možda ćemo se opet sresti? Nekada? Negde?

— Napustili ste Linkoln?

— Odjednom mi se nije ostajalo više.

Holidej baci pogled na prtljažnik. Tu je bilo najviše kofera koji su pripadali lepoj salunskoj pevačici.

Kočijaš je zauzeo svoje mesto i upitno pogledao kockara.

Ovaj je poterao konja u stranu.

Točkovi su zasekli prašnjavi drum. Iz prozirne prašnjave zavese belasao se šešir Kiti Kejs. Gledala je prema njemu sve dok kočija za Lidvil nije iščezla na krivini.

XII

Izgledao je tačno onako kako mu je opisan, razvedrio se Erih Monk.

Nosio je crn šešir, crno odelo kao saliveno, blistavobelu košulju sa riševima i kravatu boje vina. Oko bedara nalazio mu se opasač sa dva teška kolta marke „linkoln“, čije su drške bile ukrašene slonovačom.

Kada je ujahao u Lidvil, u malo, zabačeno i prljavo naselje odakle se račvaju glavni putevi za Fejrbari i Fols Siti, u Holideja su gledali kao u čudo.

Ni Erih Monk nije bio izuzetak.

Prvo je Kiti Kejs napravila zbrku među stanovnicima Lidvila svojom raskošnom pojavom.

Kada je izašla iz kočije u dugoj, belojoj haljini i sa šeširom ukrašenim perjem, ljudi i žene su zastali na ulici otvorenih usta.

Na prozorima saluna, soba i na staklima malih izloga bilo je puno priljubljenih noseva i razrogačenih očiju.

Kiti Kejs je izgledala tako lepa i zanosno da su i najdrskiji besposličari skinuli šešire i zanemeli.

Morala je da prenoći, kako bi ujutru uhvatila diližansu iz Ljano Grisa za Fols Siti. Tu je već mogla da se železnicom spusti do Kanzas Sitija.

Posle toga je nisu videli sve do ujutru. Sve vreme je provela u svojoj sobi u „Dijamantu“, jedinom lidvilskom salunu koji je izdavao sobe.

Kada se ponovo pojavila, odevena u drugu haljinu za put, oko kočije se napravio čitav krug radoznalaca. Bio je to događaj za Lidvil. Na žalost, malo su uživali u njemu. Nisu stigli ni ime da joj zapamte.

Oni upućeniji prozreli su njeno pravo zanimanje, naslućujući u njenoj garderobi, u ponosanju, u šminci, prošlost od koje se otimala, ali iz koje nije mogla na neku drugu stranu.

I evo, samo dva dana posle odlaska Kiti Kejs. u Lidvil je ujahao neobično odeven stranac, sa licem koje je zamrzavalo ljubopitljivce i podrugljivce.

Jahao je veličanstvenog indijanskog ždrepcu, sa belim i crnim pegama.

Posmatrali su ga ispod oka, sa neobjašnjivim strahopoštovanjem.

Koltovi su mu bili vrlo rečiti.

Uklanjali su mu se sa puta i gledali za njim, nagađajući zbog čega je došao.

Da li se radilo o nekom revolverašu koji je došao po nečiju glavu?

Ili, jednostavno, o otmenoj skitnici koja uživa da oko sebe izaziva podozrenje i zavist?

Erih Monk, vlasnik saluna „Dijamant“, imao je poruku baš za takvog stranca. Opis se slagao: odeća, koltovi, konj — sve je bilo tačno. Čak i pogled, o kome je govorila

ona lepa žena pre dva dana. Plave, hladne oči poput glečerskih jezera.

Niko sličan njemu nije ujahao u Lidvil za ovih poslednjih desetak godina.

Od vremena kada je tuda prosao elegantni, neuhvatljivi pokeraš Faro Bojd. Istina, on je došao uzdignute glave i ironičnog osmeha, a ispraćen kletvama i pucnjevima. Mnogi su posle toga bili lakši za desetine dolara. Faro Bojd je bio notorna varalica, a delovao je vrlo uljudno i obrazovano.

Na to su mnogi naseli. Naročito oni koji su ga smatrali naivčinom. A Faro Bojd je umeo i da vara i da puca.

Erih Monk je stajao oslonjen o stub ispred svog saluna.

Bilo je podne, a unutra su se nalazila samo dva gosta.

Jedan je bio pijandura Džeki Tamblin, a drugi stranac u pohabanom odelu i zarastao u riđu bradicu. I njega je zainteresovao dolazak Doka Holideja. Možda više nego samog Eriha Monka.

Napustio je svoj sto i zauzeo drugi, kraj samog prozora što gleda na ulicu preplavljenu skorelim blatom i novim slojevima prašine.

Zurio je u kockara i smeškao se, obuzet svojim mislima.

Pri tome su mu oči zloslutno sjak-tile.

Vlasnik „Dijamant” saluna opazio je da Holidej skreće prema njemu. Erih Monk je raniji dolazak Kiti Kejs smatrao za odličnu reklamu svom salunu.

Sada je to isto činio i Holidej.

U razmaku od samo dva dana, Lidvil se trgao iz učmalosti. Žene su počele da obraćaju više pažnje svojoj garderobi, a muškarci da ih bolje gledaju. U Lidvil je, inače retko ko svraćao na više od nekoliko sati.

Zadah velike bare nored grada širio se nad krovovima kao boleština od koje i najjači oboljevaju. Bilo je tu nekada jezero, ali suše i razrovana, pukotinama iznurena zemlja povukli su veliki deo vode u dubinu. Onaj ostatak prekrrio je mulj i barsku travu, u njega su bacane mrtve životinje a jednom su tu nađena dva leša nepoznatih ljudi.

S jeseni je smrada nestajalo, ali na proleće bi se javio još razorniji.

Ljudi koji su imali kuće nadomak bare, bežali su na drugu stranu.

Monkov salun štitila su tri velika drveta svojim ogromnim krošnjama. A umeo je da sobe ispuni nekim mirišljivim praškom i tako načini ugodnim retkim posetiocima.

— Halo, mister! — podigao je Monk ruku i privukao na sebe Holidejevu pažnju.

Kockar je već bio napustio sedlo na Migu.

— Imam nešto za vas — rekao je Monk.

Holidej je ćutao; nije mu padalo na pamet ko bi mogao da ima nešto za njega. Prvi put je prolazio kroz Lidvil.

— Za mene?

— Da! Vi ste Dok Holidej?

— Tako nekako — odgovori kockar i baci pogled iza Monkovih leđa. Salun je izgledao prazan. Jedan čovek je spavao na stolu, glave naslonjene na lakat.

— Da niste pogrešili, čoveče?

— Ako ste vi Dok Holidej, onda se ne varam — rekao je Monk.

Struganje čizama na trulim, iskrivljenim tremovima oglašavalo je okupljanje ljudi.

Preplanula, prljava lica i isto tako prljavim odelima i pod zamašćenim šeširima s podozrenjem su pratila Holidejev nastup.

Šta je tražio ovaj dendi u ovom seocetu, od koga je i bog digao ruke. Jer, poslednji sveštenik napustio je livdilsku crkvu pre šest meseci, a da niko nije došao da ga zameni.

Monk je već dobio lepu napojnicu da preda poruku.

Očekivao je još jednu.

Holidej se zaustavio pred salonom.

Monk je imao uzano, bledunjavo lice i visoko čelo. Kosu je držao uredno začešljanu i zalizanu, a usta je krivio na levu stranu dok se smejuljio.

Imao je pogrbljena leđa, jer je navikao da bude na usluzi svakome ko je mogao dobro da plati piće, ležaj ili neko obaveštenje.

— Dakle?

— Ovo je poruka — podigao je Monk komad papira, ali oklevajući.

Trebalo je da se stranac maši za džep.

Ali, ovaj se mašio za kolt.

Erik Monk izgubi svaku volju za

odugovlačenjem i skoro tutnu papirić kockaru u šaku.

On ga letimično pročitao.

Bilo je kratko:

„Biću u Kansas Sitiju, ako prolaziš. Kiti.“

Erik Monk vide kako Holidejevi prsti gužvaju papir bez ikakvog obzira. Znači, poruka nije bila važna za njega? A izgledala je tako, bar onoj lepoj devojci iz kožeje.

— Poruka... — promrmljao je Monk razočarano — zar je zastarela?

— Ja? Kako?

— To ti najbolje znaš — reče Dok.

— Znaš kad ti je predata, a znaš i šta piše u njoj.

I prođe pored njega.

Monk ga sustiže kraj ulaznih vrata i šmugnu za šank. Gomila besposličara nagrnula na ulaz. No niko nije ulazio unutra. Zadovoljavali su se da samo posmatraju elegantnog stranca s opasnim, sjajnim revolverima o pojasu.

— Viski? — uslužno je Monk dočekao kockara.

— Brendi.

— To nemam, ali... Imam prvoklasan viski. Odstajao je taman toliko da klizne niz grlo. Hoćete?

Holidej preko ramena okrznu pogledom rđobradog čoveka kraj prozora. On je odmah okrenuo glavu na drugu stranu, ali suviše kasno: kockar je shvatio da ga je nepoznati posmatrao vrlo unadljivo.

On izvadi svoj džepni sat i zaključio da je kasno da nastavi prema jugu.

Samo dva časa delilo ga je od večeri.

A u salunu „Dijamant” nije se pojavio nijedan novi gost. Izgleda da Erih Monk nije imao glavobolju zbog velike posete.

— Je li vam ono devojka? — upitao je Monk.

Holidej ga pogleda odsutno.

— Žena? Ne, pre bih rekao ljubavnica koju ste napustili...

— Zaveži!

Saluner se trže i umuče. Holidejev glas ga je sasekao kao brijačem.

Holidej popi viski u jednom potezu. I ponovo je na leđima osetio pogled riđobradog, kraj prozora.

— Gde mogu da smestim konja? — upitao je kockar.

— Dole, na kraju ulice se nalazi Skamelova konjušnica. Samo dolar za noć.

— A kod vas?

— Kod nas je... mislim, ovde je tri dolara.

Holidej stavi novčanicu od pet dolara na šank i iziđe.

Monk je bulio za njim, zajedno sa riđobradim. Pet dolara je shvatio kao plaćenje unapred za sobu, piće... ali šta još?

Strpao je novac u džep. Tada se pred njim stvori momak u riđoj bradici. Imao je nisko čelo, nisko natučeno šešir i nisko pripasan kolt.

Venac prliavštine „ukrašavao” mu je kragnu košulje i ivice prsluka. Duboko usađene oči izazivale su u Monku neprijatan osećaj.

Setio se da je riđi. došao oko podne. muvao se po salunu. izlazio i ponovo dolazio, još prašnjaviji i

mrzovoljniji. Sipao je viski u grlo nemilice, a da nije okusio ništa.

I, začudo, dobro je stajao na nogama.

Sada mu je držanje bilo nekako oprezno, pritajeno, a oči bistrije.

Gledao je još uvek prema vratima kroz koja je izišao čovek iz Džordžije.

— Ko je to bio? — upitao je dubokim glasom.

Erih Monk je slegnuo ramenima. On nikome nije besplatno davao oba veštenja, pa ni ovom tipu koji je zaudarao na znoj i balegu.

— Ne zraš? — smrknu se riđi.

— Pa, razgovarao si s njim kao sa prijateljem?

— Prvi put ga vidim u životu!

Riđi začkilji očima.

— Lažeš — rekao je tiho i uneo mu se u lice. — Misliš da ne znam ko je?

— To je vaša stvar, mister. Zašto pitate mene?

— Hoću da mi potvrdiš. Je li dosta dolar?

— Dva — iskezi se Monk i pruži dlan.

Čovek pljunu u stranu, savlađujući se da ne odalami salunera preko ustiju. No, izgleda da nije želeo gužvu.

Spustio je dva novčića u Monkovu šaku.

— Bi je to...

— Dok Holidej? — završi njegovu misao riđi i razvuče usta u zadovoljan osmejak.

— Tačno — izdiže Monk obrve.

— Kako ste pogodili?

Ostao je bez odgovora.

Riđi protrese svoja ramena i lagano napusti „Dijamant” salon. Unutra je ostao samo Tamblin, lidvilska ispičutura, veteran iz secesionističkog rata koji nije umeo da radi ništa osim da ratuje. Onda se odao piću i prošnji. Bio je to jadan završetak za nekadašnjeg kaplara.

XIII

Umesto nekoliko minuta, Dok Holidej se zadržao sve do sumraka u Skamelovoj konjušnici.

Dobar, mekan krevet zamenio je običnom slamom, zapalio svoju mirišljivu cigaretu i jednu ponudio starom konjušaru.

Ovaj je bojažljivo prihvatio, zagledajući sa svih strana ponuđeni duvan. Činilo se da će je nehotice zdrobiti među čvornovitim prstima.

Deni Skamel je imao negde oko sedamdeset godina; nosio je dugu, već obelelu kosu preko ušiju i zatičljaka, izgužvani šešir i komotan, vojnički šinjel bez širita. Ispod njegova virila je ljubičasta potkošulja i crni hozentregeri kojima je pridržavao pantalone kratkih nogavica.

Sedeo je prekrštenih nogu, preko puta kockara, naslonjen na stub od boksa. Radoznalo je zurio u Holideja, koji se nije libio da na slamu spusti svoj skupoceni štof.

— Nećete valjda noćiti u ovoj jazbini, gospodine? — zapitao je Skamel, pripaljujući cigaretu na plamen šibice između Džordžijančevih prstiju.

— Zašto ne bih? — upitao je kockar.

— Ima puno razloga — slegnuo je ramenima ovaj. — Prvo: vazduh je nezdrav za vas.

— Zašto baš za mene? — nasloni se Holidej na zid, ispuštajući kolut dima.

— Vama je potreban suv, čist vazduh, gospodine.

Kockar ga je pogledao s izvesnim poštovanjem.

— Kako to mislite?

— Kad ste dolazili ovamo, uhvatio sam zvuk kašlja. Mislim da tako kašlju samo oni kojima nije u redu nešto ovde — i Skamel se kucnu po prsima. — Da li se varam?

— To nije razlog da se ne zadržim u Lidvilu jednu noć.

Deni Skamel je s uživanjem vukao dimove.

— Nije ni važno — reče. — Ipak... Ovo mesto je puno smutljiva i džabalebaroša. Svi oni žive od prolaznika, od pljačke. Erih Monk naplaćuje dvostruke usluge, berberin ne šiša i ne brije ispod pet dolara, kovač ne zakiva potkovicu, ako ne date dva dolara, a šerif odmah odreže deset ako ste prekršili zakon o redu...

— Ne izgleda mi da ovde šeta zakon ulicama?

— Kad mu se sviđi samo — mahnu rukom Skamel. — Nemojte mi reći da vas vole čuvari zakona?

— Izgleda da sve znate o meni?

— Samo nagađam — uspravi se ovaj. — Vi ste profesionalac. I to u kartama. Da li sam se prevario?

Holidej se nađe prema Skamelu.

— Recite još i kako se zovem? —
podstaće ga.

Deni Skamel je lagano odmerio svog sagovornika. Procenjivao mu je lice, odeću i koltove. I to prilično dugo i pažljivo.

Zatim se nakašljao.

— Neko sličan vama bio je ovde odavno. Neki Faro Bojd. Ali, vi ga nadmašujete u nečemu, ne umem da objasnim u čemu. Smem da tvrdim da vam nema ravna na Zapadu...

Džordžijanac ugasi opušak na peti čizme. Spolja je dopirao svež, večernji vazduh. Kroz odškrinuta vrata video se komad prozračnog neba i dve usamljene zvezde, kao posrebrene kapi u okamenjenom, modrom moru.

Deni Skamel se prosto rasplinjavao u polusenci. Izgledao je manji nego pre neki čas.

— Ja sam dosta putovao i dosta čuo — javio se malo posle. — Bio sam u mnogim gradovima, od Dalasa do Čeneja. Ovde mi je dobro. Miran sam, niko me ne priziva iz prošlosti, nikome ne polažem račune. A o konjima znam dosta. Ovaj vaš je izvanredan. Punokrvan, indijanski. Neke sam slične viđao po apakim logorima i na pašnjacima Komanča.

— Mnogo pamтите — primeti Dok.

— Samo onoliko koliko mi je potrebno. Recimo, znam da je neko sličan vama ostavljao dosta krvave tragove za sobom u Ebilejnu, Topeki, Taksonu, Dalasu, Laboku. Vičiti. Meni to nije izmaklo.

— Menja li to nešto u vezi mog konja? Možda će usluga biti skuplja?

Skamel se nasmeja.

— Za vas je besplatno, doktore. Doktore Holideje.

— Doći ću ujutru — podiže se kockar iz slame. Skamel mu se nije pridružio; ostao je da sedi, prekrštenih nogu i zamotan poslednjim dimovima mirišljave cigarete.

Mig je zarzao u znak pozdrava i kopitom udario o daščanu ivicu boksa.

Holidej iziđe napolje.

Bio je mrak; retka su bila svetla u Lidvilu. Najveće je dolazilo od „Dijamanta”. Ostala su bila mutna i nekako drhtava, kao da ih povija i najmanji dašak vetra.

Lidvil nije imao nijedne ulične svetiljke. Jedina svetlost bio je Skamelov fenjer u konjušnici, ali, i ona je iščezla kada su se za Džordžijancem zatvorila velika drvena vrata.

Ulica je bila pusta.

Između Skamelove konjušnice i saluna „Dijamant” nalazio se prostor omeđen zidom, jednom napuštenom i polurazrušenom daščarom i s leve strane kovačnicom sa velikim i prostranim tremom.

Džordžijanac izvadi cigaretu i krenu palidrvce.

Tada do njega dopre snažan glas:
— Holidej!

Bacio je cigaretu, instinktivno osećivši opasnost.

A tada iz pravca saluna „Dijamant”, uporedno sa kovačnicom, bljesnu narandžasti plamen i kao

otrovni insekti prohujali su olovne kugle pored kockareve glave.

Bacio se ustranu, vadeći „linkoln” sa desnog boka.

Uzvratio je, nasumce.

Onda se s druge strane oglosio novi strelac. Njega je video na krovu, uz sam dimnjak kuće uvučen između zida i napuštene daščare.

Pučana zrna izdrobila su zemlju pored Holidejevih nogu.

Holidej kleče i istrže drugi kolt.

Strelac na krovu nije malopre uputio poziv za njega. On je čekao da se kockar pokaže na ulici i da mu bude na nišanu kao na dlanu.

Ali, nije računao da će žrtva biti mnogo brža nego što će uspeti da do kraja isprazni svoj magacin.

Grmljavina kockarevih „linkolna” pokrila je puščane pucnje.

I čovek je nestao sa krova, glasno kriknuvši.

Istovremeno, Holidej je jurnuo prema zidu. Salun „Dijamant” našao mu se na oku; kao da je predosećao da će se sa te strane ponovo javiti onaj drugi.

Nije se prevario.

Ugao saluna ponovo je bio osvetljen. Nepoznati strelac je drsko pokazao celog sebe i besomučno obasuo zid oko Džordžijanca.

Ovaj se priljubi uz ivicu, čekajući da čovek u zasedi ponovo počne da puni svoj doboš.

Jedno zrno okrzlo mu je kaput na ramenu, ne dotakavši kožu.

Onda je nastupila tišina.

Lildvil kao da je zamro. Pucnjava u njegovoj ulici je, činilo se, još više

učinila pustim ovo naselje. Niko nije želeo da promoli glavu i da bar utoli radoznalost. A šerif je verovatno čekao da se sve smiri pa da onda izmili iza svog stola i obriše metalnu zvezdu.

Holidej iskoristi zatišje i šmugnu preko zida.

Uputio se prema kući sa čijeg ga je krova gađao drugi napadač.

Video je kako se na jednom od prozora navlače zavese i trne svetlost.

Nije morao da ide dalje.

Nečije telo ležalo je pored zida od dasaka i kamena pri dnu. I jedan pas ga je rjuškao, podvijena repa i podignutih ušiju. Čim je opazio kockarevu senku, odjurio je u mrak.

Čovek na zemlji se nije micao.

Na grudima je imao veliku mrlju, vrlo blizu srca. Međutim, pokrenuo se na šum koraka i pokušao da podigne glavu. Nije vredelo. Nije imao snage.

Holidej se saže i pokupi njegovu pušku. Zatim je baci daleko, prema grmlju.

Ranjenik je imao na sebi običnu odeću, sastavljenu od izbledele košulje, izlizanih pantalona i kratke jakne od mekane kože, poderane na laktovima.

Holidej prinese cev na njegovo čelo.

— Pričaj — dobacio mu je ledenim glasom i zategao oroz. Ovaj je raširao oči od straha. Jedva je micao ustima.

Kockar pojača pritisak.

— Nikad nisi gledao kako se propisipa mozak? — obratio mu se. —

Kad prsne glava? Hoćeš da osetiš na svojoj lubanji?

— Ne... nemojte...

— Zašto si pucao na mene?

— Ja... slučajno sam... u stvari...

— Ne laži pred smrću!

Ranjenik je podigao glavu; žile na vratu su tako nabrekle da je izgledalo da će svakog časa pući.

— Smrt? Ali... kako znate...? Svemu je kriv onaj riđi...

— Koji riđi?

— Onaj stranac... Dao mi je trideset dolara da pucam na vas. Nisam hteo da vas pogodim, samo da zavaram... kunem se!

— Dalje!

— Nema ništa dalje... Imao sam nesreću da me pogodite odmah... Mislio sam da je razdaljina velika.

— Zašto je taj riđi hteo da me ubije?

— Ne znam! Dao mi je samo trideset dolara da mu pomognem...

— Ne poznaješ ga?

— Ne... Prvi put ga vidim u životu...

— A mene?

— Ni vas... Ništa ne znam! Hoću li umreti?

— Hoćeš... jednoga dana!

On se uspravi i napuni revolvere.

Ranjenik nije izdržao da ostane na laktovima. Pao je ponovo na leđa i zaječao. Međutim, Džordžijanac se morao da pazi na sebe, a ne na njega. Postalom, verovao je da će preživeti. Zrno je ušlo ukoso, udaljujući se od srca.

On se ponovo saže i gurnu pod ko

šulju svoju maramicu kako bi zaustavio krvarenje.

— Šta to radite...?

— Drži ovo i ne pomeraj se. Neko će doći po tebe.

Čovek je poslušao.

— Ne razumem — procedio je i sklopio oči.

Holidej vrati koltove natrag i pođe preko ulice.

Koraćao je brzo, motreći oko sebe i okom i uhom. Ako je nepoznati odustao, onda je sada vrlo daleko. Ili možda smišlja način kojim će ga sigurnije dokrajčiti.

Išao je s rukama ispruženim uz telo.

Peševi dugog kaputa lelujali su za njim; niko mu se nije isprečio. Lidvil kao da je odjednom ogluveo.

Samo najpodlije ubice su mogle da iz mrača, iznenada, otvaraju vatru na čoveka.

Krili su svoja lica.

Sve je manje bilo onih koji su izlazili na sredinu ulice i odmeravali brzinu i oko sa protivnikom. U ovim zabačenim krajevima nije bilo mesta za odvažne.

Kukavički i mučki — to je bilo najjednostavnije.

Ono što je Dok Holidej najviše mrzeo.

Mada nije video razloga zbog čega bi neko ovde, u Lidvilu, potezao na njega. Da ga nisu pobrkali sa nekim?

Li su osetili da im je na dohvatu čovek sa nabijenim novčanikom?

On zastade na ulazu u „Dijamant“ salun.

Bio je prazan!

Samo je za šankom Erih Monk pognute glave trljao krpom ploču.

Ni Tamblin, koji je blaženo spavao za stolom, više nije bio na svom mestu.

Čudno za Lidvil — gde je salun bio jedino mesto za razonodu i okupljanje.

Kockar širom otvori vrata pred sobom.

Erih Monk podiže glavu, ali bez uobičajenog osmeha. Oči su mu bile unezverene, ali je pogled stalno skretao ustranu.

Džordžijanac je bio načisto s tim da ga neko čeka u salunu. I to dobro sakriven.

Taj je imao verovatno na oku i salunera i trebalo je samo da kockar zakorači bliže njemu i da ga ustreli.

Gde bi mogao da bude?

Ispod stepeništa?

Možda je čučao pod šankom, s otkačenim koltom?

Jedna zavesa nalazila se između dva zidna ispupčenja, pokrivajući vrata za kuhinju. I to je bilo mesto pogodno za skrovište.

— Niste čuli pucnjavu napolju? — upita kockar Monka.

Saluner je izgledao prokleta zbunjeno.

— Ja? Pa... nisam pridavao važnosti, gospodine... Šta se desilo?

— Ništa važno — odgovorio je Holidej. — Donesite mi viski.

Rekavši to, on se spusti na najbližu stolicu i ispruži noge.

— Prilično je pusto — primeti. — Da li je uvek ovako?

— Pa, uglavnom — promrmljao je Monk.

— Večeras naročito, zar ne?

— Nisam primetio? Gosti dolaze kasnije...

— Niste baš mnogo ljubazni.

— Ne? Kako to mislite?

— Poručio sam viski.

— Nisam čuo...

— Sad ste čuli.

Ali, vlasnik „Dijamanta“ kao da nije imao želju da se odrekne svog mesta iza šanka.

— Popijte sa mnom, ovde — rekao je iznenada i brzo natočio dve čašice. — Ja častim!

— Svoje piće plaćam sam — odgovorio je kockar.

Erih Monk kao da je počeo da se preznojava. Gledao je u napunjene čaše i nije znao šta će s njima. Ona je naglo uzeo jednu i sručio u grlo.

Bila mu je zaista potrebna.

Holidej izvadi špil karata i poreda po stolu.

Izgledalo je da ga piće više ne interesuje.

U salunu je vladalo zatišje.

Kockar je strpljivo čekao.

Skriveni ubica je morao jednom da se oda. Jer, svakog časa je neko mogao da navrati u „Dijamant“ i da ga omete.

Erih Monk je stajao prikovan iza šanka.

— Držite li psa u krčmi? — iznenada ga upita Dok.

— Psu? — zaprepasti se Monk.

— Nemam psa, mister Holidej!

— Znači da mi se učinilo — sleže ovaj ramenima — da je nešto lupilo ispod šanka.

— Prevarili ste se! — brzo ga ražuver Monk.

— Ne volim pse — dobaci kockar — obično ih ubijem čim se pojave. I tog dole ću izrešetati ako ga ne odvedete!

— Ne! — zaurla ovaj. — Kažem vam da ovde nema pasa...

— Sigurni ste?

— Kunem se! Ispod šanka nema psa...

— Nego ko je?

Monk zaneme.

Nesvesno se odmakao i spustio po gled.

Tada je nešto tresnulo; kao oprugom izbačeno, telo jednog čoveka ispravilo se iza šanka, izbacujući psovke.

— Proklet da si! Umril

Ridobradi, koga je kockar već vi deo popodne u salunu kraj prozora, odmah je krenuo da puca.

Monk je na vreme uhvatio zaklon.

Holidej skliznu sa stolice i poteže oba „linkolna”.

Kugle rideg strelca zadobovale su po stolu i produžile put u prozorska stakla. I to je bilo sve!

Čovek iz Džordžije pritisnu obarač samo jednom.

Ridi je obe ruke podigao uvis i okrenuo se oko sebe.

Kada je Erih Monk „progledao”, Holidej je već imao revolver za pojasom, a barutni dim se tek razilazio sa bokova.

— Nebesa! — samo je procedio.

Čovek na podu se nije više mićao.

Lice mu je bilo okrenuto daskama a ispod obraza izmileo je tanak crveni trag.

— Pretio mi je — govorio je isprekidano vlasnik „Dijamant” saluna. — Rekao je da će prvo mene ubiti ako ga odam. Znao je da ćete ovamo doći i isterao je nekoliko gostiju na zadnji izlaz... Bio je lud!

— Sad je samo mrtav — reče kockar.

— Mrtav? Zaista? — smrknu se Monk. — A nije mi platio poslednje piće, bitanga!

— Poznajete ga?

— Ne!

— Čudno... Napadaju me nepoznata lica. Mora da postoji razlog...

On se saže i okrenu ridobradog na leđa.

Šakom ga je opipao po košulji.

Osetio je šum papira. Zavukao je ruku i dohvatio presavijen komad hartije. Erih Monk je radoznalo piljio u kockara.

— Nisam mu tražio novac — preseče ga ovaj.

— To mogu i ja da učinim? — predloži vlasnik saluna. — Ionako je mrtav, a duguje mi. Ko ga poznaje? Niko. Prema tome...

— Na mrtvace obično sleću lešinari — primeti Dok.

— Uzeću samo ono što je moje!

Kockar odšeta dalje od gramziovog Monka.

Razvio je papir i iznenađeno ga okrenuo prema svetlu. Sve je mogao da očekuje, ali ovo...

Bila je to poternica!

Na njoj je lepo, krupnim slovima pisalo: „TRAŽI SE, ŽIV ILI MRTAV — DOK HOLIDEJ! NAGRADA 5.000 DOLARA!

A u sredini, u njega je gledalo njegovo sopstveno lice!

Bila je to njegova slika...

Još dobro neosušena štamparska boja razmazala mu se po prstima i ostrim mirisom mu parala nozdrve.

Dok Holidej je nepomično zurio u papir.

„TRAŽI SE, ŽIV ILI MRTAV...”

A u uglu dole, nešto sitnije, pročitao je: „Po nagradu doći u Fejrbari, Nezetu Stabsu”.

Stabs?

Vratio se nedelju dana unatrag.

Zatim je bolje zagledao sliku. Bila mu je poznata pozadina, sada se setio. Ispred „Linkoln kabarea” jedan fotograf slikao je nekog kaubojba baš kada je on izlazio.

Nije obraćao pažnju na to.

A, u stvari, njega su uhvatili u objektiv. Verovatno po narudžbini Pepea Stabsa ili nekog od njegovih čuvara. Možda Robinsona? On je ostao u gradu i pokušao da povede Kiti Kejs sa sobom.

Nezet Stabs nije mogao da smisli bolju osvetu za svog povređenog jedinca.

Pustio je poternice u promet i sa da će ga imati na duši svi lovci nagrada.

A Stabs je davao 5.000 dolara za njegovu glavu.

U ovim krajevima to je bila suma koja će zavrteći mozak svakome.

Izgleda da je lov počeo, već u Ladvilu.

Erih Monk je razočarano ustao i pljunuo prema mrtvacu.

— Zamislite, ni centa nema kod sebe! — praskao je i mlatarao rukama. — Šta je uopšte hteo od vas. Da opljačka?

Holidej nije odgovorio. Savio je poternicu i gurnuo pod kaput, u unutrašnji džep.

— Šta ste to našli? Nešto interesantno? — raspitivao se saluner.

— Ništa naročito — odgovorio je kockar.

Monk ga je pogledao sumnjičavo.

— Da nije važno, ne biste ga stavili pod kaput — smejuljio se Monk.

Drskost Eriha Monka počinjala je da biva bezgranična.

— Prijavićete me šerifu? — upita ga kockar.

— Pa, možda neću, ako vi...

— Ako platim?

Monk klimnu glavom. Već je video na dlanu najmanje pet dolara.

— Koliko? — upita Dok.

— Dešet dolara za vas? — predloži saluner.

— A ako ne platim?

Monk je razočarano zavrteo glavom.

— Biću primoran da kažem šerifu da ste pretresali leš i nešto uzeli. Neka on vidi dalje šta će s vama. Međutim, zar nije bolje da date deset dolara i da zaboravimo tu stvar?

— Imam bolji predlog — dobaci Džordžijanac.

— Da čujem?

— Daću šerifu pedeset dolara da

vas zatvori nekoliko dana. Pristaće. Sigurno ima malu platu.

Monk je buljio u Holideja, s nevezicom.

— Pedeset dolara? — zgrnuo se. — Onom lupežu Grisomu? Ne mislite to ozbiljno?

— Zašto ne bih? On neće odbiti novac.

— Ne, ali... Uostalom, nisam video šta ste uzeli, ništa nisam video. Ko kaže da jesam? To je sve bila šala, mister Holideje. Najobičnija šala!

— Nije šala — prekide ga kockar. — Uzeo sam nešto, ali ti to nećeš reći šerifu.

— Naravno, mister...

— A sad mi daj ključ od sobe.

— Odmah!

Gledao je za kockarem besnim pogledom. Ako je taj kicoš zaista imao pedeset dolara da potplati šerifa Grisoma da ga zatvori, onda je sigurno imao najmanje dva puta toliko kod sebe.

A što se šerifa tiče, taj bi ga strpao iza brave i za polovinu sume.

Na vratima su iskrsele prve glave uznemirenih stanovnika Lidvila.

Pucnjava je umukla, prestale su da ulicama lelujuju čudne senke, u skokovima. Šerif Ed Grisom među prvima je uleteo u Monkov salon, važno se šepureći.

— Ko ti je ovaj, Monk? — pokazao je prema riđobradom. — Ti si ga ubio?

Saluner je zakolutao očima.

— Šerife, nisam primetio da ste se opili kod mene?

— Šta to znači?

— To znači da Erih Monk nije budala ni revolveraš. Ovaj mrtvac spada u vašu nadležnost., Nosite ga oдавde!

— Pitao sam ko je taj?

— Pojma nemam!

— Kako se onda našao mrtav kraj tvog šanka? Nije pao sa tavanice?

Monk uzdahnu.

Kadgod je imao oko sebe svedoke, Ed Grisom se pravio važan na tuđ račun. Čak mu je uspevalo da izvali neku dosetku i da nasmeje svoju „publiku“.

Bio je omalen, trbušašt, živih pokreta i podbulih očiju. Imao je širok, mesnat nos vidno crven, čelavo teme i velike uši. Da nije bilo zvezde na njemu, reklo bi se da je u Lidvil zalutao odbegli vašarski klovn. Nosio je šarenu košulju i neke islužene, kockaste pantalone preko prašnjavih čizama sa visokom potpeticom.

Međutim, En Grisom je ipak umeo da se služi revolverom bolje od mnogih. I da se služi mozgom, iako se to na prvi pogled ne bi moglo reći.

— Nešto kriješ, Monk? — zarežao je Grisom. Čizmom je munuo te lo riđobradog; bilo je to lice koje prvi put vidi u Lidvilu.

— Čudi me da nisi ranije dotrčao, šerife? — ustremi se sad ovaj na njega. — Ovde je pola sata grmelo, a ti se pojavljuješ kad više ništa ne šuška?

— Ja dolazim kad je potrebno — naroguši se Grisom. — Ko je ubio ovog ovde?

— Jedan moj gost.

— Ne vidim ga. Gde je?

— Otišao je u sobu.

Šerif zatrepata nekoliko puta.

— U sobu? Neće valjda da spava posle ovoga? Ja ću se pobrinuti da siđe dole ako treba zajedno sa krevetom! Zašto ga je ubio?

— Otkud znam? Ovaj ga je čekao iza šanka i hteo da ga mučki ubije. Međutim, bio je otkriven. Tako se desilo.

Ed Grisom je podsmešljivo pogledao u Monk.

— A ti? Gde si bio ti kad je riđi čučao za šankom?

— Bio sam tu. Pretio je da će me ubiti ako ga odam.

— Koliko ti je platio da ćutiš?

— Šerife, to je uvreda! Još mi je ostao dužan.

— Onda mora da si mu pretresao džepove. Koliko mu je ostalo para?

— Nema ni centa, prokleta...

— Znači, pretresao si ga, a? To sam i očekivao od tebe. Sad ćeš otići i pozvati onog drugog da siđe.

— To prepuštam tebi, šerife — uzvratio je Monk. — Ja gore ne idem ni za živu glavu.

Salun se lagano punio svetom. Najviše ih je bilo okupljeno oko mrtvog napadača, nad kojim se važno raskrečio čovek sa zvezdom.

— Šta to treba da znači? — namršti se Grisom.

Monk je podigao obe ruke u odbranu.

— Pođi ti po njega, šerife! Ja nemam nameru da mu nagazim na šulj. Nikako!

— Zar je opasan? — upita oprezno Grisom.

— Opasan? Ne, nije opasan već...

otrovan! Samo kad te pogleda, znaćeš da je najbolje da se uvučeš u neku rupu i tamo sačekaš da ode. A tek što puca...

— Ne blebleći, Monk! — preseče ga nervozno Grisom, kome se nije sviđala ovakva najava stranca iz sobe. Okolo je bilo suviše ljudi, da bi mogao da se predomisli. Zbog toga se okrenuo i mahnio glavom.

— Razidite se! Svi! Ponesite ovog mrtvaca pogrebniku Liču. Nega ga strpa pod zemlju bez sanduka, briga me šta će da uradi s njim.

— Tako je — pridruži se i Monk — samo neka ga nose odavde! — A onda dodade. — Posle plaćam tu ru za sve!

Iznenadeno su ga pogledali: mora da je poremetio pameću. Nikad, u najnovijoj istoriji Lidvila, nije se desilo da Erih Monk nekome plati piće. To mora da je neki trik? Ali, ne bi smeo da ga izvodi pred zakonom.

— Siguran si u ovo što kažeš? — upozori ga šerif, i sâm zaprepašćen Monkovom izjavom.

— Naravno! Piće za sve, kad ovog iznesete napolje.

— Onda da se prihvatimo — reče neko i nekoliko pari ruku sklopí se nad riđobradim.

Grisom se približi saluneru, sve sumnjičaviji.

— A sad ispljuni šta imaš. Prvo o onome u sobi. Zašto ga se plašiš? Monk je zatresao glavom.

— Ne, želim da imam ništa s njim. Platio mi je sobu unapred.

— Koliko ostaje?

— Samo ovu noć.

Ed Grisom se počeša po bradi.

— Ipak ću otići gore — promrm-lja. — Misliš li da će me pojesti, ha? Da se nisi prepao od njegovog imena?

— Zašto? Nikad nisam čuo za njega. Neki... Holidej.

Grisom je već krenuo kada ga je poslednja reč prosto prikovala za pod.

Ostao je nepomičan; zatim se polako okrenuo i vratio do šanka.

— Kako si rekao? — tiho je upitao Monka.

— Dok Holidej... tako se zove.

— Siguran si, Monk? Sasvim siguran da je to Dok Holidej?

Saluner je nestrpljivo odmahnuo glavom.

— Nisam pijan, šerife. Zar ga poznaješ?

— Ne — procedi Grisom. — Samo sam čuo za njega.

— Pa?

Šerif je natukao šešir dublje na čelo.

— Ništa — rekao je malo zatim. — Po meni, sve je jasno. Samo odbrana!

Monk je začuđeno zurio u šerifovo prebledelo lice. Pominjanje imena Doka Holideja kao da mu je sledilo krv u žilama.

— Nećeš gore? — upita Monk.

— Nikako — skoro je viknuo ovaj, a zatim snizio glas. — Nemoj ni ti, Monk. Isprati ga ujutru lepo, kao što doliči dobrom domaćinu.

— Šta ti je, šerife?

— Ništa! Samo me poslušaj.

Napustio je salun pognute glave i opuštenih ramena. U stvari, po

Monku, on je podvio rep i pobegao. Ništa drugo!

Saluner je nehotice uputio pogled prema sobama i zamislio se.

Kad je dobro izvagao, možda je Ed Grisom bio u pravu.

Novac koji je neobični stranac imao kod sebe bio je dobro osiguran. Jer, dva teška kolta s ukrašenim drškama pakleno su ga lepo čuvali.

XIV

Dva jahača zaustavila su svoje umorne konje na raskrsnici, gde je bio poboden stub sa dva putokaza.

Na jednom je pisalo: Red Blast. Na drugom, Brikon.

Bila su to naselja severno i severozapadno od Fejrbarija.

Vetar je sa bregova sišao u dolinu i za sobom povukao olovnosive oblake. Izgledalo je da se kotrljaju niz padine, pritiskajući pod sobom sve živo. Usamljeni farmerski krovovi izgledali su nekako sivi, pocrneli, drveće je promenilo boju zelenog u modroplavu, trava se povijala prema istoku, izmamljujući iz sebe usplahirene poljske ptičice.

Jahači su rukama pridržavali šešire i nezadovoljno gledali prema nebu.

Zvali su se Deni Bravo i Nejl Bini.

Služili su Nezetu Stabsu.

Na ovoj raskrsnici trebalo je da se razdvoje, svako na svoju stranu. Bravo za Red Blast a Bini u Brikon. Tako im je naloženo.

Njihovi konji imali su u kopitama dvadesetak milja galopa.

Deni Bravo je bio plavokos momak, prćavog nosa i lica koje su pre krivale žučkaste pege. Preko ramena nosio je ogrtač od krutog platna.

Nejl Bini bio je stariji.

Svoju kabanicu držao je prebačenu preko sedla. Nosio je somotski kaput sa kožom na laktovima i reverima, plavu košulju i žutu vratnu maramu kojom je brisao znoj sa lica. Pod šeširom ravnog oboda nalazile su se duboko usađene oči, nešto razmaknutije nego obično. Levo mu je bilo plavkasto, kao nekom skramom prevučeno, a drugo kestenjasto. Preko nosa pružao mu se ožiljak.

Obojica su imala o sedlima torbe, čebad i puške u futrolama.

Ogrtač Denija Brava lepršao je na vetru i dodirivao sapi Binijevog vranca.

— Na koju ćemo? — oglasi se Bravo.

— Meni je svejedno — uzvratio je Bini. — Da mi je ovo da uradim što pre i da se vratim.

Bravo lupi šakom po torbi.

— Ostalo mi je desetak komada. Okačiću polovinu do Blatsa a polovinu tamo.

— Znači, odlučio se se za Blats?

— Ako nemaš ništa protiv? — začkilji očima momak.

— Imaš razloga, zar ne? — naceri se Bini: pri tom mu se ožiljak na nosu rasplinu u širinu. — Ako se dobro sećam, iz Blatsa je ona mala sudopera?

— Kuvarica — ispravi ga Bravo. Bini ponovo uputi pogled u ne-

bo. Svakog časa je očekivao da prve kišne kapi orose zemlju.

— Šerif u Blatsu je Stabsov čovek? — upitao je Bravo za svaki slučaj.

— Ako nije, biće — uteši ga Bini. — Zašto pitaš?

— Hteo bih da svršim sa poslom i da se malo zadržim... s onom...

— Nemoj mnogo da zakasniš. Ne zet čeka izveštaj.

— Stići ću do večere.

— Gledaj da tako bude.

Deni Bravo podiže ruku u znak pozdrava i obode konja prema severu.

Bini je gledao za njim, sve dok nije iščezao za drumskim žbunjem, čije se trnje pružalo do polovine puta poput kandži.

Do Brikona je imao nekih četiri ili pet milja.

Nije mu se jahalo po kiši.

Računao je da će biti bolje da prvo odjaše u naselje, tamo obavi posao, a onda ostatak u povratku okačiti po drveću.

Dotle bi i kiša prestala.

Nejl Bini je, poguren u sedlu, grabio ravnicom.

Izgledalo je kao da se utrkuje sa nepogodom.

Kada je posle nekih pola časa ujahao u Brikon, sustigle su ga prve kapi. Nejl Bini je mogao da cдахne.

Prebacio je preko vranca čebe i ostavio ga pod nastrešnicu koja je ostala jedina od kuće na ulazu u naselje. Vatra je uništila drvenariju, ali su ostali stubovi od kamena i trem.

Nešto više, nekih pet ili šest zgrada uz ulicu, ugledao je napis koji mu je bio potreban: „Šerifova kancelarija“.

Izgledala je prilično bedno, kao i sam Brikon što je bio.

Ono što se zvalo ulicom, bio je nešto širi i utabaniji nastavak drum iz Ferjrabija prema Lidvilu i dalje. Sa strane, bez naročitog reda, nalazile su se kućice niskih krovova i prostranih verandi. Samo su dve zgrade imale sprat više: krčma „Mičigen“ i zgrada pošte i „Vels Fargo“ filijale, sa koralom za konje i rezervnom kočijom.

Nejl Bini se uputio prema šerifovim vratima.

Kiša se spuštala sve više. Pravi pljusak koji traje desetak minuta, a onda se povlači zajedno s oblaci. Tada se na zapadu zaplavi vedrina, a kasnije i sunce zaspe toplinom nakvašenu zemlju i cela priroda se isparava, okupana, očišćena i ozračena.

Bini povrnu kragu i sačeka da se neko javi iznutra.

Kako se to ne desi, on jednostavno otvori vrata i zastade na pragu.

Šerif, ili njegov pomoćnik, dremao je za stolom.

Vetar i hladnoća ušli su u kancelariju zajedno sa Binijem i čovek za stolom naglo podiže glavu.

— Šerif? — upita Bini.

Čovek sa zvezdom napravi kiselo lice. Protrljao je oči i proteglio ramena.

— Da. Ja sam šerif, sudija, sveštenik, zatvorski ključar... i sve ostalo pomalo. Šta hoćete?

Izgledao je umoran i pospan. Možda je imao blizu šezdeset godina. Prava vreća kostiju, pomisli Bini. Opasac mu je više služio da zadrži stomak da ne spadne preko pantalona nego što ga je upotrebljavao u ime zakona.

Verovatno se u Brikonu ništa značajno nije dešavalo, čim se iznad zatvorskih vrata nizala paučina.

Sve je unutra mirisalo na buđ i prašinu. Ko zna kada je prostori poslednji put provetravani.

Šerif je vodnjikavim očima posmatrao došljaka. Bio je to nezainteresovan, tup pogled koji je govorio: reci šta imaš i ostavi me na miru.

Nejl Bini je nosio preko ramena kožnu torbu i sada ju je spustio pored čuvara zakona. Zatim je iz nje izvukao nekoliko velikih plakata.

— Poslao me je Nezet Stabs — kazao je Bini.

Šerif se trgao.

— Stabs? Šta hoće?

— Hoće da ovo okačite na zidu vaše kancelarije.

I pritom razvi poternicu sa likom Doka Holideja.

Šerif je sricao slova i kad je pročitao kockarevo ime, vratio se da pročitao još jednom. Više nije izgledao pospano.

— Ko je ovo štampao? — upitao je.

— On.

— Stabs? Nije se valjda usudio...

— Šta to? — naže se Bin prema šerifu.

— Nije se valjda usudio da štampa na svoju ruku, i to da učen glavu Doka Holideja?

— Baš tako, šerife. A kad Nezet Stabs nešto odluči, onda ga niko u tome neće sprečiti. Niko!

— Što se mene tiče — promrmljao je šerif Brikona — ja ću to da okačim. Ali, skidam odgovornost sa sebe. Može da stoji samo tri dana.

— Bfće dovoljno — isceri se Bini. — Za to vreme 5.000 dolara privući će sve lovce na glave, između Misurija i Ripablikena.

— Šta se desilo? Zbog čega je učenjen?

— O tome ne polažem računa nikome — obrecnu se Bini.

Šerif se zagleda u razokog lupeža.

— Ti ne poznaješ Doka, sinko?

— Ne — kezio se Bini — ali ću ga rado ucmekati za pet hiljadarki.

— Da ga znaš — uzdahnu ovaj — ne bi tako govorio.

— Voleo bih da ga upoznam, s kuglom među očima. Možda vi znate gde je? Da nije prolazio ovuda?

— Nije — odgovori šerif neljubaznim glasom. — Ja se ne mešam sa lovcima na ucene.

— Možda bi trebalo, s obzirom na šerifsku platu?

— Gledajte svoja posla. A što se tiče te poternice... okačite je sami.

Nejl Bini je klimnuo glavom.

— Spomenuću Stabsu vašu ljubaznost, šerife — reče.

To je već delovalo.

Mora da je Stabs bio ime pred kojima su mnogi drhtali ili se povijali. Izgleda da ni čuvar zakona u Brikonu nije bio izuzetak.

— U redu — prasnuo je šerif — ja ću to okačiti.

— Nemojte da zaboravite — do-
baci Bini i iziđe napolje.

Dočekao ga je talas kiše i skoro ugušio. Bila je to provala oblaka, prava zavesa kapi kroz koju se ne vidi susedna zgrada na nekoliko jardi.

Tamo, gde su nekada bile rupe, odjednom su narasle bare.

Nejl Bini je povrnuo kragnu, natukao šešir i onda jurnuo prema obrisima krčme „Mičigen“.

Uleteo je unutra i zastao na pragu da otrese vodu s oboda šešira i ramena. Na čizmama se nakupilo toliko blata da je jedva podizao noge!

Ispred krčme, poređani uza zid, desno od ulaza, stajalo je nekoliko besposlenih kaubojja. Verovatno su čekali da kiša prestane i da nastave put. Jedva su pogledali Binija.

U „Mičigenu“ se nalazilo samo nekoliko gostiju.

Za šankom, baš nikoga.

Bini je bacio torbu o ploču i izazvao pravi tresak od koga su se ljudi trgli. Međutim, njega je interesovao samo šankista.

— Ima li koga? — raspakio je šankom.

Tada se ispred njega promoli jedna glava. Bila je čupava, namrštena i podozriva. Buljave oči i upali obrazi, koža suva i izborana, u ustima tek zapaljena cigareta.

Čovek je nešto dohvatao ispod šanka. Sada se uspravio u svoj svojoj visini, bio je čitavu glavu viši od Binija.

Prava bandera, pomisli lupež iz Fejrbarija.

— Šta želite? — zapita barmen.

— Nešto protiv nazeba — izgovori Bini. — Kakvo će vreme biti gore? — pokaza prstom iznad njegove glave.

Barmen ga nije razumeo. Stavio je čašicu pred Binija i okrenuo dlan nagore.

— Pola dolara — reče.

— Šta? — zgranu se Bini, omirisavši piće. — Pola dolara za ove splačine? Šta ti je ovo? Obojeni petrolej?

— Pola dolara — bio je uporan barmen.

Bini se isceri.

— Daj mi još jedno, za dolar.

— Prvo plati ovo — iscerio se i dugonja.

Bini pogleda po sali. Niko na njega nije obratio posebnu pažnju. Mogao je jednostavno da poturi cev svog kolta pod nos šankisti, i stvar bi bila rešena.

Ali, Stabs im je izričito rekao da ne prave gluposti dok ne razdele poternice.

Zbog toga je teška srca stavio novčić na ploču.

Dugajlija ga pokupi vešt看im pokretom.

Pošto je s gađenjem popio viski, Bini se glasno obrati barmenu:

— Ima li u Brikonu nekog ko bi zaradio 5.000 dolara?

Bini je jasno čuo šum iza sebe: to su se ljudi okretali na svojim stolicama. U početku je suma bila neverovatna, ali je magično zazvučala.

— Rekli ste... pet hiljada? — ponovi barmen.

— Tačno toliko!

— To niko ne može da zaradi — odmahnu ovaj glavom.

— Zašto?

— Nema tog posla koji toliko donosi...

— Ima ovaj! — uzviknuo je lupež i razvio poternicu.

Okrenuo je prema svima, da je jasno vide i pročitaju. Brojka od 5.000 kao da je bila jača od slova imena Doka Holideja.

Mnogo, mnogo jača.

Krčmar je sagao glavu i počeo da čita. Ostali napustiše svoja mesta i pridružiše im se. Uskoro su svi znali o čemu je stvar.

Ali, nisu bili odmah oduševljeni.

— Da to nije neki trik? — upitao je momak koji je dotle igrao poker sa još dvojicom.

— Ubij ga... pa ćeš videti.

— Lepa suma — zavrteo je glavom — ali...

— Ali?

— Ali treba doći do toga momka. Gde je?

Bini je slegnuo ramenima.

— Potraži ga. Ne mogu da ti ga donesem na poslužavniku.

— Pet hijada... šta bih sve mogao da uradim s tom parom? Čak bih stigao do El Pasa! — smeškao se momak, okrećući u rukama špil masnih, posuvraćenih karata.

Nejl Bini baci dolar na šank, pred krčmara.

— Okači ovo kod tebe. To je lepa para!

— Ne znam šta će šerif reći na to — nećakao se krčmar.

— I on je jednu zakucao na svoj zid — umiri ga Bini sa nadmoćnim smeškom. — Tako mu je naredio Stabs.

Barmen „Mičigena“ je izmenjao poglede sa svojim gostima, ali nije rekao ništa. Uzeo je poternicu i prikačio za veliko ogledalo.

— Tu će se lepo videti — dobacio je Bini. — Sad sipaj onaj tvoj bučkuriš za sve ovde! I srećan lov!

XV

Nešto kasnije, kad su se oblaci razišli i otkrili bakarnozlatni kotur sunca kako se naslanja na ivicu zapadnog dela Blu Maunitas, Nejl Bini se bacio u sedlo svom vrancu i krenuo natrag.

Poneo je šest poternica da ih usput prikuca na najvidnija mesta.

Ako neku odnese vetar... Nezet Stabs to neće primetiti.

Pet hiljada dolara!

U početku se čudio što im gazda nije stavio u zadatak da oni sami pronađu Holideja. Ali, on im je objasnio u nekoliko reči: taj čovek treba da se peče!

Baš tako je rekao: da se peče!

Moraće da pazi kuda ide, da obilazi gradove, da se šunja i strepi na svaki šum. Jer, oko njega će vrveti od lovaca na ucene. Doći će sa svih strana Nebraske na ovaj primamljiv poziv.

Nejl Bini nije bio poslat u poteru. Imao je previše posla na ranču da bi

mislio na pet hiljadarki i glavu nekog Doka Holideja.

To je dopustio sebi sada, dok se vraćao.

Četiri čaše viskija uskovitlale su mu najrazličitije misli. Da nije zazirao od Stabsa, mogli su on i Deni Bravo da se otisnu u potragu za Dokom Holidejem.

Pet hiljada dolara!

Osvrnuo se oko sebe: ugledao je veliko drvo na iskraju, razgranatih grana i stabla koju nije čovek mogao da obuhvati.

Tu je mogao da prikači poternicu.

Izvadio je iz torbe eksere, sjahao i kamenom pričvrstio sva četiri kraja.

Zatim je ponovo uzjahao i nastavio put.

Sunce je već bilo zašlo. Odjednom je bio svestan da oko njega nema više izduženih senki, da je naglo nastupila hladnoća.

Morao je da požuri.

Mogao je još da zakuca poternicu na zid Molijeve barake. To je bila neka vrsta brvnare, u kojoj je neka da živeo Moli Morgan, drvoseča. Za njega su govorili da je pobeo od svoje prošlosti i odao se samoći. Nađen je mrtav, sa velikom sekirom na leđima. Niko nije znao ko ga je ubio. Ništa u baraci nije bilo ispreturano, ništa odneto. Izgledalo je da je ubica po svoj prilici bio poznanik Molijsa Morgana i da ga je iznenadio, s leđa.

Morgan je odneo tajnu u grob. Baraka je ostala usamljena i zapuštena. Vreme joj je odnelo krov, na-

herilo zidove, kiše i sunce su posavijale daske i kroz pukotine je tu, kažu, zimi vetar tako zviždao da se činilo da sviraju violine.

Nejl Bini je upravio svog vranca prema barâci.

Nalazila se na takvom mestu, na brežuljku iznad puta, da ju je svako mogao primetiti.

Prolaznici su se u nju sklanjali pri nepogodi, banditi se odmarali pred poterama, a često je služila za priče o Molijevom duhu, kako se tuda kreće u olujnim noćima i nosi svetiljku dok šeta po sobi.

Bini je ostavio vranca malo po-dalje da čupka travu, a on poneo poternice, odvajajući samo jednu. Ostale je zgužvao i bacio u šibljak.

Lagano ju je poravnao, a onda počeo da prikucava.

Kada je završio, izmakao se i malo bolje zagledao lice na hartiji.

Taj Dok Holidej... mora da se grdno zamerio Nezetu Stabsu. U stvari, ko god bi dirnuo njegovog sinčića, morao je to da ispašta trostruko.

Čovek je bio sav u crnom. Neobično lice, malo osenčeno od oboda šešira, ali dosta jasno. Bela košulja, širok opasač načičkan mecima, dugi kaput...

Pozadi, slova nekog saluna ili hotela.

Kako bi se osećao kad bi se našao licem u lice sa čovekom za kojim je Stabs raspisao nagradu od 5.000 dolara?

Nije ni slutio koliko je tome blizu! Prokleta blizu!

Zureći u sliku učenjenog, trgao se kada je čuo šum s druge strane i kratko rzanje konja. Pogledao je desno, ali njegov vranac je bio suviše blizu.

Bio je to neki drugi konj.

Pogledao je levo i skamenio se!

Više nije bio sam.

Neko je stajao kraj njega, jedva dve jarde udaljen, kao iz zemlje iznikao.

— Sviđa ti se ta slika? — raztreznio ga je hladan, zagroban glas. Bio je sav paralisan i ošamućen. Kao da mu je neko sručio lavor hladne vode za vrat.

Zatim je osetio jezu u kičmi.

Nebesa!

To lice...

Okrenuo se prema poternici, a onda prema čoveku pred sobom.

Učinio je to još jednom.

Nije bilo dvoumljenja: čovek sa slike i ovaj ovde, bili su jedno isto lice!

Isti šešir, crno odelo, kaput sa dugim peševima, bela košulja i opasač... to slika nije pokazivala: ta dva teška kolta koja se belasaju u prvom sumraku.

Dok Holidej!

Pet hiljada dolara bili su pred njim!

A on je, iznenada, izgubio svaku volju da ih se domogne.

Da je mogao, najradije bi se bacio u sedlo i pobegao glavom bez obzira. Uzmakao je korak natrag i nehotice spustio ruku prema oružju.

Ali, to nije ostavilo utisak na Doka.

— Lepo si to prikucao, burazeru — javi se ponovo Džordžijanac. — Prepoznao si me?

— Ja... nisam zano... — mucao je Bini, ni sam ne znajući šta je to što ga omađijava i začarava.

— Imaš priliku da zaradiš! Hajde...

Nejl Bini je polako dolazio k sebi.

Možda je u tome bilo istine? Možda je mogao da napravi jedan brz, iznenađan potez i da reši sve svoje probleme?

Koraknuo je još korak natrag, sve dok nije leđima napipao daščani zid.

Dalje nije imao kud.

Čovek sa poternice je stajao i čekao.

Nejl Bini je krišom pogledao oko sebe. Sve je bilo mirno, pusto, sve uhvaćeno u sumrak kao u tamnu paučinu.

— Koliko si ovih poternica zakucao? — pitao je kockar.

— Pa... ima ih dosta.

— Koliko?

— Stotinak možda? Ne znam... I ne tiče me se.

— Ko te šalje? Stabs?

Znao je, sinu Biniju kroz glavu.

— Moraš da izabereš: da pričaš... ili da pucaš. Ovde ti prestaje jahanje — čuo je njegov glas.

Ruka mu se lagano zavlčila pod leđa. Trebalo je samo malo da se izviije i pripuca kroz futrolu.

Video je kako kockar stavlja cigaru.

Zatim, kako stavlja obe šake nad

plamenom šibice da se ne ugasi i prinosi licu.

To je bio trenutak!

Kad mu šake budu visoko gore, teško će moći da ih razdvoji a kako li da spusti dole, po oružje.

Nejl Bini je odskočio ustranu.

Holidej ispusti šibicu.

Palidrvce nije ni dotaklo tle, a u njegovim rukama su se ukazale niklovane cevi oba „linkolna”.

Bini je u magnovenju konstato-vao s užasom da je spor.

Da je sve bilo uzalud!

Okovo mu se zarilo u rame i odbacilo na zid. Ruka je postala odjednom topla i teška. Jeknuo je.

Holidej krenu prema njemu, ne spuštajući cevi.

Nejl Bini pomisli da su mu trenuci odbrojani. Skoro mu je došlo da padne na kolena i zamoli za život. Međutim, nije stigao da izusti ni reč, a već su ga dočepale nove kugle: po licu i po uhu.

Krv ga je oblivala sa svih strana.

— Još uvek imaš šanse da pričaš — dobacio je kockar.

— Hoću... — požuri Bini s odgovorom. — Šta... šta hoćete od mene? Ja sam samo...

— Ti si „samo” izvršavao naređenja, zar ne? — dopuni ga kockar. — Da tvoj gazda nema privatnu štampariju u Fejrbariju?

Nejl Bini nije shvatio. Suviše je bio zauzet strahom pred ledenim besom koji se gomilao u Holidejevim očima i rečima.

— Gde je ovo pravljeno? — pokazao je Džordžijanac na poternicu, strgavši je sa zida.

— U Fejrbariju — procedio je Bini. — Robinson je doneo vašu sliku odnekud, a gazda je dao da se to napravi i odštampa... Onda je poslao ljude svuda po okolini da to okače... Nadao se da ćete ovuda proći i da će vas lovci na ucene pronaći...

Kockar vrati oba kolta za pojas.

Što nije značilo da ih neće satanjski hitro ponovo izvući i upotrebiti.

— Zašto? — pitao je.

— Zašto?

— Da! Zašto?

— Pa, ranili ste mu sina, mister!

— Samo zato? — izbi poruga iz kockarevih reči. — Možda nije znao šta se sve dešavalo tamo, u Linkolnu?

— Znao je... ali, doktor koji je lečio Pepea kazao je da će ovaj, možda, ostati bez ruke. Mislim... ostaće mu ukočena, neće moći da je upotrebljava...

— Hteo je da kaže neće njom moći da se izživljava?

Nejl Bini je ćutao.

— Šta si ti tamo? — ponovo ga trže kockarev glas.

— Ja? Običan kauboj...

— Koliko vas drži kod sebe Stabs?

— Ima nas... Hej, nećete valjda...?

— Čuo si me šta pitam? — pusti ruke kockar.

— Nikad nismo svi na okupu... Ali, uvek je na ranču bar desetak. Ostali obavljaju poslove u smenama, a dobar deo je na pašnjacima u Duginoj dolini.

— Desetaka? D li je među njima Robinson?

— Uvek! On i Teri Ouks.

— Dobro poznaješ ranč?

— Tu sam nekoliko godina...

— A kuću?

— Pomalo, ali... Ne mislite da odete tamo?

— Baš to mislim, burazeru. Hoćeš da me odvратиš?

Bini je otvorenih usta zurio u Holideja.

— Ali, oni će vas tamo... Ubiće vas! Nećete ni stići do Fejrbarija. Sav je okičen ovim poternicama.

— Ja i ne mislim u Fejrbari, momče.

— Nego?

— Nego Stabsu lično na noge.

Najl Bini je ponovo otvorio usta i zaboravio da ih zaklopi. Ovaj čovek je poludeo: kreće u lavlju čeljust!

— On bi to i voleo — javio se prigušenim glasom. — Ali, biće iznenađen, prokletstvo! — ote se Biniju.

— Na to i računam — klimnu glavom kockar.

— Kako to mislite da izvedete?

— Prvo ćeš mi ispričati najlakši put do ranča. I do same kuće.

Kako je Bini počeo da vrti glavom, u neverici, Holidej mu prisloni kolt u stomak. Nebesa, nije ni opazio kada ga je istrgao!

— Reći ćeš istinu — opomenu ga ovaj — ili ću kazati Stabsu da si ga izdao za deset dolara.

— Ali nisam! — uzviknu lupež.

— Onda ćeš u pakao, sada!

Suton je prekrpio lice Doka Holideja, ali iz polutame u Binija su se zabijala dva ledom okovana oka kao dijamantski šiljci.

— Stabs će me ubiti ako sazna...

— Neće saznati. Uostalom, mogu i bez tebe, momče!

I zape oroz.

Bini zažmuri. Očekivao je hitac, ali ništa se ne dogodi.

Kada je ponovo otvorio oči, Holidej se više nije nalazio pred njim.

Nije više bilo ni pritiska cevi.

On se uhvati za bolno rame. Gde je iščezao, pitao se.

Tada ga je video na šarcu. Vodio je i njegovog konja.

— Kuda ćete s vrancem? — zavapio je Bini predosećajući najgore.

— Ranjen sam...

— Sam si to tražio — odgovori mu Dok.

— Kako ću bez konja?

— Poslaće ti Stabs. A možeš i da prošetáš do ranča. Zemlja je meka, neće te boleti tabani.

Bini potrča za jahačem.

— Reći ću vam sve što hoćete — povikao je. Krv na licu počela je da se skoreva i da mu štipka kožu. Rame je peklo sve više.

Pred opasnošću da ostane bez konja u noći, daleko od Fejrbarija, bio je spreman da kockaru ispriča i ono što nije znao!

— Stanite, reći ću vam...

Ali, ovaj se nije osvrtao.

Lupež je još uvek trčao, ali činilo se da jahač i konji prosto isparavaju pred njim.

— Prókletstvo, nećete me ostaviti ovde ovako? — kukao je Bini, sve više gubeći dah.

Kockar se samo jednom zaustavio i preko ramena upitao:

— Kako se zoveš?

— Bini! Nejl Bini!

— Adios, Bini...

Lupež sasu bujicu psovki u pravcu jahača.

Zatim je ostao sam.

Posrćući, uputio se prema Molijevoj baraci, da pronađe svoj odbačeni kolt i da nekako preživi noć.

Nije više smeo Stabsu na oči.

Najbolje da se vrati u Brikon, a odatle produži put ka Linkolnu.

XVI

Veliki Stabsov ranč utanjao je u predvečerje, okružen šumom, koralima i tišinom.

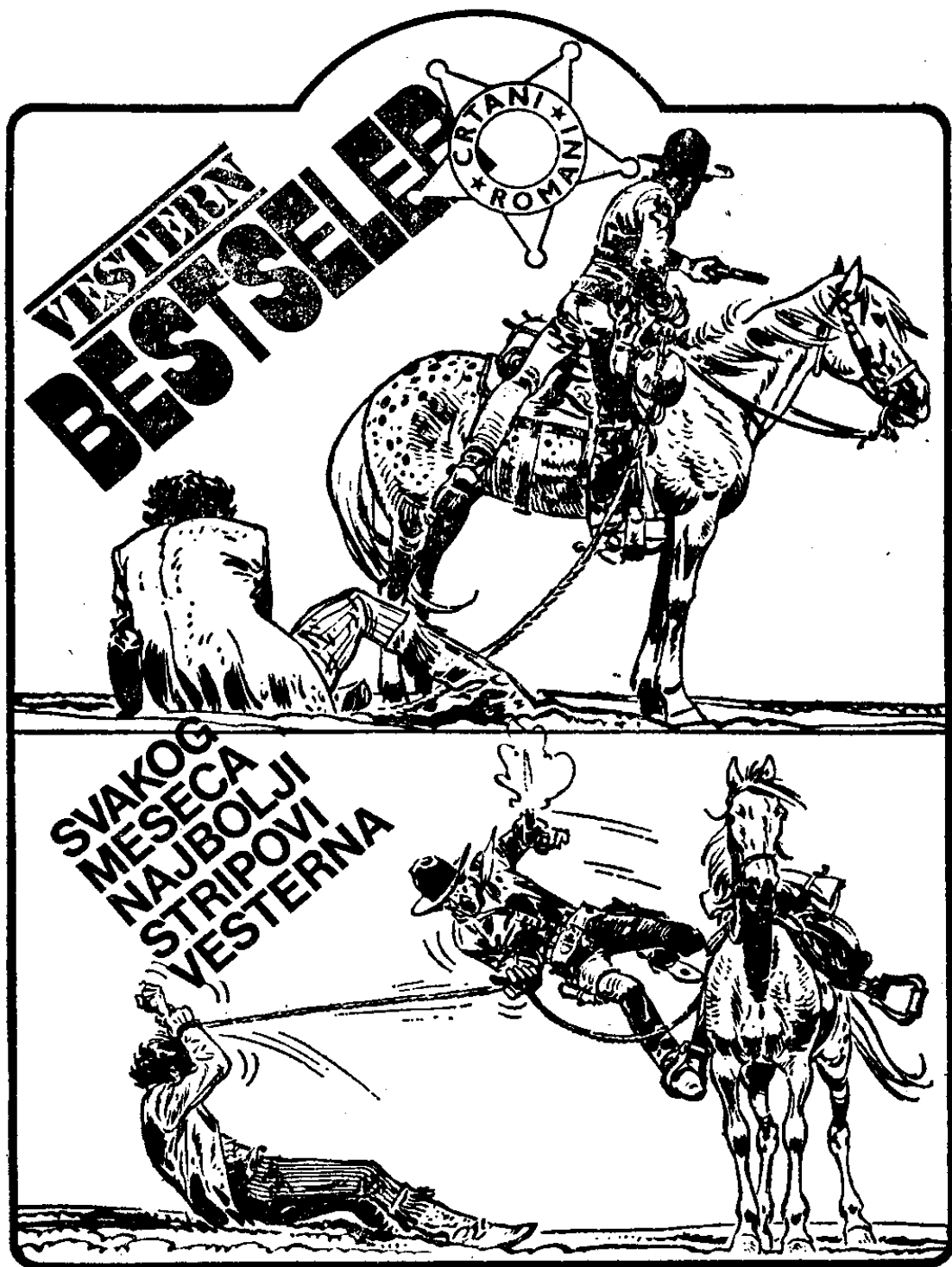
Sve je izgledalo kao i obično.

Spolja se slika ponavljala: momci su posle večere odlazili na odmor, drugi su uveliko spavali kako bi rano napustili krevete i zamenili ih sedlima.

Umukao je kuvarev poziv za jelo; zvuk metalne šipke o ogromni tiganj činilo se da još lebdi u vazduhu i da od toga zvezde lako podrhtavaju.

Ranije nego obično, vratio se Net Stabs iz grada.

Pokušao je da se smiri u nekom salunu, ali nije išlo. Obišao je svoje dve trgovinske radnje, pogledao račune, ali ni tu nije bilo ničeg zanimljivog.

Ma kuda da se makao, misli su mu ostajale na ranču.

Kraj Pepea.

Sedeo je u svojoj fotelji i lako se njihao na zadnjim „nogama”.

Bila je to ogromna prostorija, sa velikim stolom na kome su gorele sveće, osamnaest ukupno. U ogromnom zidanom kaminu gorela je vatra. Po zidovima su visili trofeji, oružje, nekoliko fotografija jedne žene, a preko prozora bile su navučene teške zavese do poda.

Nezet Stabs je bio krupna ljudina. Videlo se da je to nekada bio čovek s izuzetnom snagom: široka ramena, snažni udovi, jak vrat, a preko toga nešto više sala nego što je potrebno, ali dolaskom godina to je bilo neizbežno.

Imao je na sebi svilenu košulju i prsluk sa vezom u donjim uglovima. Debeli zlatni lanac od sata nalazio mu se u malom džepčiću i jednim njegovim krajem zabavljao se Stabsov kažiprst.

Šezdeset godina preturio je Nezet Stabs preko glave.

Oženio se kasno, dugo nije imao decu, a kada je Pepe ugledao svet, žena je umrla.

Dečka je odgajao na rukama.

Suviše ljubavi utkao je u njega. Sve je činio da bi ga zadovoljio, sve više ga je obasipao pažnjom dok je rastao.

Da li je negde pogrešio?

Pogledao je u zidnu fotografiju svoje žene. Ona im je nedostajala, obema. Možda njemu više nego sinu. ali život je tekao dalje.

Nezet Stabs je imao široko lice, sedu bujnu kosu i prodorne, kestenjaste oči nad kojima se navlačio luk lepo izvajanih obrva. Snažne vilice pokazivale su njegov karakter: odlučnost, nepokolebljivost i postojnost.

Kažu da se smejao samo nad sinom, davno, dok je ovaj još bio sasvim mali ili sasvim odrasli deččić.

Posle je i to uminulo.

Nezet Stabs je imao „zlatne ruke”. Čega god se dotakao, pretvarao je u novac.

Počinjao je sa stokom. Kad su u Kansasu bile velike suše, odvodio je svoja grla rekom prema ugroženim krajevima. U vreme dugih zima u Dakoti, njegova stoka je takođe bila na ceni i on je bio jedan od retkih koji je veliki deo prebacio preko džinovskih snežnih nanosa Blek Hilsa.

Posle je probao s ukrštanjem nekih rasa i dobijao odlična, izdržljiva goveda sa dobrim mesom, bez mnogo slanine.

U Fejrbariju je otvorio salun za zabavu i jednu kockarnicu.

I to je „pošlo”.

Zatim je otvorio svoju banku. Njegov autoritet bio je dobra garancija za ulagače. Govorili su: „Ne treba nam potpis, imamo Stabsovu reč”.

Ali, za njegovog sina se to ne bi moglo reći.

Kolikogod se otac trudio da ga učini sebi ravnim, ovaj se otimao na drugu stranu.

Tako je došao put za Linkoln.

Verovao je da će dobra, prava žena smiriti njegovu žeđ za lakim i raspusnim životom.

A on se vratio sa metkom u ramenu i sa nekom blesavom pričom o salunskoj drolji!

Dva udarca za Nezeta Stabsa.

A najgori je došao kada mu je doktor Selbi saopštio da će Pepe možda ostati bogalj.

Njegov nasljednik, bogalj!

Tada mu je Majkl Robinson, da bi opravdao svoju nemarnost u vezi čuvanja Pepea Stabsa, podneo pod nos sliku Doka Holideja. I predložio da raspiše nagradu za njega...

Nije to bila loša ideja.

Ali, što se Pepea tiče, on je bio još veći problem. Nije se čak više ni opijao po gradu. Lutao je rančem, odbijao da jede, buljio u daljinu i, nekako, sav se izmenio. Čak je i na ruku malo obraćao pažnju. Ni traga od osvetničkih želja sa kojima je došao.

Stabs je slutio da Pepe pati.

Zbog one... zbog one proklete veštice iz Linkolna!

Čuo je kucanje na vratima i podigao glavu.

— Ulazi! — pozvao je dubokim glasom i vratio glavu u malopredašnji položaj. Pogled mu se lepio za titravi plamen sveća i njime je prosto bio hipnotisan.

Velika senka pokrivala je skoro ceo zid iza njega.

Majkl Robinson se pojavi na ulazu.

Šešir je držao u ruci.

— Svi su došli? — upitao je Stabs.

— Nema samo Binija — odgovori Robinson.

— Napio se? — prevali očima vlasnik ranča. — Ako bude smeo da dođe, otpusti ga.

— U redu!

Zatim je nastalo ćutanje.

Robinson je taman spremao da stavi šešir na glavu i tiho napusti prostoriju, kada ga zaustavi Stabsov glas.

— A on?

Mislio je na sina. Robinson je morao da slegne ramenima.

— U sobi je. Leži i zuri u tavanicu.

— On je poludeo! — zaurla Stabs i od njegovog glasa se plamičci sveća povishe na jednu stranu. — Gde je bio danas?

— Jahao je, bez cilja.

— Rekao sam ti da ga dvojica stalno prate. Ne sme da se udaljava daleko od ranča bez pratnje.

— Uredio sam to — klimnu glavom Robinson.

— Ouks? Ništa nije saznao?

— Bio je u Linkolnu, ali niko ne zna na koju se stranu uputila devojka. Tamo više nije. Niti će se vratiti. Spakovala je sve svoje stvari.

Stabs ga pogleda ispod oka.

— Ti bi, možda, mogao da nagađaš gde bi mogla da bude? — upita.

— Ne znam — odgovorio je Robinson. — Ona nema stalno mesto. Uglavnom se ne vraća u stara.

— Prokleta đubre! — opsova Stabs. — Spavala je čak i s tobom, i baš u nju da mi se zagleda sin. U jednu takvu!

Robinson nije rekao ništa.

— Vreme će ga već izlečiti — govorio je rančer više za sebe. — Neće mu nijedna belosvetska drolja upropastiti život i novac. Ne dok sam ja živ!

Zatim je ponovo podigao pogled prema revolverašu.

— Još si tu? — prasnu.

Robinson iščeze napolje.

XVII

Zoral

Poljem po kojima se još vuku ostaci magle, jedan čovek bezglavo jaše prema ranču.

Kosi zraci jutarnjeg sunca poležu po travi koja isparava. Negde se čuju ptice.

I topot kopita po vlažnoj zemlji, koja pršti na sve strane.

Jahač je nevešto mlatarao rukama kako bi ubrzao galop.

Bio je gologlav, ćelavog temena, sa naočarima na vrhu nosa koje je slobodnom rukom pridržavao da ne slete. Kupao se u znoju, više nego i sama životinja pod njim.

Na sebi je imao gradsko odelo, kaput sa širokim reverima i uzane pantalone, a ispod kragne bele košulje bila je pričvršćena kravata.

Čudna odeća za rano, jutarnje jahanje!

Ali, bankar Hop Kanazar nije imao vremena da razmišlja o tome.

Dograbio je prvog konja ispred saluna „Lepa šansa“ i počeo da ga goni, kao sumanut. Fejrbari je još bio u snu, samo su krčmari, dućandžije, berberi i štalari čistili svoje prostorije. Kada je kraj njih protutnjao Kanazar na konju, blještave čelo i izbezumljenog lica, oni su sišli čak do sredine ulice i zaprepašćeno buljili u njegovom pravcu.

Kao da su ugledali duha!

Obrisi ranča ukazali su se pred bankarom kao prvo olakšanje.

Krovovi Stabsove kuće, viši od krošnji drveća, odjednom su kao uglečani bakar buknuili pod purnim sjajem sunca.

Nije se obazirao na pozive dva jahača na istočnom delu velike ograde koja je opasivala ranč.

Kanazar je poslednji put jahao pre dve godine, kada je hteo da oženi udovicu Brostou. On je ostao udovac, ona je izgubila muža u nekoj pucnjavi, pa su mislili da bi bilo dobro da ujedine svoje sudbine.

Tada se Kanazarov konj tako plašio od neke zmije, da je prvo stotinak metara nosio prestravljenog bankara, a onda zbacio na zemlju i propisno ugruvao.

Kanazaru je tada preselo i jahanje i ženidba.

A ovog jutra morao je da ponovo uzjaše. Nije se obazirao na žuljanje sedla i utrnule noge. Hitao je da što pre dode do Stabsa.

A ispred njega se isprečilo Majkl Robinson.

Uhvatio je uzde konju i Kanazar zamalo da sleti odozgo.

Znoj mu je natapao kapke i jedva ih je držao otvorene.

— Gde je Nezet? — dahtao je bankar, zaboravivši da treba da sjaše.

Robinson ga je pogledao mračno.

— Gde bi bio nego u postelji — reče.

— Ne verujem — nervozno je odmahnuo rukom Kanazar — on ustaje s ostalim momcima. Znam to.

— Ovog puta nije. Kasno je legao.

— Moram do njega...

— Šta se desilo?

— To ću reći njemu. Zovi ga!

— Ujutru je obično neraspoložen — odbi Robinson. — Recite meni šta imate, a ja ću preneti njemu.

— Čoveče, hitno, je! — najzad skliznu sa konja bankar i pokuša da se provuče ispod Robinsonove ruke. — Radi se o... Najzad, hoćete li ga pozvati ili da ja odem tamo?

Po unezverenom bankarevom licu, revolveraš je zaključio da se radi o nečemu ozbiljnom. Ako ga ne pusti, možda će se Štaps razbesniti zbog toga? A kopkalo ga je da sazna šta je toliko uzbudilo inače staloženog i ciničnog Stabsovog bankara.

— Ja ću otići — reče Robinson posle kraćeg razmišljanja.

— Onda požuri!

Ali, Robinson nije imao potrebe da ide.

Štaps se pojavio u dvorištu, obučan u najprostije kaubojsko odelo.

Hteo je da odjaše u Duginu dolinu i obiđe svoje ljude, ali je odmah naslutio da od toga nema ništa.

Hop Kanazar je izgledao kao da su ga pekli na žaru.

— Mister Stabse — pohitao je bankar prema rančeru — desilo se nešto strašno!

Rančer je prvo pomislio na Pepea, ali se setio da na sina motre i danju i noću. Verovatno je još u svojoj sobi.

— Nemoj da mi crnim slutnjama pokvariš dan, Hope! — upozori ga rančer.

— Nisu slutnje, mister Stabse...

— Onda govori, ali brzo. Žurim!

Kanazar je kršio ruke i osvrtao se. Nije umeo da počne, ali u blizini nije bilo nikoga ko bi mu pomogao u tome.

— Mister Stabse...

— To sam već čuo nekoliko puta, Hope! — zategoše se rančerove vilice i krv mu podide pod jagodice. — Dakle?

— Vaša banka...

— Izgorela?

— Ne — odmahnu glavom Kanazar — opljačkana je!

Nezet Štaps je nekoliko časaka zurio u bankara kao da ga nije razumeo dobro.

To je, u stvari, značilo da se savlada i da svim silama želi polako da razmisli. Njegova banka u Fejrbariju bila je jedna od boljih: dobro čuvana i uvek dobro opremljena izvesnim kapitalom, da se nijednog trenutka ne dovede u sumnju njena poslovnost.

A sada, bankar koga je postavio na to mesto, donosi mu vest kojoj se nikada nije nadao.

— Koliko? — upitao je kratko.

— Deset hiljada dolara! — skoro je zavapio Kanazar.

Stabs je ukočeno gledao kroz bankara.

— Je li ostalo nešto?

— Oko tri hiljade...

Majkl Robinson je čekao da mu rančer da znak da priđe.

Ovaj, međutim, kao da je zaboravio na to.

Ipak i s mesta na kome se nalazio, revolveraš je čuo dovoljno jasno.

— Koliko ih je bilo? — raspitivao se Stabs.

— Njih? Mister Stabs, nije ih bilo mnogo...

— Trojica?

— Ne... Samo jedan.

Stabs se namršti.

— Jedan? — zapitao je glasom od koga Kanazari poklecnuše kolena. On nikad nije bio mnogo hrabar, ali je bio majstor za bankarske poslove i knjige.

— Samo jedan, mister Stabse. Ali opasan!

Rančer rukom dozva Robinsona.

— Kad se to desilo?

— Otvarao sam vrata — govorio je Kanazar, gledajući čas u Stabsa čas u Robinsona. — Ja otvaram obično petnaest minuta pre određenog radnog vremena, kada se neko stvorio iza mene. Kao avet! I prislonio mi kolt u leđa...

— A Heris? Gde je bio on? — umeša se revolveraš.

— Unutra — odgovorio je Kanazar. — Na njega je bio red da prenoći u banci, kao što je mister Stabs naredio. Svake noći se unutra smenjuju stražari, međutim... Stranac mi je naredio da mirno pođem napred, ako želim da sačuvam glavu. Šta sam mogao?

— Ništa ti nisam rekao — planu Stabs. — Govori dalje!

— Heris je mislio da dolazim sâm, odložio je pušku i protegao se. To je bilo dovoljno onom opakom strancu da uperi u njega oružje i da ga posle udari drškom po zatiljku! Nije se ni javio, jadnik!

— A posle? — upita Robinson. Njegova ruka već je padala na opasač.

— Naredio mi je da ispraznim kasu! Morao sam to da učinim. Srećom, nije tražio poslednju pregradu... Kao na inat, niko da naiđe spolja. Čak ni „Brendi Džo“, koji obično se nađe da od mene iskamči neki cent za viski...

— Tako dakle? — promumlao je Nezet Stabs, zakrvavljenih očiju. — Usred dana, usred grada, dođe ta ko neki jahač, uperi kolt i, pare ovamo!

— Uveravam vas, mister Stabse...

— Zaveži! — prekide ga rančer i bankar ustuknu. — Taj momak nije mogao da odmakne daleko. Nisi javio šerifu?

— Odmah sam došao ovamo...

— Dobro si učinio — složi se rančer i Kanazar kao da odahnu. —

Naći ćemo ga. Majkl, uzmi četiri čoveka.

Robinson se udalji.

Nezet Stabs se zagleda u bankara, s čudnim, podrugljivim izrazom.

— Neću ja propasti zbog deset hiljada dolara, Hope — rekao mu je potom — ali, to će se čuti. Ne volim da moja banka bude na lošem glasu. Nikako to ne volim, razumeš?

Kanazar je pognute glave ćutao.

— A sad, govori dalje...

— Dalje? — trže se Kanazar. — Sve sam rekao što sam znao.

— Budalo! — zagrme Stabs. — Kako izgleda taj čova? Samo si tu sitnicu zaboravio da mi ispričaš, zar ne?

Majkl Robinson je već bio u sedlu. Četiri naoružana momka pratila su ga u jednoj liniji, kao za paradu. Bili su to izvežbani ljudi, vični sedlu i oružju, na poslušnim i pametnim konjima.

— Pa, izgledao je... čudno.

— Kako to da razumem? — podboči se rančer, očigledno pri kraju strpljena. — Imao je rogove?

— Ne — zamuca Kanazar — već nekako... bio je... vrlo elegantan! Crno odelo, bela košulja, gospodsko lice...

Stabs pogleda u Robinsona. Kao da su obojica imali istu misao.

Revolveraš se naže preko sedla.

— Kakav mu je kolt bio? — upitao je.

— Čudan... Cev mu se sijala. A i drška je bila išarana.

— On je — uspravi se Robinson, bleđi nego što je to želeo da pokaže.

Nezet Stabs stisnu šake.

— Neka mi se nebo smiluje! — zarežao je i podigao oči uvis. — Kakvo je to proketo pseto da se usudio to da mi učini! Došao je ravno ovamo! Nebesa! Sad mi neće izmaći...

Hop Kanazar je ustuknuo, ne shvaćajući ništa.

Konj se pod Robinsonom prope i prednjim kopitama skoro zakači ošamućenog bankara.

— I ti ga nisi prepoznao? — prodera se rančer na bankara.

— Ja? Ne... Nikada ga nisam video u životu...

— Izgleda! Inače bi se ponašao drukčije — besno će Stabs. — Za njega sam raspisao ucenu na pet hiljada dolara, čoveče!

— Znači, to je bio...?

— Jest! To je bio on. Holidej!

I rančer okrete leđa zbunjenom čoveku. Pogledao je u Robinsona.

— Tražite ga! — naredi. — Ne vraćajte se bez njega! Povedi još momaka ako treba. Treba li?

Majkl Robinson je oklevao. Trebalo bi da odbije ovu ponudu i pokaže se dostojan plate koju dobija. Ali, s druge strane, znao je čemu se izlaže ako natrapa na slavnog kockara.

— Možda još dvojicu — istisnuo je.

— Uzmi.

— Mora da je krenuo na jug. Po veću Dajablara, poluindijanca. On ume da čita tragove kao knjigu.

— Hoću ga živog! — napomenu Stabs. — A šta se tiče nagrade... ona važi i za vas! Hajde!

Robinsonovi pratioci se zglednuše sa neskrivenim oduševljenjem.

Pet hiljada dolara, o kojima su mogli jedino da sanjaju — iznenada više nisu bili tako nedostižni. Ako je verovati Kanazaru, od trenutka pljačke do sada nije prošlo više od četrdesetak minuta.

To nije bila velika prednost za begunca.

Majkl Robinson podiže ruku i povede svoje ljude prema gradu.

Stabs je neko vreme gledao za njima a onda viknu.

— Oukse!

Krivotogi, bradavičavi revolveraš stvori se kraj rančera istog trenutka.

— Gde je Pepe?

— Sprema se da odjaše.

— Može li se nagovoriti da ne ide?

Ouks je slegnuo ramenima.

— Mister Stabse, vi znate kakav je on kad...

— U redu! — prekide ga rančer.

— Pođi i ti sa Kiganom i Hofmanom. Ne ispuštajte ga iz vida. I ni reči o tome da je Holidej bio u gradu.

— Razumem!

— Možda je bolje da ode — promrmljao je Stabs. — Bolje da ne zna, može se razbesniti i učiniti neku glupost.

Ouks se povuče prema štali.

Nezet Stabs skide šešir i zagladi svoju bujnu, sedu kosu. Hop Kanazar je još uvek stajao na istom mestu, smeten i ošamućen. Očekivao je od Stabsa bujicu psovki, možda

čak i otkaz. Ali, rančer izgleda nije bio takvog raspoloženja.

Njega je više zaokupljala pojava kockara nego opljačkani novac.

— Vрати se, Hope — dobaci mu ljutito rančer. — Zar si ostavio banku otvorenu?

— Ja... zaključao sam je, kad sam pošao, mister Stabse...

— Vрати se. Doći ću kasnije kod tebe.

Kanazar se udalji natraške, srećan što je prošao dobro.

Stabs je iz futrole izvukao svoj kolt i dlanom okrenuo doboš.

XVIII

Na uzvišici, zaklonjen granjem drveća i žbunovima tamariske, čovek iz Džordžije je gledao kako sedam jahača grabe u pravcu Fejrbarija.

Napred je jahao čovek odeven kao Indijanac: imao je bluzu od jelen-ske kože, šešir sa perom i dugu kosu smotanu u dve pletenice.

Iza njega jahao je Robinson.

Hitali su da iz grada da prate Holidejev trag. A on je polazio tamo gde mu se nisu nadali.

Prema ranču!

Deset hiljada dolara nalazilo se u njegovim torbama. Bio je to prvi izazov nadmenom rančeru. Prvi, ali nikako i poslednji.

Grupa jahača izgubila se u ravnicima: bile su samo crne, titrajuće tačkice, pa je i njih pokrila trava koja se presijavala na suncu.

Kockar pusti granu kojom je zaklanjao polovinu svog tela i ona se uz tresak pridruži ostalim.

Nameravao je da u luku obiđe ranč i da ga dobro prouči.

Nije imao nameru da ostavi Stabsa da predahne.

Zašao je u neko isušeno korito rečice i polako projahao njenom obalom, načičkanom trskom i sasušanim rečnim granjem.

Ako je izgledalo da Džordžijanac dremucka u sedlu, to se tako samo činilo.

Ispod oboda ovog „kalifornija šešira“ on je sve zapažao: njihanje trave pod letom ptice, beg guštera u travi, pod kamenom, i tamo, poput kapi crnog mastila, daleki jahač.

Zatim je i toga nestalo.

Kockar je video da se kap crnog mastila ponovo javlja i uobličuje. Sve bliža i određenija.

Holidej potera Miga na obalu, a odatle prema ivici šume.

Izgledalo je da okolina ranča vrvi od jahača.

Da li ga je Nezet Stabs prozreo?

Možda je nekoliko ljudi poslao prema gradu kako bi ga navukao u klopku?

Uostalom, to je sada bilo svejedno.

On sjaha polako i skloni šarca u gustiš. Zatim je sa drški koštova smakao peševu kaputa i stao uz debelo stablo.

Tamno odelo čoveka iz Džordžije izjednačavalo se sa senkama šume.

Jahač je išao pravo prema njemu.

Već je mogao da mu raspozna erte.

Pepe Stabs!

Uzde je držao u levoj ruci, dok

mu je desna nekako čudno visila niz telo, niz sedlo, beživotna i kruta. Taj doktor iz Fejrbarija mora da je bio prava budala ili pijanica: Pepe Stabs je imao metak u ramenu, a on ili ga nije video ili nije smeo da ga izvadi!

Mladić se osvrtao iza sebe. Neko ga je pratio.

Kockar se još dublje uvuče u senku.

Stabs je naglo skrenuo ulevo. Činilo se da hoće da izbegne svoje uporne pratioce, ali da mu to ne uspeva baš najbolje.

Njegovo lice bilo je sada sasvim drukčije nego pre desetak dana u Linkolnu. Izgledao je mršaviji, smrknutiji, bleđi; ni traga od one ohole, drske veselosti kojom je propraćao svoje neočekivane poteze.

Kao, da je izmučen nekim mislima ili bolovima, bežeći ispred svojih čuvara, bežao je od samog sebe.

Holidej sačeka da se približe i ostali.

Prepoznao je Ouksa, Robinsonovog partnera iz „Linkoln kabarea“. Jahao je između Kigana i Hofmana, pogleda uprtog samo u Pepeova leđa.

Sva trojica delovala su neprijatno. Ralf Kigan bio je lepuškast, ali zarastao u bradu i kosu iz koje su mu virile samo oči, nos i uši. Imao je na sebi kratku jaknu i sve pantalone pri dnu povrnute.

Paul Hofman odlikovao se velikom glavom usađenom u ramena, dugim rukama i spljoštenim nosom. Imao je sitne oči i nekoliko okrnje-

nih zuba u vilici, „zarađenih” u tučama pre dolaska u Fejfbari.

Zaustavili su se nedaleko od šume.

Bili su leđima okrenuti Holideju. Stotinak jardi ispred njih zaustavio se i Pepe Stabs.

Teri Ouks je uzdahnuo.

— Šta je sada naumio? — procedio je krivonogi revolveraš. — Nešto s njegovom glavom nije u redu.

— Nemoj da te gazda čuje... — opomenu ga Kigan.

— Majkl kaže da je zaljubljen u jednu... iz Linkolna. Znam je. Lepa lutkica, ali preskupa za mene.

— Pitao si? — umeša se Hofman.

Ouks odmahnu glavom.

Kigan se izdigao u sedlu.

— Mladi gazda je ponovo uzjahao — obavesti ostale.

Ouks namače šešir na čelo i opsova.

— Lepa parada — promrmlja. — Nadam se da mu neće pasti na pamet da krene za Fejrbari. U tom slučaju ga moramo silom vratiti natrag.

— Tako je naredio, gazda?

— Tako!

— Pa, hajdemo onda za njim...

Tada ih iza leđa, poput hladnog noža, preseče glas.

— Nikuda vi nećete, momci!

Sva trojica su se ukrutila i instinktivno plegla dlanovima po kundacima revolvera.

— Dalje ruke! — ohladi ih kocar, izlazeći iz šume.

I zape oroz.

— I ne okrećite se. Inače... dobićete promaju na potiljku.

Ouksu se ovaj glas učinio poznatim, ali nije mogao da se seti otkuda. A nije imao nameru da ostane tako neodlučan i bespomoćan.

Jer, njima je stavljeno u zadatak da paze na mladog Stabsa kao na svoje oči. A sada, zapretila je opasnost da im to ne pođe za rukom do kraja.

— Ko ste vi? Šta hoćete? — zapitao je Ouks preko ramena.

— Sjašite!

— Ne dolazi u obzir — odbi revolveraš. — Morate naš ubiti svu trojicu, ali, neće vam uspeti...

Dok je zagovarao, Ouks, je neprijetno dao znak Kiganu da potegne. Ovaj je preneo pogled na Hofmana i svi su se odlično razumeli.

— Okolina je puna Stabsovih ljuđi — ponovo se javi Teri Ouks. — Nećete smeti da pucate.

— A vi?

— Sad sam se setio — izlete Ouksu. — To je Dok Holidej!

Na zvuk tog imena sledila im se krv u žilama. Ali, odmah zatim pred očima im je iskrsla brojka od 5.000!

Pet hiljada dolara!

Okrenula su se sva trojica!

Koltovi su im bili u šakama, prsti na obaračima.

Čovek iz Džordžije spusti obe ruke. Krajevi kaputa su se zalepršali pri zamahu, i dve blistave cevi izbacile su smrtonosni tovar za delić sekunde pre Stabsovih plaćenika!

Prvi se u sedlu zanjihao Ouks.

Bio je pogođen na dva mesta: u šaku i podlakticu.

DOK HOLIDEJ

★
DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

SVAKOG
TU
MESECU

Pri tome je povukao, u padu, za sobom i Paula Hofmana, kome je izbijen kolt iz šake. Nad obojicom su se nadvila kopita uznemirenih konja.

Ralf Kigan je ispalio na brzinu. Meci su prohujali iznad kockara, koji je već klečao. Videći da je promašio, revolveraš je pokušao da nađe zaklon iza vrata svoje kobile.

Ali ona je, zaplašena pucnjavom, zbacila jahača sa sebe.

Kigan baci svoj kolt daleko od sebe i podiže ruke.

— Ne pucajte! — povika.

Holidej priđe i neumoljivo ga raspali drškom po glavi. Kigan se složi kraj svojih ranjenih pajtaša.

Džordžijanac vrati usijale koltove za pojas, otera sva tri konja daleko od mesta na kome se nalazio a onda se vrati do Miga.

Bacio mu se u sedlo i pojurio prema Pepeu Stabsu.

Teri Ouks je u nemoćnom besu posmatrao kako se njihovih pet hiljada dolara udaljuju, sve više i više.

— Prokletstvo — iscedio je iz sebe Hofman — to nije čovek, nego satana!

— Ne brbljaj — urlao je na nje ga Ouks — nego jaši za njim! Nisi ranjen!

— Nisam ni lud — odbrusi ovaj.

— Prešao nas je trojicu a mene samog bi mogao da stavi u džep! Ne dolazi u obzir!

— Odraće nas gazda!

— Bolje on nego Holidej... Ku-
da je krenuo?

— Za Pepeom, budalo! Bolje da
se ne vraćamo na ranč! Dovraga,
moja ruka!... Pogodio me na isto
mesto, neka je proklet!

XIX

Mladi Stabs je čuo pucnjavu, ali
nije uspeo da razazna o čemu se ra-
di. Zategao je uzde svom konju i
osluškiavao. Dolazilo je iz pravca u
kome su se nalazili njegove senke,
Ouks, Kigan i Hofman.

Na koga su naleteli? Na kradljiv-
ce stoke?

Uostalom, više nije bilo važno.

Bar će ga neko vreme ostaviti na
miru.

Krenuo je dalje, ne obazirući se
na ubrzani galop iza sebe.

Neko ga je sustigao.

Ocenio je da se radi o jednom ja-
haču. Verovatno Ouks, juri da ga
obavesti da im je Nezet Stabs na-
redio da paze da se njegov sin ne
udaljuje mnogo od ranča.

Okrenuo se i...

Prvi put posle toliko neprospa-
vanih dana i noći, Pepeove oči su
bljesnule.

Ta silueta jahača, to odelo, še-
šir...

To lice!

Misli su mu se uskovitlale, pove-
zao je Linkoln, Kiti Kejs, pucnja-
vu. Čitav košmar naselio se u nje-
gov mozak dotle obuzet samo de-
vojkom iz „Linkoln kabarea”.

Očeve ljude više nije video.

Znači, pucalo se zbog Holideja. I,
ako je tačno nagađao, oni su ostali
tamo, zbačeni sa sedla.

Pepe Stabs bezvoljno okrete ko-
nja u krug.

Desnu ruku nije želeo da pomiče,
jer se odmah javljao bol celom du-
žinom; od ramena do vrhova prstiju.

Nosio je i dalje svoje oružje, ali
nije imao potrebe da ga poteže le-
vom. Niti je na to navikao. Imao ga
je više iz navike, a kad bi se ticalo
pucnjeva, tu su bili očevi ljudi da
ga zamene.

Ovaj put se nije usuđivao ni da
pomisli na odbranu.

Njegove šanse su, kao i u Linkol-
nu, bile svedene na minimum. Kad
se sve sabere, Pepe Stabs je mirno
podneo dolazak čoveka koga je toli-
ko mrzeo polazeći iz Linkolna.

Ali, ta mržnja se lagano povlačila
pred. neobjašnjivom žeđu za Kiti
Kejs.

Kockar je zategao uzde i njih dvo-
jica su ukrstili poglede.

Stabsov je bio nekako prazan; bez
bljeska, bez određenog osećaja, sko-
ro ravnodušan.

Ali, u njemu je ostalo ponešto
prkosa i osionosti.

— Došao si — prigušeno se javio
mladić — ali teško ćeš odavde izići.

Kockar je ćutao:

— Nisi gledao usput svoje slike?
— upitao ga je Stabs podrugljivo.
— Vetar ih raznosi prerijom, a ti,
umesto da bežiš što dalje, na jug ili
sever, dolaziš ovamo? Prokleta si
lud! Raskomadaće te.

Stabs je govorio, ali bez želje da učini nešto.

Uostalom, svu njegovu drskost, bahatost i samouverenost ubile su misli na Kiti. Ovo što je govorio više je bio instinkt nego prkos.

— Otkopčaj opasač — dobaci Holidej.

Stabs nabra obrve, ali se ne pomeri.

— Hoćeš mene kao zaštitu? — skoro se nasmejao. — Da ti budem propusnica? Ne vredi. Možeš samo da me ubiješ.

— Voleo bi to?

Mladič stavi šaku na čelo, kao da odbacuje neku misao. Zašto mu je tako svejedno, pitao se. Zašto stoji i sasvim hladno razgovara sa čovekom koji ga je ranio i kome je Kiti Kejs onako strasno pevala u salunu? Zašto?

— Kreni sad! — prođe kockar uz bok Stabsovog konja. — Idemo u šetnju.

— Kuda?

— To ćeš videti, momče. I ne pokušavaj ništa.

— Zar bi, vredelo? — isceri se ovaj. — Levom nisam u stanju ni kašiku da podignem, a desnom...

— Moći ćeš i desnom.

Mladič nesvesno šakom pritisnu povređeno rame i jeknu.

— Nije mi stalo — mrmljao je. — Nije...

— Ali meni jeste — nadjača ga kockarev glas. — Tvoj tata se potrudio da mi zagorča život. Red je da i on to oseti. Požuri!

I on šakom dohvati sapi Stabsovog konja. Životinja polete napred.

XX

U predvečerje polovina jahača vrtila se na ranč. I Majkl Robinson je bio među njima, posut prašinom, znojav, neraspoložen.

Nezet Stabs je sedeo na velikoj verandi kuće, na stolici za ljuljanje.

Lagano se njihao, utočio u ćutanje.

Njegovi ljudi su ceo dan provodili u sedlima, krstareći deset milja oko Fejrbarija, njušeći svaki trag, pri kupljajući svako obaveštenje, ali Pepe kao da je propao u zemlju.

Nije bilo ni njegovih pratilaca.

Ili su pobijeni, ili jednostavno pobjegli.

Na jednom mestu Dajablero je našao tragove krvi i ugaženu travu. Bilo je puno tragova; izdvojila su se dva, ali su se izgubila na rečici Gajah. Našao je, nizvodnije, na trag samo jednog konja pod teretom, i to dvostrukim.

Zatim je i to nestalo u kamenjaru.

Čovek koji je jahao bio je vrlo vešt. Ni slomljenu grančicu nije ostavio. Ni ogrebotinu na kamenu.

Dajablero je nagovestio da su dva jahača na jednom konju sišla u Fejrbari. Međutim, ceo grad je poznavao Stabsa i sigurno bi ih videli.

Majkl Robinson više nije želeo na svoju ruku ništa da preduzme.

Što se Nezeta Stabsa tiče, on je želeo da ima bistru glavu.

Svojom čeličnom voljom obuzdao je osećanja, potisnuo paniku u drugu plan i mirno saslušao svako obaveštenje. Negde je trebalo da se ukaže tračak svetlosti.

— Ništa novo? — predosetio je po Robinsonovom licu.

Revolveraš je skinuo šešir, više zbog vrućine od dugog jahanja nego iz poštovanja.

— Slabo — odgovorio je. — Ouks, Kigan i Hofman su nastavili put u drugom pravcu od Holideja i mladog gospodina. Po meni, oni nisu smeli da se vrate ovamo kad je kockar oteo vašeg sina...

Stabsu se reč „otmica“ nikako nije svidela, ali je to prečutao.

— Znači, oni otpadaju — zaključio rančer, ne prestajući da se klati. Izgledao je nenormalno miran.

— Možemo ih naći ako je potrebno...

— Ne! — prekide ga Stabs. — Hoću da svi moji ljudi budu u potrazi za sinom. Svi!

Robinson je klimnuo glavom.

— Ako je verovati „Brendi Džou“, on tvrdi da je video mladog gospodina i još jednog čoveka...

— Gde? — prenuo se Stabs.

— Džo je notorna pijandura i sigurno je mislio da će dobiti piće za neko obaveštenje...

— Ne odlučuj ti! — ražestli se rančer. — Šta je rekao?

— Kod Galčove radnje.

— Galč? Ebi Galč? — ustade rančer sa svoje stolice i nasloni se na

ogradu. — Šta će, do đavola, kod pogrebnika?

— Zato mu nisam verovao...

— Trebalo je! — izgubi strpljenje Stabs. Zatim je nekoliko trenutaka ćutao. Kad je progovorio, ponovo je bio razlozan i miran.

— Pazi — rekao je i podigao prst. — Kod Galča se može doći s druge strane, preko onog polomljenog mosta? Je li tako?

— Jeste, ali...

— Znači, ne mora niko da ih vidi ako s te strane dođu. Može, ali, ne mora. Zatim: tu je ona šupa u kojoj „Brendi Džo“ provodi hladnije noći. Sigurno nije lagao. Sigurno!

Stabs je šakama stegao ogradu i zglobovi mu pobeleše.

Počeo je da računa za sebe:

— Mogao je da se iskrade iz Fejrbarija, znaš kako? U kolima za sahranu.

— Mister Stabse, ali nemoguće...

— Zašto? Mogao je Pepea da stavi u jedan sanduk, da sedne na kočijaško sedište i da odjuri, a da se niko ne zapita o čemu se radi i ko je umro!

— Ali, prepoznali bi Holideja?

— Možda ne bi? Imaju crna odeća i on i Galč?

— Nemoguće. Bela košulja, koltovi... Toliko brzo ne može da prođe, a da se to ne uoči.

— Onda je vozio Galč.

— Pepea? On se to ne bi usudio...

— Bi! Za novac bi sve učinio. A možda iz straha?

SMILJE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
• LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

Robinson nije verovao u takvu mogućnost, mada je baš zbog neverovatnoće zazvučala logično.

— Idem po Galča — reče.

— Čekaj! Kuda bi mogli da odu, razmisli? Večeras prolazi voz za Topeku, ali, oni ne mogu da se ukrcaju na njega na železničkoj stanici. Možda će pokušati negde usput da ga zaustave?

— Ne svhatam — procedio je Robinson — mladi gospodin ne bi dobrovoljno sve to činio. Branio bi se! Zašto bi mirno ležao u sanduku kako bi se iskrao iz grada?

— Ni ja to ne razumem — odgovorio je Stabs — ali ne vidim drugu mogućnost.

— Šta treba da uradim?

— Kreni po Galča. Ako ga ne za-tekneš, подели ljude u grupe. Najveća neka krene duž železničke pruge, ostali neka naštave sa traganjem, naročito po gradu. Možda su se negde sakrili da sačekaju zoru.

— U redu!

— Niko ne sme da spava! Ni da okusi kap pića! Hoću do zore da vidim svog sina ovde, nepovređenog.

— Koliko ljudi da ostavim ovde? — upita revolveraš.

— Samo kuvara — dobaci rančer. — Tu sam i ja.

— Ali, ne biste smeli...

— Smem. Imam neki predosećaj. Moram da ostanem.

Robinson se okrete i počeo da okuplja ljude.

Ipak je za svaki slučaj ostavio tro

jicu poverljivih da paze na ranč, ali tako da ih Stabs ne primeti.

Zatim je velika grupa tragača ponovo krenula u noć.

Napred je jahao Dajablero, rame uz rame sa Robinsonom.

XXI

Kao krvlju zaliven izronio je mesec iz granja.

Nikad tako uklet i pust nije izgledao ranč Nezeta Stabsa.

Kroz navučene zavese velike rančerove sobe prodirala je žućkasta svetlost maglovita i avetinjska.

Čak je i momcima oko ranča bilo nekako hladno oko srca.

Robinson ih je ostavio na mestima odakle su imali lep pregled, sa zadržkom da se odatle ne miču i da se ne šale glavom da zaspe. Rekao je baš tako, „ako nekog zatekne u povratku da spava, ubiće ga na licu mesta!”

Možda je to bila samo pretnja, a možda i ne. Sa Robinsonom se znalo da nema šale.

Štražar na istočnom delu, Kroup Li, najzad je odlučio da potraži sebi malo društva.

Na drugoj strani nalazio se Kep Zahari.

Li je povukao nekoliko dimova cigarete, zaklonjene šakom, i tiho se uputio severnom delu. Pušku je držao preko ruke, tako da je lako mogao da je upotrebi.

Bio je to momak obrijane glave, preplanule kože kao u kakvog Sijuk

sa, debelih usta i žutih zuba. Važio je za odličnog strelca i sa Kroupom Lijem predstavljao odličan tandem. To je imao u vidu i Robinson, ostavljajući ih, zajedno sa Bakom Lejverom, da paze na ranč.

Li je prošao veliki zid sa potkrovljem, okrenuo se oko sebe nekoliko puta, a onda produžio uz ogradu korala.

Tada mu zapinjanje oroza ohladi srce.

Zastao je kao ukopan, grčevito stežući kundak puške.

— Kepe? — procedio je, verujući da nije niko drugi posredi.

Iz senke izroni bradati čovek, sa prslukom od prevrnutе kože. Na pantalonama je imao štitnike za noge, marke „Čejen” koje su se proizvođile u velikoj kožari „Braće Adams” u Sent Luisu.

— Mogao sam te ubiti — prigušeno mu dobaci Zahari. — Zašto se šunjaš ovuda?

— Smučilo mi se da budem sam — priznade Li. — Hoćeš da zapališ?

— Ne — odbi ovaj. — Cigareta se može videti sa velike udaljenosti...

Kroup Li bučno othuknu.

— Do đavola, pa koga očekuješ? Indijance? Ovde miliama ugraokolo nema žive duše. A i Robinson će uskoro naići.

— Tešiš se — podsmehnu se Zahari. — Može on do zore da jurca za duhovima, a naše je da ovde ostanemo. To ti je valjda jasno?

— Više bih voleo da sam jahao.

— Meni je svejedno — isceri se

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA DIVLJEG
ZAPADA

Zahari i poturi Liu pod nos pljosnahu flašicu sa viskijem. Miris kao da razvedri Zaharijevog drugara.

— Hej! — povikao je. — Otkud ti?

— Držim je za pojasom. Nećeš?

— Đavola neću! — dograbi Li bočicu. — Ovo nije cigareta. Ne vidi se.

Zahari se nadviri preko Liove glave, kao da očekuje nekoga.

— Može gazdi da padne na pamet da prošetati — procedio je zatim, uzimajući viski od Lia — a ne bi smeo da nas vidi.

— Ima on prećih briga od šetnje po mesečini — isceri se Li. — Svraćiću malo kasnije opet.

— U redu! Da znam da ne pucam — nasmeja se Zahari.

Stavio je flašicu pod prsluk i uda ljio se.

Kroup Li je obliznuo usne, zadovoljan što će imati šta da popije s vremena na vreme u toku noći. Možda bi mogao da odšeta i do Lejvera? Koliko je znao Baka, taj se retko laćao pića, ali je imao kod sebe uvek najlepši komad sušene govedine.

Li je već bio odlučio da se uputi prema Lejveru, kada ga je iznenadio neki tup udarac i jauk.

Zahari, odmah je pomislio i puška mu sama slēte u naručje.

Jurnuo je pognut na tu stranu, otkočivši oružje.

Oslušnuo je, ali osim blagog šumorenja lišća sve ostalo bilo je mir-

no i nećujno. Jedino mu je njegov sopstveni dah smetao da bolje ćuje.

— Kepe? — tiho je pozvao.

Bradonja se ne odazva.

Šta li se desilo, mrmljao je Li. Nije valjda bio toliko pijan da se sapleo i udario glavom o nešto?

On razgrnu džinovsko šibljie iz kojeg se malopre pojavio Zahari, i ugleda njegovo telo ispruženo na travi, kraj korala.

Boca mu je bila u rukama.

Li se saže i zaključio da je sav viski istekao.

Budala!

Hteo je da ga uhvati za glavu i prodrma, ali pod prstima oseti nešto lepljivo i mokro. Prineo je šaku očima i ugledao tamne mrlje.

Krv?

Obuze ga nelagodan osećaj da nije sam.

Granie se ponovo zanjihalo.

Vetar?

Kroup Li je ćvršće obujmio „vrat“ svoje puške i bacio pogled ispred sebe. Ništa se nije micalo.

Nije ni primetio senku nad sobom.

Kao da se odvojila od samog zida severnog dela velike Stabsove kuće.

Bešumno, ruka se podigla nad glavom ranćerovog najamnika.

Bljesnula je niklovana cev.

Kroup Li se bez glasa zagnjurio u travu pored drvene ograde. Nije sti gao ni da sazna sa koje ga je strane lupilo. Utonuo je u mrak i ništa više nije osećao.

Ćovek iz Džordžije je neko vreme stajao nad telima Baka Zaharija i

Kroupa Lia. Kad je zaključio da se ne miču, da ni uzdah ne izmamljuju iz sebe, krenuo je prema velikim ulaznim vratima.

Bila su iznutra zamandaljena. Verovatno nekom gvozdenom šipkom, poprečnom s jednog kraja ragastova na drugi.

On se izmače i osmotri Stabsov osvetljeni prozor.

Morao je nekako do njega.

I to odmah. Pre nego što se Robinson i njegova rulja ne vrate.

On tiho zviznu i njegov ždrebac izroni iz senke, kao da je i sam znao da treba oprezno da gazi.

Holidej ga postavi uza zid. Zatim se pope u sedlo, a odatle je već šakama napipao ispupčenja od greda, kojima se delilo prizemlje od prvog sprata.

Sa torbom prebačenom preko ramena, Džordžijanac je na rukama prošao čitavih dva metra udesno, držeći u zubima laso. Kada je došao ispod tavanске grede, ostao je da visi samo na levoj; desnom je uzeo laso, malo odmotao i poslednjim naporom zavitlao uvis.

Da nije uspeo iz prve, morao bi da se pusti i padne na zemlju. Bila je to iscrpljujuća „šetnja” po rukama. Sada je, međutim, laso bilo zakačeno za gredu ispod krova i on dohvati obema rukama, upirući se nogama o zid.

Tako se uspuzao do simsa, po kome je mogao komotnije da hoda.

Sve do Stabsonovog prozora.

Išao je stopu po stopu, trudeći se da ne izazove šum. Da je Nezet Stabs kojim slučajem otvori oprozor, Holidej bi bio u vrlo neugodnom položaju. Ne bi mogao da izvuče nijedan od svojih koltova, jer nije imao za šta da se uhvati. Laso se njihalo daleko od njega, a on se s oba dlana lepio za zid, pomerajući ih uporedo sa stopalama.

Došao je do prozora i krajičkom oka bacio pogled unutra.

Nezet Stabs je sedeo u svojoj omiljenoj stolici-ljuljašci, laktovima oslonjen o veliki sto. Gledao je u nečiju sliku obloženu obojenim ramom od drveta. Imala je pozadi ručicu kao naslon i stajala ukoso, tako, da je Stabs mogao u nju da gledao kao u živo stvorenje preko puta.

Holidejeva ruka opipa prozorski ram.

Šta god da pokuša, rančer bi čuo.

Pomogla mu je slučajnost: kada je već nameravao da ga nogom razbije i uleti u prostoriju, Nezet Stabs se podigao i izišao u hodnik. Vrata je ostavio otvorena.

Kockar izvuče džepni nožić i zavuče u prorez gde su se spajala oba krila. Nekoliko brzih i veštih pokreta, i zakačka se podigla.

U tom se i rančer vratio sa nekom velikom knjigom u rukama.

Koliko je kockar mogao da oceni, bio je to porodični album sa fotografijama, u to doba vrlo moderan kod velikih i imućnih porodica.

Ali, on nije imao nameru da pusti rančera da se dosađuje i raznežuje nad uspomena.

Gurnuo je krilo prozora do sebe i vetar je podigao zavesu.

Rančer se trgao.

Bio je malo iznenađen kada je ugledao tamnu siluetu Doka Holideja na prozoru. Ličio je na utvaru.

Nezet Stabs nije bio čovek koji se lako prepada. Ako je i bio za trenutak iznenađen, shvatio je da je kroz prozor u njegovu sobu ušla opasnost.

Čovek sa poternice!

Gurnuo je ruku prema fioci, ali niklovana cev Holidejevog „linkolna” opomenula ga je da ne prenagljuje.

— Kao da sam predosećao — promrmljao je Stabs i umirio se. Čak se i zaljuljao na svojoj stolici.

— Tako sam i mislio. Dok vas traže na drugim stranama, vi ste došli ovamo. Vrlo mudro, mister Holideje.

Kockar stavi revolver u futrolu.

Zatim ode do vrata i pritvori ih.

— Sam sam — dobaci Stabs. — Kuvar i ja.

— A ona dvojica dole? — javi se kockar. — Njih čuvate kao rezervne kečeve?

Rančer se namršti.

— Ne znam o kome govorite — reče jednostavno i ovaj mu poverova.

— Nije ni važno — odmahnuo je rukom, sedajući na ivicu stola. — Da porazgovaramo poslovno, mister Stabs?

— Ne sklapam poslove s ubicama i kidnaperima — zareža ovaj. — Gde je moj sin?

Holidej pripali cigaretu, ne hajući za Stabsov upitan pogled, pun iščekivanja.

— Predlažem da šampate nove poternice — javi se potom — sa slikom vašeg sina. Nagrada za pranačenje 5.000 dolara. Nije mnogo?

— Pitao sam vas gde je moj sin? — pridiže se rančer, obuzet gnevom. Ali ga hladni kockarev pogled ponovo prikova za mesto.

U tom kratkom odmeravanju snaga svojih volja, Stabs je poklekao.

Umesto da se ostvari njegova ideja da Holideja progone širom države, on se uvukao u njegovo samo srce: opijačkao ga, odveo mu sina neznano kuda, a sad pred njim sedi na ivici stola kao u najbednijem salunu i ignoriše ga!

Što je najgore, rančer je glasno rekao da svi krenu u poteru za njim. Digao je ceo ranč na noge, umesto da se doseti i ostavi nekoliko momaka za eventualnu klopku. Jer, tek kad je ostao sam, Stabs je pomislio da se u glavi kakva je Holidejeva može roditi misao da dođe pravo na ranč.

I upravo se to dogodilo.

— Moram priznati da vam se na neki način divim — obratio mu se Stabs mirnijim tonom. Pretnjama ništa ne bi postigao. Holidej se time nije dao zaplašiti; on je vladao sopstvenim nervima isto tako dobro kao i koltovima.

— Ja vama ne — uzvрати mu kockar. — Prilično je nezakonit taj potez sa poternicama.

— Ja sam ovde zakon.

— Ovde možda, ali ne u Brikonu ili Lidvilu.

— I tamo sam moćan. I ne samo tamo, još dalje...

Čuo sam o tome — prekide ga Holidej. — Ali nisam došao da s vama slavim Stabsovu moć. Kad se vaši ljudi vrate sa trčkanja okolo, poslaćete ih rano ujutro da pakupe sve poternice juče otposlajte.

Stabs začkilji očima, kao da je čuo nešto čudovišno što izaziva na smeh, a ne na čuđenje.

— Da pakupe? Štavam pada na pamet! Oni se lako ne odriču pet hiljada dolara.

— A vi sina?

Stabs ponovo preblede. Njegova osionost odmah splasnu.

— Gde je on? — upita. — Upropastili ste ga, neka ste prokleti, ostao je bez ruke. Šta hoćete više od njega? Šta?

— Ništa. Ruka se još možda može spasti.

— Kako...?

— Ali, sad razgovarajmo o poternicama. Šteta da mnogi uludo izgube glavu zbog vaše samovolje. Niste toliko svemoćni da potkupite i saveznog maršala.

— Ja dobro poznajem sebe.

— Verujem, ali svog sina slabo...

— Do vruga — prasnu rančer, lupivši šakom po stolu — pominjete ga stalno, a ništa ne otkrivete. Da nije ranjen, ili bolestan? Ili... ili možda...

— U dobrim je rukama, ne brinite.

— Šta to znači? Šta krijete od mene? Gde su ljudi koji su ga čuvali?

— Malo smo se sporečkali, pa su se složili da napuste ovaj nezdravi kraj.

Stabs uperi prst u pravcu Džordžijanaca.

— Kako ste uspeli da se izvučete bez traga? — upitao je. — Da nisu tu umešana kola za sahranu Ebija Galca?

Holidejeve obrve se za trenutak izdigoše uvis.

— To ste odlično primetili — reče. — Baš tako.

— Nećete valjda da kažete da je moj sin bio u nekom od mrtvačkih sanduka?

— Pogodili ste!

— Znači, onesvestili ste ga i onda strpali unutra?

— Ne. Dobrovoljno je pristao.

— Lažete! — dreknuo je Stabs i ništa nije moglo zadržati na stolici. Od siline pokreta stolica se prevrnu-la na jednu stranu. — Pepe ne bi pristao na tako nešto! Nije imao razloga, pre bi vas ubio!

— Ne morate vikati — prekide ga kockar — nikoga nećete privući tom vikom.

— Ne bojim vas se! — uspravio se rančer. — I nemam nameru da vraćam poternice. Želim da vas uništim.

— Vi ste glupi — uzdahnu koc-

kar i ustade sa stola. — Ako ne volite sina...

— Njega ne mešajte! — povika rančer. — Ne smete ga ni taknuti, inače...

— Inače?

— Inače ću vas ubiti. Golim rukama ako treba!

— Vi ste budala, čoveče! — oštro mu dobaci Holidej. — Nisam došao da raspravljam o vašem moralu, već o sinu. Ako ne pošaljete ljude da ujutru skinu poternice, nećete svog sina videti više nikada!

— Šta? — zagrcnu se rančer. — Odavde nećete izići dok mi ne kažete gde je!

— Nemam nameru da kažem. I ne približujte se tom zidu gde visi puška za medvede. S ove razdaljine u stanju sam da pogodim muvu na suprotnom zidu. Vas nikako ne bih mogao da promašim, čak iako bih hteo.

Stabs se ukoči na mestu. Prokletnik, čitao je sve njegove misli. Nazvao ga je budalom i glupakom, njega, kome su se svi sklanjali s puta ili priklanjali glave u znak poštovanja i straha! Njega, Nezeta Stabsa!

Samo je to on bio u stanju. Dok Holidej!

— Ako mi dovedete sina, sada odmah, razmisliću o tome — rekao je mirnije.

— Zbogom!

Rančer podiže ruku.

— Čekajte, prokleti bili! — vik-

nuo je, zadržavajući kockara. — I ako vam obećam, može se desiti da vas slažem? I vi mene isto?

— Verovaću vam na reč — reče ovaj.

Rančer je dugo gledao pravo u oči kockaru.

— Verovaćete mi? Zaista!

— Zaista! Dajete reč?

— A moj sin?

— Doći će kadgod on to bude želeo.

Stabs se malo odmakao, kao da su se poslednje kockareve reči pretvorile u vatru koja ga sažije spreda.

— Kad bude on želeo? — ponovio je: — Šta to znači?

— To što sam rekao, mister Stabs.

— Tu se nešto krije? Recite već jednom, čoveče! Ja nisam samo rančer, ja sam i otac.

— I ja sam čovek, a ne lisica koju gone vukovi za pet hiljada dolara — podseti ga Džordžijanac.

Stabs se vrati do stola i sruči u svoju stolicu. Neko vreme je čutao, a Holidej ga u tome nije prekidao.

— Shvatam vas — rekao je na kraju. — Dajem vam reč da će sve poternice u toku sutrašnjeg dana biti poderane. Ali, ne garantujem za vašu bezbednost, jer su neki to već pročitali!

— Važno je da nema isplate — dobaci Holidej.

— A Pepe?

Holidej dotače prstom obod, zabacujući šešir prema potiljku.

— Otišao je. — reče.

— Kuda? — izlete rančeru.

— U Kanzas Siti.

Nekoliko časaka Nezet Stabs je grozničavo razmišljao. Onda je upravio pogled u kockara.

— Vi ste ga tamo uputili? — primeti bezbojnim glasom.

— U pravu ste — priznade ovaj.

— Kiti Kejs?

— Tako je!

Nezet Stabs ustade i prošetala po sobi. Ruke je držao na leđima, a glavu na prsima. Izgledao je odjednom nekako stariji ali i nežniji.

— Budala! — promrmljao je, dovoljno glasno. — Zaljubljena budala! Slao sam ljude u Linkoln da saznaju gde je ta... ta devojka. Nisu je našli. Niko nije znao kuda je otišla, a Pepe je kopnio. Budala!

Onda se okrenuo.

— Mislite da će biti dobra žena? — upita naglo.

— Ne mešam se u to.

— Ipak...?

— Ako se reši na udaju, biće.

— Mislite da on ima šanse?

Holidej pripali drugu cigaretu. Izgledalo je da obojica časkaju o starim dobrim vremenima, kao da se nisu spremali da jedan drugog nauče pameti.

— Rekao sam mu da bude strpljiv, ne nasrtljiv. Rekao sam još nešto: da ću joj zagorčavati život ako ne ostavi salunski život.

— Poručili ste to po Pepeu? — ozari se rančer. — Mislite da će vas poslušati?

— Sa ženama nikad nisam siguran, mister Stabse. Kiti je lepa devojka. Svideće vam se.

— A njegova ruka?

— Dao sam mu adresu odličnog hirurga u Kanzas Siti.

Rančer je ponovo seo na stolicu.

— Samo da bude srećan — procedio je. — To mi je najvažnije. I čini mi se da u to verujem. U sve što ste rekli ja verujem. To je zaista čudno, Holideje. Vi ste kao lekar koji rečima podiže bolesnika iz postelje?

— Ja sam lekar zaista, ali zubni — primeti kockar.

Stabs se osmehnu.

— Malopre sam bio u stanju da vas zadavim. Sada odjednom i ne mislim na to. U stvari, kao da se kajem što sam to i pomislio.

— Idem sada — oglasi se kockar i spusti torbu na sto. — Ovo vam vraćam!

— To je moje?

— Da!

— Ali... šta je to?

— Vaših deset hiljada dolara iz banke, mister Stabse.

Rančer se lupi šakom po čelu, a osmeh se ponovo razli njegovim licem.

— Bio sam zaboravio na to — uzviknu. — Možete uzeti koliko hoćete...

— Ništa mi nije potrebno.

— Znači, opljačkali ste to da bi mi napakostili?

— Tako nekako! Sad je i meni

žao što sam to uradio — dodade Holidej.

— Kajete se?

— Ne! Rekao sam da mi je žao, ali se ne kajem. Prvi put u životu sam opljačkao nekog. Verovatno i šerif ima moj opis.

— Šerif je moja briga. A što se tiče Kanzas Sitija... moram da krenem tamo što pre.

— Nemojte odmah — posavetovajte kockar. — Neka prođe nekoliko dana. Mogli biste ga uplašiti.

— Nikad nije imao razloga da me se plaši. Sve sam činio za njega.

— Sad mu je potrebno da bude samostalan. Ali, to je vaš problem.

On otvori vrata i istog časa u njega se zabode cev puške. Nije imao vremena da reaguje. Čovek na koga je najmanje mislio, stražar sa zapadne strane, verovatno je potražio jednog od svojih prijatelja a našao obojicu, onesvešćene.

Sad je pohitao da obavesti rančera i Holidej je naleteo pravo na njegovo oružje.

— Ne mrdaj! — zapretio je Bak Lejver, i sam iznenađen susretom.

Holidej je podigao šake do visine ramena.

— Naš je! — povikao je Lejver, prepoznavši ucenjenog. — Imamo ga, gazda!

— Spusti tu pušku, Bak! — oštro ga upozori rančer.

— Da... da spustim? Ali to je...

— To je Dok Holidej — dopuni ga Stabs. — Samo, nagrada za nje-

govu glavu je ukinuta. Spusti pušku!

Čovek je nerado odložio oružje.

Stabs se približi i mrko ga pogleda.

— Gledaj ti na ranču? — upita.

— Ja? Pa... Robinson nas je ostavio ovde da malo pripazimo.

— Nas? Koga još?

— Lia i Zaharija.

— Nije izvršio moje naređenje? — razbesne se rančer — A vi... lepi ste mi čuvari. Gde su ona dvojica?

— Tamo... leže onesvešćeni.

Stabs pogleda u kockara. Ovaj je već izlazio napolje, s nedokučivim izrazom na licu.

Tako je i iščezao iz Stabsove sobe. I iz njegovog života.

XXII

Negde pred ponoć, polovina jahača predvođena Majklom Robinsonom ujahala je u dvorište ranča.

Bili su nemalo iznenađeni kada su zatekli zapaljen veliki fenjer na ulazu i ispod njega zatekli Nezeta Stabsa.

Nisu imali ništa lepo da mu saopšte.

A on, izgleda, drugo nije ni očekivao. Činilo se da ih dočekuje s nekom podrugljivošću, a ne s uobičajenim nestrpljenjem.

— Ništa? — upitao je rančer mirnim glasom.

Revolveraš je skinuo šešir i naddlanicom oborio svoj sa čela.

— Vrat ćemo se opet — odgovorio je. — Došli smo da vas obavestimo da smo našli kočiju.

— I mrtvački sanduk?

— Da!

— Prazan naravno?

— Da! Izgleda da su uspeli da se ukrcaju na voz.

— Izgleda!

Robinsonu se učini da iz Stabsa izbija neki smeh. Međutim, u tami se to nije videlo jasno.

— Šta je kazao Ebi Galč? — upita rančer.

— Daveli smo ga — pokaza revolveraš palcem iza sebe. — I kočiju.

Dva momka dovukoše preplašenog pogrebnika i baciše pred Stabsove noge. Bio je to pogrbljen, mršav čovek ispijenog lica i izlizanog crnog fraka. Nije se ni potrudio da ustane.

Stabsov gnev bio je za njega poput božje kazne.

— Ebi — oslovi ga rančer — za koliko si prodao kočiju?

— Primorao me je — promuća ovaj.

— Hoću istinu — nadnese se nad njim Stabsov glas kao oblak nabiđen munjama. — Samo istinu.

Kauboji su okolo napravili živi zid od konja, obasjani mutnom svetlošću fenjera.

— Uperio je revolver u mene i zatražio sanduk i kočiju. Kunem se. I Pepe je bio s njim...

— Šta je rekao Pepe?

— On je... kako da kažem... on je rekao da ga poslušam. Da mi se neće desiti ništa. Da se vi nećete

ljutiti. Rekao je... da je to neka opklada...

Stabs je prekrstio ruke preko grudi.

— Dalje?

— Dao sam im... Vozio sam kroz grad, a onda, kad smo izišli, kočiju je preuzeo Pepe. Onaj stranac nije bio s njim.

— Nisu ti platili ništa?

— Stranac mi je ugurao u džep dvadeset dolara.

— Možeš da odeš.

Ebi Galč se podiže na ruke; nije verovao svojim ušima. Ni Stabsovi momci nisu verovali. Oni su očekivali da će njihov gazda smisliti pravu kaznu za potplaćenog pogrebnika, koji je pomogao Holideju da odvede Pepea ispred njihovih noseva.

— Zaista mogu da odem? — promuća je Galč.

— Rekao sam.

— Ništa mi nećete?

— Gubi se najzad, do đavola!

Galč odbaulja nekoliko metara, a onda se podiže i potrča prema svojoj kočiji. Uspentrao se na sedište, iščuđao bič iz „oluka“ i zamahnuo na oba svoja vranca.

Robinson je imao dosta pitanja na jeziku, ali sve ih je progutao.

— Odspavajte malo — čuli su rančarov glas. — A ujutru, svi koji su nosili poternice, neka se vrate i poderu ih!

Bio je to kao hladan mlaz vode za vratom. Niko nije očekivao takvu naredbu, ponajmanje Majkl Robinson. Ostali su mogli da se oprote od pet hiljada dolara, ali njega je više zanimalo šta se u međuvremenu desilo sa Stabsom.

Šta ga je tako promenilo?

Nije mogao više da izdrži. Prite-
rao je konja bliže svom gazdi.

— A Pepe? — upitao je.

— S njim je u redu — odgovorio
je Stabs.

— Došao je?

— Rekao sam da je u redu —
preseče ga rančer. — Svako na svo-
je mesto i ujutru na put. Jasno?

I ne sačekavši da čuje odgovor,
uđe u kuću.

Robinson i njegovi ljudi su kao
skamenjeni zurili u svetlo fenjera
ispod koga je prošao Nezet Stabs.

Niko nije znao odgovor na čudno
ponašanje njihovog gazde.

A on se nije potrudio da im objas-
ni. Njegovo je bilo da naredi, njiho-
vo da slušaju.

I na tome je ostalo.

XXIII

Poznavali su ih mnogi čuvari za-
kona, od Oklahome, do Vajominga.
Dovodili su, ali uglavnom donosili
preko sedla, ubijene zločince za ko-
jima je bila raspisana nagrada.

Nisu lovili nikog ko je vredeo
manje od hiljadu dolara.

Zvali su se Kit Kalbani i Terens
Banister.

Pošto su u Dakoti ostali skoro bez
posla, prešli su granicu kod Jank-
tona, na Misuriju, i zašli u Nebras-
ku.

Osam dana kasnije naleteli su u
Linkolnu na priču i poternici koja
je donosila pet hiljada dolara za ži-
vog ili mrtvog Doka Holideja!

Zvučalo je neverovatno: slavni
kockar učenjen na tako veliku su-

mu. Nije se znalo zbog čega, ali Ne-
zet Stabs je garantovao da će is-
platiti nagradu.

Pošli na jug.

U Lidvilu su nanjušili njegov
trag.

U Brikonu su naleteli na poterni-
cu. Dugajlija barmen, za šankom u
salunu „Mičigen“, prepoznao je Kal-
banija i predložio mu posao za pet
dolara: on njemu novac, a on njemu
poternicu.

Kalbani je pristao.

Barmen je, međutim, prećutao da
su Stabsovi momci poskidali sve po-
ternice, osim jedne koju je ovaj
sklonio pod šank, pošto je skliznula
s ogledala, a on tog dana nije sti-
gao da je ponovo stavi.

U Kejston su ujahali trećeg dana
od polaska iz Red Blatsa.

Kejston se nalazio dve milje od
obale Ripablikena, usečen u brdo.
Više je ličio na govor kopača zlata
nego na naselje. Kuće su mu bile
male, ravnih krovova, sandučare
sklepene od dasaka, lima i nešto
kamena.

Utisak izdaleka lenjao se čim se
čovek približavao samom mestu.

Kejston je gubio nešto od svoje
pustoši i sivila. Ispod streha bljes-
nuli bi prozori, sveže obojeni nat-
pisi, glavna ulica dosta poravnata
i utabana, verande ispunjene ljudi-
ma i šarenilom ženskih haljina.

Oba lovca na ucene priznala su,
da i nije tako loše kako im se činilo
dok su dolazili uzvišicom sa severa.

Još ako budu našli ono što traže,
Kejston će im biti ravan Sent Lu-
isu!

Dok Holidej im nije bio nepoznat.

Nikad se nisu sreli, oči u oči, ali priče o slavlom kockaru mogle su da imaju više prizvuk legendi, nego istine.

Pet hiljada bili su para, pred kojim su padala slavna imena. A Kit Kalbani i Terens Banister važili su za odvažne, lukave i promućurne lovce na glave.

Nisu ih podnosili ni šerifi ni lupеži.

A njima je, opet, bilo svejedno.

Kalbani je bio ljudina. Imao je široka ramena, mišićave udove, preplanulo lice i crnu, kovrdžavu kosu. Oči su mu bile dva uzana proreza ispunjena opasnim bljeskom zenica. Isturena donja usna, obešenih krajeva, označavala je prezir prema svemu i svakome. Crvenkasta bradica tek se gomilala po licu, a šesir, čudnog oblika, nadole povijenog oboda — pokrivao mu je oči i deo nosa.

Banister je bio mlađi, mladolik, skoro dečaćkog lika. On je bio Kalbanijeva senka. Malo je govorio, retko se mešao u dijaloge, ali je pucao pravovremeno i izvrsno. Glavu mu je prekrivala duga, prava kosa boje duvana. Široka usta puna ravni, belih zuba, nosila su u levom uglu opušak cigare.

Obojica su imala koltove pripasane na samim butinama.

Bio je to očit znak da su brzoruki.

Kit Kalbani je lako skrenuo svog

konja na levu stranu ulice. Ako je negde mogao da dobije obaveštenje, onda su to na Zapadu bili saluni i krčme.

Takva jazbina bila je i „Konjska glava”.

Neugledna i prizemna, pre je ličila na veliku ostavu nego na krčmu.

Kalbani je dao Banisteru znak da ga sačeka.

Sjahao je i ušao u krčmu kroz vrata pognute glave. Unutra je bilo polumračno, ispunjeno nekim čudnim zadahom, duvanskim dimom i mirisom viskija.

Kalbani se uputi prema šanku, za kojim je stajao stariji, podebeli čovečuljak, zalizane kose i rošavog lica.

Upitno je pogledao u došljaka, ccenjajući da li je došao na piće ili na prenočište. Kako nije nosio torbe preko ramena, opredelio se za ovo prvo i krenuo rukom po flašu.

Kalbani izvadi iz košulje presavijenu poternicu i poturi pod nos krčmaru Holidejevu sliku.

— Jesi li video ovo lice? — upitao je tiho.

Čovek je pogledao, a onda se neodređeno počeo po bradi.

— Jesam — odgovorio je najzad.

— Gde?

Krčmar je gledao Kalbanija pravo u oči. Lovac na ucene se kiselo osmehnuo i izvadio dolar. Spustio ga je pred njega.

— Gde? — ponovi.

— Preko puta. U „Flešu”. Igra poker.

Kalbani vrati papir natrag, klimnu glavom i izađe napolje.

„Fleš” je već ličio na salun, kave su imali gradovi veličine Fejrbarija ili Hestingsa. Dvospratna zgrada zaklonjena velikim razgranatim drvetom na čijim je granama rana jesen počinjala da razmazuje žutu boju, privlačila je pažnju velikim slovima i crtežom pet karata, u istoj boji.

— Ti ostani kraj ulaza — dobacio je Kalbani Banisteru — i spremi pušku. Pucaćeš samo ako zagusti. Sve ostalo prepusti meni.

— Da ubijem ili da ranim? — upitao je Banister.

— Svejedno — slegnuo je Kalbani ramenima.

Ostavili su konje privezane za gredu i kročili na trem. Banister je zauzeo mesto napolju, kraj samog ulaza, a njegov kompanjon je odgurnuo vratanca i zastao iza njih.

Pogledom je potražio svoj cilj.

Za trenutak, u prostoriji se utišala uobičajena buka. A onda se nastavila tamo gde je bila prekinuta ulaskom divovskog stranca.

Kalbani nije bio čovek koji je okolišao. On je znao način da priđe beguncima: neposredno, direktno i sa koltom u ruci.

Ništa drugo ga nije interesovalo. Nikakvi obziri ili situacije; imao je na umu da je uhvaćeni ili ubijeni zločinac hrpa lepih dolara, i ništa više!

Najzad je video kockara. U uglu, ispod velikog lusteru, delio je karte trojici partnera.

Kalbani je za trenutak proučavao Holidejevo lice: nešto bleđe nego obično, lepo oblikovano, sa valom guste kose ispod šešira, s prodornim očima i usnama bez osmeha i grča.

Bacio je pogled iza sebe: video je rub Banisterovog „melba” šešira go lubije boje.

Onda se uputio prema kockarskom stolu.

Nisu obraćali pažnju na njega. Oko stola se nalazilo nekoliko posmatrača; na sredini gomila novčanica bačena u neredu i žurbi. Holidej je podelio svima karte, jednu sebi, a onda ih položio i čekao.

Bio je proketo siguran u sebe.

U zubima je držao mirišljivu cigaru i kroz poluzatvorene kapke i dima osmatrao napeta lica svojih saigrača. Obe ruke nalazile su mu se sa strane, nehajno opuštene ispod stola u iščekivanju sledećeg poteza partnera.

Kalbani stade preko puta.

— Dok Holidej? — glasno je pozvao.

Više od imena nego od Kalbanijevog glasa, ljudi su se trgli.

Igrači su okrenuli glave prema njemu. Samo je kockar ostao miran.

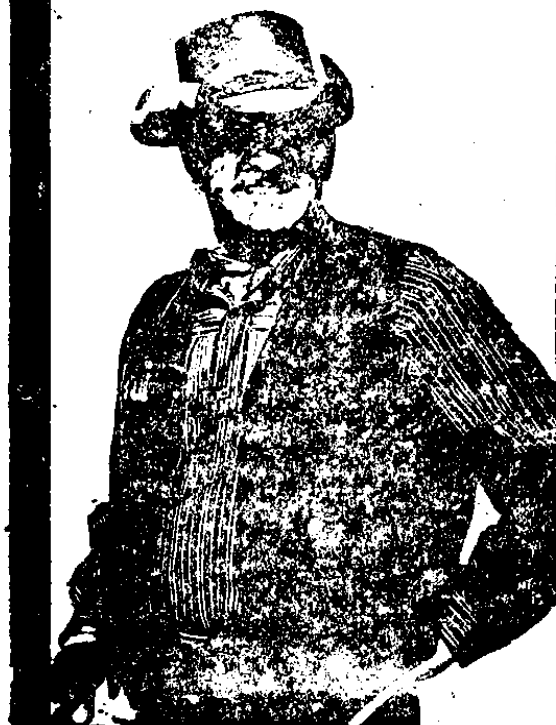
— Ti si Dok Holidej? — ponovio je Kalbani savršeno mirnim i praznim glasom.

— Ja sam — odgovori Džordžijanac.

Lovac na glave uze poternicu, podiže je uvis i pusti da se odmota i razvije pred kockarevim očima. Istovremeno, izvukao je kolt i uperio u njega.

SVAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

— Ovde piše da vrediš pet hiljada dolara — rekao je Kalbani. — Kako hoćeš da te odvedem: vezanih ruku ili preko sedla?

Tog trenutka Džordžijančevi partneri su napustili žurno svoja mesta. Zaboravili su na novac, karte, na sve, i dočepali se sigurnog mesta, van putanje ubitačnih zrna.

Poternica i kolt nisu uzбудili legendarnog strelca.

Nije se potrudio čak ni da pokaže najobičniju zbunjenost ako ne strepnju pred bliskom opasnošću.

— To više ne važi, burazeru — dobacio je kockar.

— Koje to? — upita podsmešljivo Kalbani.

— Ta poternica — pokaza glavom Dok. — Nezet Stabs je ukinuo nagradu pre nekoliko dana.

— Nećeš se izvući.

— I ne nameravam — odgovorio je ovaj, odbijajući kolut dima uvis — samo da znaš. Toliko.

— Sad polako ustani — naredi mu Kalbani, smotavši prethodno papir pod košulju. Revolver je stalno držao u istoj liniji, poravnatoj sa Holidejevim prsima.

— Ne mogu — javi se kockar.

— Voleo bih da znam zašto? — podrugnu se Kalbani.

— I ja imam jedan kolt uperen u tebe. Pod stolom.

Lovac na ucene prvi put pretrnu.

Šta ako je istina?

Džordžijančeve ruke su bile zalepljene ispod. Nije im video šake, sve do podlaktice. Da li blefira ili ima adu-

te? Kako to da proveri a da ne stavi sopstveni život na kocku?

Najbolje da pozove Banistera.

— Ne puštaj glas — preduhitri ga Dok. — Tvoj prijatelj na ulazu ti neće pomoći.

Kit Kalbani je odjednom izgubio svoje poslovično samopouzdanje.

Rešenje cele situacije palo je na njega. Nije mogao da promaši sa tog odstojanja, a kockaru je smetala donekle ivica stola.

Holidej je u Kalbanijevim očima pročitao rešenost.

Kolenom je podigao deo stola kraj sebe i povukao obarač „linkolna”.

Kugla je odbacila Kalbanija nekoliko koračaji natrag.

Terens Banister je provukao cev puške iznad pomičnih vrata i zasuo olovom sto sa kartama i novcem. Dolari su se uskovitlali pod kišom kuršuma, karte su skliznule na pod, a zatim, je nastupio tajac.

Banister je užurbano izvukao kolt i jurnuo unutra da pomogne kompanjonu.

Tek tada Holidej pokaza svoje lice iza stuba.

Opalio je samo jednom, ne nišaneći.

Mladoliki tragač kao da se sapleo o nešto; uzviknuo je i opružio se koliko je dug.

Ležali su jedan kraj drugog, Kalbani i Banister.

Obojica su bili razoružani.

Kao čarolijom, njihova oružja su se našla u uglovima, poneta preciznim pogocima čoveka iz Džordžije.

Prisutni u „Flešu” nisu mogli da dođu k sebi. Samo pre nekoliko sekundi kockaru je odbrojavano, a

evo, iz barutnog dima on je stajao uspravan, kao od kamena isklesan, dok su se na podu previjali napadači.

Još jednom je legenda o fantomskoj brzini Doka Holideja ispisala svoju stranicu.

Pred ošamućenim gostima, on je obrnuo koltove oko kažiprsta i mađioničarskom brzinom ih sjurio u futrole.

I sve je izgledalo tako, kao da ih nije ni potezao. Na licu, ni traga od uzbuđenja ili napregnutosti.

Podigao je ruku prema barmenu i doviknuo.

— Donesi nov špil, burazeru!

Poker je mogao da se nastavi.

Kao prebijeni, Kalbani i Banister su se vukli prema izlazu. Nišu marili za rane, hitali su da umaknu što pre od svoje zlehude sudbine, od poraza. Možda će uspeti da se zaleće i da smisle osvetu.

Ali, teško je odlučiti se na tako nešto.

Kalbani je imao otkočen kolt, sve je bilo na njegovoj strani: preimućstvo, trenutak iznenađenja, vreme za odluku.

Pa ipak bio je tučen.

Nikada mu nije bilo jasno, ni kasnije, kako se u ruci prokletog kockara stvorio kolt!

Jedino objašnjenje ležalo je u tome da ga je primetio još dok je dolazio i da je naslutio opasnost.

Holidej je posedovao đavolski instinkt!

Kalbani je u šakama imao kare kečeva, ali je Holidej sve odneo Flešom.

Flešom od olova.

XXIV

Istog popodneva, čovek iz Džordžije napustio je Kejston na putu za Menhetn.

Bilo je oblačno - s brežuljaka je u ravnice silazio povetarac. Negde iza njega, prema severu, iznad pre-

rije koja opasuje Fejfbari, vetar je kovitlao komad papira.

Bacao ga je čas levo, čas desno, sve dok ga nije prilepio na bodljikavu žicu i poderao.

Bila je to poternica za Dokom Holidejem.

Pet hiljada dolara koje niko nije uspeo da dobije.

KRAJ

Naslov originala:

FRANK LARAMY:

„5.000 DOLLARS FOR DOC“

Copyright Universum press

SVA PRAVA PRIDRŽANA

Prevod: M. SREBRIĆ

Odgovorni urednik: **Svetozar TOMIĆ**

Izdale štampa NIF **FORUM** Novi Sad Volivode Mišića 1

Štampano: 26. maja 1975.

Oslobođeno osnovnog cenzura na orome mišljenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Volivodine

broj 413—279/73 od 10. maja 1973. godine

1. junj 1975.

jun 1975.